

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

93'üncü Birleşim
2 Haziran 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, pandemiyle mücadele sürecinde başta sağlık çalışanları olmak üzere emeği geçen herkese teşekkürlerini sunduğuna ve milletvekillerinden yeni normalde de Meclis çalışmalarında Sağlık Bakanlığının önermiş olduğu tedbirlere uymasını rica ettiğine ilişkin konuşması

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çiftçilerin borçlarına ve üretim sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mardin ve çevre illerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümü vesilesiyle başta Adnan Menderes ve arkadaşları olmak üzere tüm demokrasi şehitlerini rahmetle andığına ve 29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, bedelli askerliğin aşı geliştirilip pandemi dönemi bitene kadar uzaktan eğitimle yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, cuma namazlarının yetmiş dört günün ardından açık alanlarda, cami avlularında cemaatle kılınmasına izin verenlerin bayram namazının cemaatle kılınmasını neden sağlamadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

4.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, 25 Ekim 2019 tarihinde işten çıkarılan Sf Trade Teknik Tekstil çalışanları Pınar Toy, Ayşe Erim, Nurcan Köksal ve Sevcan Sarıoğlu'nun işlerine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

5.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Hafik ilçesi Tuzhisar, Emre, Küpecik, Durulmuş köyleri ile merkez ilçesine bağlı Çaygören köyü ve Altınyayla ilçesi Kale, Şafak, Rifat Öçten ve Aydın Mahallelerindeki tarımsal arazilerde yapılan toplulaştırma çalışmalarını nedeniyle vatandaşların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde on sekiz yıl önce başlatılan sağlıkta dönüşüm hamlesi ve sağlık altyapısında gerçekleştirilen yatırımlarla Türkiye'nin bölgesinde hasta tedavi eden ülkeye dönüştüğüne ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin ili çiftçilerinin mağduriyetinin giderilmesi konusunda Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

8.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, çoklu yargının olamayacağı gibi çoklu baronun da olamayacağına ilişkin açıklaması

9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, salgın sürecinin Türkiye'nin sağlık altyapısının gücünü ve sağlık hizmetlerinin ücretsiz verilmesinin önemini ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, normalleşme döneminde vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak, yerli üretimi desteklemek ve tüm sektörlerde hareketlenmeyi sağlamak amacıyla kamu bankaları aracılığıyla hayata geçirilecek olan kredi paketlerinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

11.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyünde yürütülen maden projelerine karşı köylülerin bir yandan yasal yollardan hakkını ararken diğer yandan da demokratik yollardan onurlu direnişlerini sürdürdüğüne ilişkin açıklaması

12.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son yetmiş beş yılın en sıcak mayıs ayının yaşanması nedeniyle zor durumda kalan üreticilerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ilindeki yoğun dolu yağışı nedeniyle zarar gören alanların afet bölgesi ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

14.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Barış Çakan'ın ezana saygı gösterilmesi talebi üzerine katledildiğine, rüzgâr ekenin fırtına biçeceğine ilişkin açıklaması

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Saros Körfezi'ne ÇED olumlu raporu mahkemece iptal edildiği hâlde FSRU doğal gaz limanı yapılmak istendiğine ilişkin açıklaması

- 16.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, zor durumda olan narenciye üreticilerini kapsayacak bir doğal afet bölgesi ilanı ile çiftçilerin bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi ve tarım sigortaları alanının genişletilmesi yönünde bir çalışmanın olup olmadığını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 17.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, meralarda hayvan otlatmanın paralı hâle getirildiğine ilişkin açıklaması
- 18.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, 12 Aralık 2019 tarihinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilen hazine arazilerinden Antalya ili Finike ilçesinde bulunan 89 parselle ilgili TOKİ'nin kendi yönetmeliğine niçin uymadığını ve söz konusu arazilerin satış nedenini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 19.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, yurttaşların gerçek gündeminin ekonomi, en büyük dertlerinin ise iş ve aş olduğuna, pandemi sürecinde başta sağlıkçılar olmak üzere emek veren herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması
- 20.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 1 Haziran itibarıyla başlayan normalleşme döneminde astım hastalığının Sağlık Bakanlığının kronik hastalıklar listesinden hangi gerekçeyle çıkarıldığını ve kamuoyunun bilmediği bilimsel bir gelişmenin mi yaşandığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 21.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilen ve başta dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın olduğu bir zamanda pandemi dönemine girildiği için Allah'a şükrettiklerine ilişkin açıklaması
- 22.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa ilinde meydana gelen dolu afeti nedeniyle çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 23.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, pandemi sürecinde canlarını ortaya koyan ve bu ölümcül sınavı başarıyla geçen sağlık emekçilerinin bir defaya mahsus olmak üzere bitirdikleri okulun unvanının sınavsız ve mülakatsız olarak verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 24.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, çay üreticilerinin kotanın kaldırılmasını ve taban fiyatın altında çay alımına izin verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 25.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santrallerinin bölgenin ekolojik dengesini bozduğuna ve dere yataklarından akan suyun kirlendiğinin tespit edildiğine ilişkin açıklaması
- 26.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, salgın döneminde sıkıntı yaşayan yükseköğrenim kredisi kullanan gençlerin ve elektrik borcunu ödeyemeyen vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 27.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikasının 13 üyesinin sürgün edilmesi tasarrufundan geri dönülüp dönülmeyeceğini ve bu konuya ilişkin diyalog yolunun kapatılmasının nedenini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, hava sıcaklığının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi nedeniyle gelir kaybına uğrayan çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 29.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği, hızlı ve organize kriz yönetimi, güçlü sağlık altyapısı, ekonomik destekler ve milletin duyarlılığıyla salgınla mücadelede dünyada örnek alınan bir seferberlik yürütülerek salgının kontrol altına alındığına ilişkin açıklaması
- 30.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, pandemi nedeniyle oluşan mağduriyetlerin önlenmesi için kısa çalışma ödeneğinin üç ay daha uzatılmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 31.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer'in, pandemiyle mücadeleyi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde başarıyla sürdüren başta Sağlık Bakanı Fahrettin Koca olmak üzere tüm sağlık çalışanlarına teşekkür ettiğine, Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlara ve ülkenin güvenliği için şehit olan askerler ile polislere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması
- 32.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, 25 Mayıs Adana ili Pozantı ilçesi ile 2 Haziran Kozan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 33.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çiftçi Kayıt Sistemi nedeniyle tarımsal desteklerden yararlanamayan ve tabii afet sigortası yaptıramayan çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi için Meclise sundukları kanun teklifine partilerden destek beklediklerine ilişkin açıklaması
- 34.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, kronik hastalığı bulunan, aylardır çalışmayan ve ücret alamayan işçiler idari ve ücretli izinli sayılmadığı gibi bu işçilerin hangi koşullarda çalışma hayatına katılabileceği ve alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirme yapılmadığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanını genelge yayınlayarak işçileri ve işverenleri bilgilendirmeye çağırdığına ilişkin açıklaması
- 35.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigit'in, adil yargılanma talebiyle ölüm orucu eylemi yapan Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal için Adalet Bakanlığını ve Meclisi bir an önce sürece müdahil olmaya çağırdıklarına ilişkin açıklaması
- 36.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 2020/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde belirtilen idari izin kapsamına hamileler, emziren anneler ve engelli personellerin de dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 37.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 38.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, yurt dışında bulunan ve pandemi sürecinde mağduriyet yaşayan vatandaşların Hükümetten destek beklediğine ilişkin açıklaması
- 39.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, hasta tutuklu ve hükümlülere dair hiçbir önlem alınmadığına ilişkin açıklaması
- 40.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, adil yargılanma olması için ölüm orucuna girmek zorunda kalınmaması, Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal'ın taleplerinin kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 41.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, iktidarın sağlık çalışanlarının hakkını ödemediğine ilişkin açıklaması
- 42.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, pandeminin yanı sıra mayıs ayının ikinci yarısında ani sıcaklık değişimiyle 46 ildeki üreticilerin doğal afetleri göğüslemek zorunda kalması nedeniyle Tarım ve Orman Bakanını göreve çağırdıklarına ilişkin açıklaması
- 43.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, ülkede adil yargılanma yok diye ve başka bir yol bulamadıkları için ölüm orucunda olan Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal'ı kaybetmek istemediklerine ilişkin açıklaması

44.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, İzmir ilinde bazı ilçe milli eğitim müdürlüklerince mesaj gönderilerek öğretmenlerin okul bahçelerinde kılınacak cuma namazlarında dezenfektan ve mendil dağıtmakla görevlendirildiğine ilişkin açıklaması

45.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan Jandarma Astsubay Çavuş Celal Özkan ile Jandarma Uzman Çavuş Burak Aydoğan'a, vefat eden Refah Partisi eski Genel Başkanı Ahmet Tekdal'a Cenab-ı Allah'tan rahmet dilediğine, Aydın ili İncirliova Belediye Başkanı Aytekin Kaya'ya yönelik saldırıyı şiddetle kınadıklarına, coronavirus salgınıyla mücadele kapsamında alınan birçok kısıtlamanın kaldırılmasını erken alınmış bir karar olarak gördüklerine, Türk oyun şirketi Peak Games'in Amerika merkezli Zynga'ya 1,8 milyar dolara satılmasının Meclisteki herkesi mutlu ettiğine ilişkin açıklaması

46.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ndeki Limasol kentinde Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne gerçekleştirilen saldırıyı nefretle kınadıklarına, ABD'nin Minneapolis kentinde siyahi George Floyd'un polis tarafından öldürülmesinin arka planının dikkatle takip edilmesi gerektiğine, pandemi döneminde Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin kapsayıcılığının ne kadar önemli olduğunun bir defa daha görüldüğüne, 1 Haziran itibarıyla başlayan yeni kontrollü sosyal hayat sürecinde de kurallara uymak konusunda azami gayretin sarf edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

47.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 2 Haziran Ahmed Arif'in ölümünün 29'uncu ve Gezi direnişinin 7'nci yıl dönümüne, 8 Mayıs İstanbul ili Bakırköy ilçesindeki, 28 Mayıs Üsküdar ilçesi Kuzguncuk semtindeki kiliseye yapılan saldırıların kabul edilemeyeceğine, Hristiyan ve Ermenilerin kutsal alanlarına yönelik saldırıları kınadıklarına, İçişleri Bakan Yardımcısının başta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları olmak üzere Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin raporlarında Türkiye'de işkencenin bulunmadığını raporladığı iddiasına, işkencenin insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğuna ve zaman aşımı bulunmadığına ilişkin açıklaması

48.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, vefat eden Refah Partisi eski Genel Başkanı Ahmet Tekdal'a ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, yeniden şehit haberlerinin gelmeye başlamasına Meclisin seyirci kalmaması gerektiğine, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ndeki Limasol kentinde Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne gerçekleştirilen saldırıyı kınadıklarına, Gezi olaylarının 7'nci yıl dönümüne, pandemi döneminde milyonların mağdur olmasının sorumlusunun saray hükümeti olduğuna, Meclisin görevinin birey için özgürlük, aile için huzur, millet için refah, devlet için demokrasi olması gerektiğine ve bu yöndeki mücadelelerine kararlılıkla devam edeceklerine ilişkin açıklaması

49.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Siirt ili Pervari ilçesinde şehit olan Mehmetçiklere Allah'tan rahmet dilediğine, ezelden ebede millet, bayrak, vatan ve devlet için mücadele veren bütün şehitleri şükranla yâd ettiğine, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüne, millî iradeye sahip çıkılmasının, demokrasi için mücadele verenlerin Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partilerin ortak amacı ve hedefi olması gerektiğine, milletin desteği, devletin stratejik aklıyla ortaya konulan sağlık altyapısı sayesinde bugün süper güç olarak ifade edilen devletlerden çok daha fazla vatandaşların sağlığını güvence altına alan sürecin başarıyla sürdürüldüğüne, şehir hastanelerinin ne kadar stratejik bir aklın ürünü olduğunu yaşanan olayların gösterdiğine, Prof. Dr. Feriha Öz Acil Durum Hastanesi, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Prof. Dr. Murat Dilmener Acil Durum Hastanesi ve Hadımköy Dr. İsmail Niyazi Kurtulmuş Hastanesiyle milletin sağlığı korunurken geleceği güvence altına alacak adımların atıldığına, yılın ilk çeyreğindeki yüzde 4,6 büyümenin dünya ekonomileri kıyaslandığı zaman Türkiye'nin 1'inci sırada olduğunu gösterdiğine, 29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

50.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

51.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

52.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Malatya Milletvekili Ahmet Çakır'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

53.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uzman erbaşlarla ilgili hususlarda devam eden yasal düzenleme çalışmalarını tamamlayarak Genel Kurul gündemine getireceklerine ilişkin açıklaması

55.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlığın, esas komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen (2/2862) esas numaralı 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından geri alındığına ilişkin önerge (4/76) yazısı

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, (2/1927) esas numaralı 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/77)

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önergeleri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, öğrenim kredisi kullanmış vatandaşların bunları geri ödemede yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/549) esas numaralı Meclis Araştırması Önergisi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, demokratik seçim yöntemlerinin yok sayılmasının yarattığı tahribatın tespiti amacıyla 21/5/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ve arkadaşları tarafından, YKS ve LGS'nin ileri tarihe ertelenmesi talebinin kapsamlı olarak incelenmesi amacıyla 2/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatleri ile gündem konularının yeniden düzenlenmesine; 9 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde Gündem'in "Seçim" kısmında Sayıştayda boş bulunan 5 üyelik için seçim yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

X.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Adalet Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombi- ne Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, limon ihracatı için izin şartı konulmasının nedenine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/28328)

2.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2019-2020 yılları ile 11 Mart-20 Nisan 2020 tarihleri arasında ülkeye karayoluyla giren tıbbi malzeme ve gıda ürünlerine ve sınır kapılarına PCR testi laboratuvarları kurulmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/28457)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TBMM personeli ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/28460)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kamu ve özel kesimde istihdam edilen engelli memur ve işçi sayısı ile boş bulunan engelli kadrolarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/28880)

5.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, sigorta ve vergi borçlarının ödeme emri ve elektronik haciz işlemi uygulamalarının koronavirüs salgını süresince ertelenmesi önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28889)

6.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Biz Bize Yeteriz Türkiyem kampanyası kapsamında toplanan bağış miktarına ve yapılan harcamaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28890)

7.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, Cumhurbaşkanı ve Sağlık Bakanı tarafından koronavirüsle ilgili açıklanan sayıların birbirini tutmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28892)

8.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, ham ayçiçek yağı ithalatında gümrük vergisinin indirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28893)

9.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, 21 Nisan 2020 tarihli Resmî Gazetede açıklanan kişisel bakım ve hijyen ürünlerine getirilen ek vergilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28894)

10.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, EBA üzerinden verilen eğitimlerde bazı kelimelerin Türkçe olmadığı için kullanılmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28895)

11.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, EBA üzerinden verilen eğitimlerde bazı kelimelerin Türkçe olmadığı için kullanılmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28896)

12.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Adana'nın Seyhan ilçesinde yabancı uyruklu bir kişinin hayatını kaybettiği olaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28897)

13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, koronavirüs salgını dolayısıyla yurt dışında mahsur kalan vatandaşların tahliye sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28898)

14.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, koronavirüs salgını sürecinde işletmeleri kapalı olan esnaftan pos cihazı kullanım bedeli tahsil edilmesinin yarattığı mağduriyete ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/28899)

15.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir elektrik dağıtım şirketinin çiftçilerin borçları nedeniyle mazot ve gübre desteği paralarına el koymasına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/29032)

16.- Hakkâri Milletvekili Sait Dede'nin, İçişleri Bakanına yöneltilen soru önergeleri ile ilgili verilere ve soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29043)

17.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 2011 yılında Antalya'da bir otelde hayatını kaybeden bir kişiye ve konuyla ilgili soruşturma sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29044)

18.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Cizre Belediyesinin yönetici kadrolarına yapılan atamalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29045)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Ağrı Belediye Başkanının yurt dışında yaşayan bazı kişilere maske gönderdiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29046)

20.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, İsveç tarafından Türkiye'ye teslim edilen bir kişiye yönelik kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29047)

21.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Gaziantep ilinde faaliyetlerini sürdüren Vefa Sosyal Destek Grubunda görevli bir kişinin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29048)

22.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Bingöl, Diyarbakır, Van ve Hakkâri'deki bazı mezarların tahrip edilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29049)

23.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Hakkâri ilindeki bazı mezarların tahrip edilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/29050)

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Televizyonunun yenilenmesi çalışmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29304)

25.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, TBMM Televizyonunun yenilenmesi çalışmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29305)

2 Haziran 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93'üncü Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, pandemiyle mücadele sürecinde başta sağlık çalışanları olmak üzere emeği geçen herkese teşekkürlerini sunduğuna ve milletvekillerinden yeni normalde de Meclis çalışmalarında Sağlık Bakanlığının önermiş olduğu tedbirlere uymasını rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, pandemi sonrasında yeni normale dönüşle beraber Meclis çalışmalarımıza tekrar yoğun bir biçimde başlıyoruz.

Bu süreçte, pandemiyle mücadele sürecinde emeği geçen herkese buradan bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere.

Yeni normalde de Meclis çalışmalarımızda milletvekillerimizden ricamız, Sağlık Bilim Kurulunun ve Sağlık Bakanlığımızın önermiş olduğu tedbirlere uyararak, sosyal mesafeyi koruyarak ve maskelerimizi de ihmal etmeyerek çalışmalara katılmamızdır.

Çalışmalarımızın hayırlı olmasını diliyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 27 Mayıs askerî darbesinin 60'ıncı yılıyla ilgili söz isteyen Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'a aittir.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Yüce heyetinizin ve aziz milletimizin geçmiş mübarek Ramazan Bayramı hayırlı uğurlu olsun. Allah nice bayramlara çıkmayı hep birlikte nasip eylesin.

Bu vesileyle, yeni normale dönüş konusunda üstün faaliyetlerde bulunan, çabalar gösteren Sağlık Bakanımız başta olmak üzere tüm sağlık çalışanlarına emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Yine bu vesileyle, yine, dün Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde şehit olan askerlerimize -Pervari'de- Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Yine, iki gün önce Hatay Altınözü'nde Rahmetirahman'a kavuşan şehidimiz Mehmet Günay kardeşimize de tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine sabır diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yılı münasebetiyle söz almış bulunmaktayım. Sözlerimin başında, rahmetli Başbakanımız Adnan Menderes'i, Fatın Rüştü Zorlu'yu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle, şükranla ve saygıyla anıyorum. Allah milletimize bir daha böyle acılar yaşatmasın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletinin, milletimizin demokrasi tarihi, aslında, bir anlamda tersinden bir okumayla darbeler tarihidir. 27 Mayıs 1960 darbesi, bütün darbelerin kapısını aralayan, darbelerin anası niteliğinde ve Başbakanı asan bir darbe olarak tarihe kara bir leke olarak girmiştir ve milletimizin vicdanında yokluğa mahkûm edilmiştir. 27 Mayıs 1960 darbesi, Türkiye'de her on yılda bir darbelerle kapı aralayan, önce 12 Mart 1971 darbesi, daha sonra 12 Eylül darbesi, daha sonra 28 Şubat postmodern darbesi ve en son hain FETÖ'cü 15 Temmuz darbe girişiminin kapısını aralamıştır. Bu anlamda, gerçekten, 60'ıncı yılında bir kez daha lanetle kınayarak anmak ve telin etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27 Mayıs darbesi, sadece Başbakanımızı, bakanları idam etmekle kalmamıştır,

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

aynı zamanda Türkiye demokrasi tarihini, Türk demokrasi tarihini bir partiler mezarlığına çevirmiştir; siyasetin gelenekselleşmesine, kurumsallaşmasına mâni olmuştur. 27 Mayıs darbesi, bir anlamda devleti millet karşısında ayıplı, kınanan hâle getirmiştir, diğer taraftan da milletimizi devlet karşısında bir anlamda sakıncalı hâle getirmiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok uğultu var, lütfen, rica ediyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – 27 Mayıs darbesi, bir vesayet rejimi kurarak Türkiye demokrasisini rehin almıştır, muhasara altına almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27 Mayıs darbesi, bir darbe rejimi kurarak Türkiye’de darbeleri kalıcı hâle getirmek gibi, maalesef kötü bir geleneği başlatmıştır. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğinde ve Hükümetimizin, Cumhuriyet’inin çabalarıyla, 27 Mayısın izlerini silmek için Yassıada’da bir Demokrasi ve Özgürlükler Adası kurulmuştur. Bu Demokrasi ve Özgürlükler Adası, toplum hafızasından ve Yassıada’dan darbenin izlerini silmekle beraber, aynı şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Mustafa Şentop’un başlattığı Yassıada Mahkemesi kararlarının yok sayılması konusunda Türkiye mediasında da çok önemli haberler çıkmıştır. Önce Sayın Yavuz Donat bunu yazdı, sonra Sayın Abdulkadir Selvi yazdı ve muhakkak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Yassıada kararlarının yok sayılması konusunda bir karar alması tarihî bir sorumluluktur ve bunu, Türkiye demokrasisine hepimizin ödeyeceği bir borç olarak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gidenleri getirmek mümkün değildir. Gerçekten, yaşananları yok saymak belki mümkündür fakat bu ayıbın yok sayılmaması gerekir ve bir daha darbelerin olmaması için, bu konuda, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 27 Mayıs darbesinden başlayarak darbecilerin yaptığı tüm yönetmeliklerin, düzenlemelerin ve hukuksal metinlerin ortadan kaldırılması çok çok önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Teşekkürler Başkanım, sözlerimi tamamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, gerçekten darbelerle mücadele konusunda dünyaya örnek olacak bir tavır geliştirmiştir. Nasıl ki Türkiye demokrasisi dünyaya bir model olma, bir esin kaynağı olma özelliği taşıyorsa, aynı şekilde, her on yılda bir darbelerle maruz kalan ve bu darbelerle mücadeleyi başarıyla sürdüren, gerçekten iktidarıyla muhalefetiyle muhakkak bu konuda bir adım atılması gerekmektedir.

Son sözüm şudur Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri: Türkiye’de hâlâ 27 Mayıs’tan bu yana darbe seviciler vardır, milletin iradesini oyla değil de darbeye değiştirmek isteyenler vardır. Bunlara Meclis kürsüsünden tekrar sesleniyoruz: Türkiye’nin kurtuluşu da milletimizin iradesi de demokrasiyenin yanadır, seçimden yanadır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – ...ve asla darbelerle müsaade edilmeyecektir.

Hepinizi bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yayman.

Gündem dışı ikinci söz, çiftçi borçları ve üretim sorunları hakkında söz isteyen Tokat milletvekili Kadim Durmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Durmaz.(CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz’ın, çiftçilerin borçlarına ve üretim sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Siirt’te göreve giderken şehit olan Astsubay Çavuş Celal Özcan ve Jandarma Uzman Burak Aydoğan’a Cenab-ı Hak’tan rahmet, aziz şehitlerimizden ötürü aziz milletimize ve kahraman silah arkadaşlarına başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyorum.

(Uğultular)

KADİM DURMAZ (Devamla) - Sayın Başkanım, Genel Kurulda yoğun bir uğultu var, izniniz olursa...

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessiz lütfen.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Gıda ve Tarım Örgütü, salgının dünyada bir açlık krizine dönebileceğine dair çok ciddi uyarılar yapmakta, içinde 55 ülkenin olduğunu ve ülkemizin de bu 55 ülkeden biri olduğunu sık sık yinelemektedir. İşte, bize düşen el birliğiyle, gönül birliğiyle, birbirimizi anlayarak “Ben yaptım da oldu.” “Ben karar verdim.” değil, ortak aklı kullanarak yeniden üretime güç ve destek vermek durumundayız çünkü evde de olsa insanoğlu 3 öğün yemeğini yemekle mükelleftir.

İşte, bu ortamda, üreticinin, köylünün, çiftçinin yaşadıklarına hep beraber bir bakmamız lazım. Çiftçi Kayıt Sistemi’nde kayıtlı 2 milyon 260 bin çiftçimiz var. Bu çiftçilerin bankalara olan borcu 119 milyar 331 milyon, Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu 10 milyar; toplam 130 milyar borcu var. İşte, hep “millet” dediğiniz 2002 yılında göreve geldiğiniz günden bu yana bu ülkenin üreten çiftçisinin borcu, sizin tarım politikasızlığınız yüzünden 40 kat artmış arkadaşlar. Tohum, gübre, ilaç, akaryakıt, elektrik, su, işçi; bütün sair borçları eklediğiniz zaman çiftçinin borcu 160 milyar buluyor. Bu gidişatı erken görmüşüz, 2006 yılında Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ el ele verip Parlamentoda bir düzenleme yaparak millî gelirimizin, bütçemizin yüzde 1’ini üreticiye, köylüye, çiftçiye dağıtmayı bir kanun hâline getirmişiz ancak gelinen noktaya baktığımızda, bütçede birikmiş olan bu paranın tamamı 318 milyar lira ancak AK PARTİ iktidarı ne kadarını dağıtmış bunun? 141 milyarını. Yani Anadolu köylüsü, çiftçisi, üreticisi AK PARTİ iktidarından 177 milyar alacaklı; bu borç kıskacında, icralarda uğraşırken kafası rahat değil, üretmiyor ve göreve geldiğinizde Türkiye’nin 65 milyon nüfusunun 22 milyonu köyde yaşarken, bugün sadece 83 milyonun 8 milyonu köyde yaşıyor. İşte, tarımdan, üretimden çiftçiye kopardığınızın rakamları TÜİK verilerine göre böyle. İşte, bu aziz millet şunu hak etmiyor: Anadolu’nun bu bereketli topraklarında yoksul yaşamayı hak etmiyor. Ama bu yoksul yaşamının sebebi, tarım politikası olmayan, ortak akla önem vermeyen, üretici birliklerini, ziraat odalarını, kooperatifleri dinlemeyen, önemsemeyen AK PARTİ iktidarı ve onun liyakatsiz kadrosudur. İşte, böyle bir ortamda çiftçi neyi bekliyor? Çiftçi, acilen bu borçlarının ertelenmesi ya da yeni krediler değil arkadaşlar, seneye ürettiğini 2 katına satamayacak bu çiftçi. İşte, gelin, burada grubu olan 5 siyasi parti destek verelim, bu çiftçinin borçlarını silelim. Bir de silince biz bahşış falan da vermeyeceğiz, anayasal haklarını kullanmasını sağlayacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhuriyet Halk Partisi Grubu da var, bire bir görüştüğümüz her siyasi partideki arkadaşımız da bu konuda açık olduklarını söylüyorlar ve bunu görüyorlar. Öyleyse bu desteği vermek yüce Meclisteki 600 milletvekilinin boynunun borcu, Hükümetin de en asli görevi değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, tamamlayın sözlerinizi.

KADİM DURMAZ (Devamla) – İşte, bu topraklar aslında çok cömert, dökülen her damla alın terinin karşılığını mutlaka verir. Türk köylüsü de icra kapılarında sürünmeyi değil, artık bu milletin efendisi olmayı, çoluğunu çocuğunu gurbete göndermeden Anadolu’nun kıymetli ovalarında ürettikleriyle doymayı bekliyor.

Arkadaşlar, bu kürsüden defaten söyledik, dedik ki: Artık bu kıyılarıımıza gelen yatlarla, o yabancı bandıralı, bayraklarıyla

ülkemizi gezen yatlara verdiğiniz ÖTV'siz mazotu gelin şu Anadolu çiftçisine de verelim.

Bakın, şu anda, Anadolu'da, arkadaşlar, et kesiliyor, karkas et; 32 ile 37 lira. Hiç kasaplarda 80 liradan aşağı et göreniniz var mı? Yok. Öyleyse, bunu bir ele alıp ortak bir anlayışla köylünün doyacağı hâle getirmemiz lazım. Yeme zam geldi 90-100 lira, süt 2 lira 20 kuruştan 1 lira 80 kuruşa düştü. Bundan haberiniz var mı? Bundan da yok. Öyleyse, arkadaşlar, tarım politikamız iflas etmiştir.

Köylüden, çiftçiden, üreticiden yana bir yaşamı hayata geçirmek hepimizin en asli görevi diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Devamla) –Gelin, kulak verin ve köylüyü de çiftçiyi de bu açmazdan kurtaralım diyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Mardin ve çevre illerde tarımsal sulama amaçlı kullanılan elektrikte yaşanan kesintiler hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'a aittir.

Buyurun Sayın Turan. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mardin ve çevre illerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin gündem dışı konuşması

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; size Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi eliyle yapılan, yapılmakta olan bir zulüm hikâyesinden bahsedeceğim.

Şu anda, şu saatlerde, daha önce de olduğu gibi, DEDAŞ'ın hizmet vermekle yükümlü olduğu bölgede elektrik kesintileri tekrar başladı. Ramazanda, Bayramda bu kesintiler devam etti. Mardin'in Kızıltepe ve Derik ilçeleri başta olmak üzere Urfa ve ilçelerinde, Diyarbakır ve ilçelerinde DEDAŞ'ın zulmü devam ediyor. Elektrik fiyatları bir yıl içerisinde yaklaşık 2 kat arttı. Buna karşılık, daha öncesinde, 2018'de çiftçinin kullandığı elektriğin yüzde 65'ini devlet öderken, bu önce yüzde 55'e, şimdi de yüzde 45'e düştü. Neyin ne kadar ödenip ödenmediği belli değil. Zulüm öyle bir noktaya gelmiş durumda ki.

Bakın, elektrik deyince aslında her şeyden bahsediyoruz. Birincisi, çiftçinin, buğday başta olmak üzere ürünleri tarlada, birinci ürünleri tarlada yandı. Şimdi, çiftçilerin temel tedirginlik noktası ikinci ürününün de yanmasını engellemek için ne yapabiliriz biçiminde şekillenmiş durumda. Birinci ürün yandı ama mesele yalnızca ürünün yanması değil, aynı zamanda hayvanlar susuz kaldı, insanlar elektrik olmadığından dolayı suya ulaşamaz hâle geldiler; köylerin yanındaki derelerden iptidai koşullarda, neolitik dönemdeki insanların su temin ettiği gibi su temin etmeye çalışıyorlar.

Yine, kronik hastalığı olan çok sayıda insan var. Üç beş kişiden bahsetmiyorum, binlerce aboneden bahsediyorum ben size. Kronik hastalığı olan insanlar var, ventilatör kullanmak zorunda olan insanlar var. Bu insanlar şu anda elektrik kesintisinden dolayı ciddi bir risk altında.

Peki, niye böyle oluyor? Böyle olmasının temel sebebi şu arkadaşlar: Bir defa, devlet, bu konuda çiftçiye desteğini azalttı ama şirkete destek vermekten imtina etmiyor.

Bakın, Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, geçtiğimiz aylarda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının en büyük ikinci teşvikini burada almıştı. Yani bir taraftan devletten bu kadar ciddi teşvikler alırken, diğer taraftan da çiftçinin sesine ne yazık ki kulak verilmiyor. Denilecektir ki: "Ya borç varsa elektrik kesilecek." Fakat mesele şu: Elektrik borcu olanın diyelim ki elektriği kesildi, elektrik borcu olmayanın da elektriği kesik durumda çünkü bir hat boyunca, bir trafo boyunca bütün abonelerin elektriği kesiliyor. Dicle Elektrik, buna karşı dalga geçer gibi şöyle bir çözüm önerisi bulmuş, diyor ki: "Efendim, biz size jeneratör vereceğiz, jeneratörleri çalıştıracaksınız, elektrik böylece temin edilmiş olacak." Yani buna çocuklar bile güler. On binlerce jeneratörün temin edilmesi, bunlara teknik desteğin sağlanması, yerlerine götürülmesi, buradan elektrik sağlanması mümkün değil.

Peki, ne olacak? Olacak şey şu arkadaşlar: Eğer bu konuda ivedi adımlar atılmazsa ikinci ürün de yanacak. Bölge çok önemli bir tarım havzası. Buğday yandı; buğdayın tam da süt toplayacağı zaman yani protein açısından nitelikli hâle geleceği zaman da elektrik kesintisi sebebiyle suyun kesilmesi yüzünden buğday yandı. Şimdi sıra mısırdadır. Aynı risk onlar için de geçerli. Meclisin bu konuda mutlaka adım atması lazım ve çiftçiyi bu zulümden el birliğiyle kurtarmamız olmazsa olmaz kabilinden bir durumdur değerli arkadaşlar.

Yine, bölgede elektrik kesintileri gerçekten çiftçilerin onurunu zedeleyecek biçimde yapılıyor. Yani âdeta savaşa gider gibi, zırhlı personel taşıyıcılarla, çok sayıda kolluk gücüyle beraber çiftçilerin üzerine gidilip trafolardan elektrikle kesiliyor. Bunun sonucunda, açık söyleyeyim, koronavirüs riskiyle karşı karşıya olduğumuz bir dönemde, hava sıcaklığının 40 dereceye ulaştığı bir dönemde binlerce dekar alanın üretimden uzaklaştırılması söz konusu olacak. Buralarda ürünler üretilmeyecek. Bu, Türkiye'nin ithalatçı tarım politikalarını daha da provoke edecek olumsuz bir gelişme olarak tarihin kara sayfalarına yazılmak durumunda kalacak değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Turan.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Şunu herkese sormak istiyorum: Ramazanda, bayramda, havanın sıcak olduğu zamanda çoluğu çocuğu susuz bırakmak, hayvanları susuz bırakmak, ekinleri susuz bırakmak Allah'tan reva mı? Devlet, şirketlere verdiği desteği bir kenara koyup onun cüzi bir miktarını üretim yapan çiftçiye, köylüye veriyor olsa bu problemler ortada kalmayacak. Dolayısıyla DEDAŞ bu açgözlülüğünü bir kenara bırakmalıdır, çiftçiyle oturup meseleyi nasıl çözeceğine dair bir görüşme yapmalıdır, iktidar da bu konuda çözüm sağlayıcı adımları ivedi olarak üretim lehinde, çiftçi lehinde atmalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Şeker, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümü vesilesiyle başta Adnan Menderes ve arkadaşları olmak üzere tüm demokrasi şehitlerini rahmetle andığına ve 29 Mayıs İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen hafta 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüydü. Bu darbe, tarihimizin en büyük ihanetlerinden ve en büyük cinayetlerinden biri olup Türk demokrasi tarihinin kara lekesidir. Millî iradeye karşı yapılmış 27 Mayıs 1960 darbesinde idam edilen başta eski Başbakan Adnan Menderes ve arkadaşları olmak üzere tüm demokrasi şehitlerini saygı ve rahmetle anıyorum.

Yine, geçen hafta, 29 Mayıs, İstanbul'un fethinin 567'nci yıl dönümüydü. "Biz, toprakları değil gönülleri fethetmeye gidiyoruz." diyerek bir çağı kapatıp bir çağı açan İstanbul'un fatihi Fatih Sultan Mehmet Han İstanbul'u fethederek Peygamber'imizin de müjdesine mazhar olmuştur. Bizlere bu cennet vatani yurt kılan tüm ecdadımızı rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, bedelli askerliğin aşı geliştirilip pandemi dönemi bitene kadar uzaktan eğitimle yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Daha önce, bedelli askerlik yasasında bir aylık eğitimin fayda sağlamayacağını belirtip yerine afetlerde görev almak üzere sivil savunma eğitimi verilmesini önermiştik. Yaşadığımız olağanüstü şartlarda, pandemi dönemi bitene dek bedelli askerlikte uzaktan eğitime dönülmelidir. Dövizle askerlik için kullanılan uzaktan eğitim platformu bu 40 bin kişi için de kullanılabilir. Bedellilerin sevk gününden yetmiş iki saat önce, devletimizce belirlenen bir sağlık kuruluşunda Covid testi yaptırmaları bekleniyor. Yapılacak testin doğruluk oranı yüzde 60 iken, testten sonra birliğe ulaşırken kapma ihtimali varken, salgın bitmeden yollarda, kışlalarda, hastanelerde 40 bin insanla yoğunluğu artırmanın gereği ve anlamı yoktur. 2014 ve 2011 yıllarında, ortada böyle bir salgın yokken kışlasız bedelli yapılmıştı. Salgın bitene, aşı geliştirilene kadar bedellilerin uzaktan eğitimle askerliğini yapması önemlidir diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, cuma namazlarının yetmiş dört günün ardından açık alanlarda, cami avlularında cemaatle kılınmasına izin verenlerin bayram namazının cemaatle kılınmasını neden sağlamadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Coronavirüs nedeniyle, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla, yetmiş dört gün camilerde cemaatle ibadet yasaklandı. Anadolu coğrafyasında çok sayıda salgın ve olaya rağmen, ilk kez bu kadar süre camiler cemaate kapatıldı. Cuma namazları, kandil geceleri, ramazan boyunca teravih namazları yasak nedeniyle camilerde kılınamadı. Bayram namazının Almanya'da cami, stadyum ve kapalı mekânlarda kılınması sağlanırken, ülkemizde Ramazan Bayramı namazının, cumhuriyet tarihinde ilk kez cemaatle kılınmasına izin verilmedi.

Soru şu: Bayramdan üç gün sonra, yetmiş dört günün ardından, cuma namazının açık alanlarda, cami avlularında cemaatle kılınmasına izin verenler, bayram namazının cemaatle kılınmasını neden sağlamadılar? Almanya gibi virüsün daha etkili olduğu bir ülkede bu konuda duyarlı davranılırken, neden AKP iktidarı sosyal mesafe korunarak bayram namazının kılınmasına izin vermemiştir?

BAŞKAN - Sayın Çepni...

4.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, 25 Ekim 2019 tarihinde işten çıkarılan Sf Trade Teknik Tekstil çalışanları Pınar Toy, Ayşe Erim, Nurcan Köksal ve Sevcan Sarıoğlan'ın işlerine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İzmir Gaziemir Serbest Bölge'de yer alan Sf Trade Teknik Tekstilde çalışan 4 kadın işçi -Pınar Toy, Ayşe Erim, Nurcan Köksal ve Sevcan Sarıoğlan- DERİTEKS Sendikasına üye oldukları için 25 Ekim 2019 tarihinde işten çıkarılmışlardı. 4 kadın işçinin Serbest Bölge önünde hak arama mücadelesi aylardır sürüyor. Firma haksız rekabet gerekçesiyle işçilere 100 bin TL maddi, 100 bin TL de manevi tazminat davası açtı. Tazminat davaları, işçilere korku salmak suretiyle sendikal faaliyetleri engellemek amacıyla.

Direnışteki işçiler ve DERİTEKS Şube Başkanı Makum Alagöz, yürüyerek Ankara'ya, Meclise gelecekler.

Sendikacı olmak en temel anayasal haktır, işçi sınıfının patronları karşısında güvencesidir. İşçiler işlerine iade edilmelidir. Direnen onurlu kadın işçilerin yanındayız.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

5.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Hafik ilçesi Tuzhisar, Emre, Küpecik, Durulmuş köyleri ile merkez ilçesine bağlı Çaygören köyü ve Altınyayla ilçesi Kale, Şafak, Rifat Öçten ve Aydın Mahallelerindeki tarımsal arazilerde yapılan toplulaştırma çalışmaları nedeniyle vatandaşların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sivas ilimiz Hafik ilçesine bağlı Tuzhisar, Emre, Küpecik, Durulmuş köyleri, merkez ilçesine bağlı Çaygören köyü, Altınyayla ilçemize bağlı Kale, Şafak, Rifat Öçten ve Aydın Mahallelerinde tarımsal arazilerde toplulaştırma çalışması yapılmış, çalışma Devlet Su İşleri tarafından sekiz ay içinde tamamlanmıştır. Söz konusu çalışmada vatandaşlarımız tarlalarını almış, ekimlerini de bu çerçevede yapmışır fakat Sivas İl Tarım Müdürlüğü altı aydır tescil aşamasına gelen bu arazilerin evraklarını oluşturmamış, bu yolla arazilerin mera komisyonundan çıkmasını engellemiştir. Vatandaşlarımızın tapularını alamadığı durumlarda intikaller ve Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtları yapılamamaktadır.

Tarım ve Orman Bakanına sormak istiyorum: Sivaslılar, verilmiş olan sözlerin yerine getirilmesini bekliyor. Bitirilmiş bu çalışmanın engellemelere takılmasının sebebi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde on sekiz yıl önce başlatılan sağlıkta dönüşüm hamlesi ve sağlık altyapısında gerçekleştirilen yatırımlarla Türkiye'nin bölgesinde hasta tedavi eden ülkeye dönüştüğüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Siirt Pervari'de şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, yaralıllara acil şifalar diliyorum.

Başarıyla yürüttüğümüz coronavirüsle mücadele sürecini, tüm dünyaya örnek olarak, etkin tedavi yöntemleri, zamanında müdahale, başarılı izolasyon, tüm kurumlarımızın eş güdüm içerisinde çalışması ve en önemlisi de güçlü sağlık altyapımızla geride bıraktık. Akılcı politikalara ve kurallara riayet etmekte son derece hassas davranan aziz milletimiz ve fedakârca çalışan sağlık çalışanlarımız sayesinde yürüttüğümüz başarılı mücadelenin olumlu sonuçlarına tanıklık etik.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği ve gelecek vizyonuyla on sekiz yıl önce başlatılan sağlıkta dönüşüm hamlesi ve sağlık altyapısında gerçekleştirilen yatırımlar sayesinde, zamanında hasta adam olarak görülen ülkemizi, bölgesinde hasta tedavi eden Türkiye'ye kavuşturduk. Bundan sonra da yurdumuza yeni hastaneler kazandırarak dünya çapındaki başarı hikâyemize yenilerini eklemeye devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin ili çiftçilerinin mağduriyetinin giderilmesi konusunda Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mersin, ülkemizin en önemli tarım kentlerinin başında gelmektedir. Mersin'imizde tarımsal üretim çok yönlü bir şekilde yapılmakta, ülkemizin ekonomik kalkınma payına ciddi katkılar sunmaktadır.

Seracılık da Mersin'imizin tarımsal etkinliğinin başında gelen üretim tekniklerinden biridir. Sene başından bu yana sel, dolu, fırtına ve yangın gibi doğal sebeplerden ve ihracata getirilen kısıtlamalardan dolayı üretimde ciddi zararlar yaşanmış, Mersinli üreticilerimiz büyük bir mağduriyetle karşı karşıya kalmıştır. Emekleri, alın terleri heba olan üreticilerimiz yaralarının sarılıp zararlarının karşılanması adına devletimizin yardım elini beklemektedir.

Tarım Bakanımız Sayın Bekir Pakdemirli Bey'e seslenmek istiyorum. Üreticilerimizin yaşadıkları mağduriyetleri giderelim, çiftçilerimizin çılgınlıklarına kulak verelim, yüzlerini güldürelim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

8.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, çoklu yargının olamayacağı gibi çoklu baronun da olamayacağına ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AKP Grup Başkan Vekillerinin söylemlerinden anladığımıza göre, başta barolar olmak üzere diğer bütün meslek örgütlerinin yapısıyla oynamak, seçim sistemi değiştirilmek ve çoklu baroya geçmek hayali kurulmaktadır ama özellikle unutmayınız ki barolar hukukun üstünlüğünü savunan, insan haklarını savunan ve işlerlik kazandırılmasına yarayan salt meslek örgütleri değildir. Barolar yargının kurucu unsurudur; yargının üç sacayağından, eşit sacayağından biridir. Çoklu yargı olamayacağı gibi, çoklu baro da olmaz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, salgın sürecinin Türkiye'nin sağlık altyapısının gücünü ve sağlık hizmetlerinin ücretsiz verilmesinin önemini ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Allah'tan şehitlerimize rahmet, gazilerimize şifa, bu salgının bir an önce geçmesini ve Gazi Meclisimize yeniden kavuşmamızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Salgın döneminde yaşananlar sağlık alanında yaptıklarımızın ehemmiyetini göstermiş, salgın süreci Türkiye'nin sağlık altyapısının gücünün yanı sıra sağlık hizmetlerinin ücretsiz olarak verilmesinin önemini ortaya koymuştur. Türkiye hem mevcut imkânları en iyi şekilde kullanarak hem de yeni imkânlar üreterek sağlık alanında farklı bir konuma gelmiştir. Dünyanın coronavirüs salgınıyla âdeta kavrulduğu günlerde ve öncesinde şehir ve acil durum hastanelerimizi açmış olmamız oldukça önemlidir. Bu süreçte devletimizin kriz yönetimindeki güçlü tutumu, Türkiye'nin sağlık sisteminin sağlamlığı, elde edilen başarılar milletimizin ve tüm dünyanın takdirini toplamıştır. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sağlık Bakanımız olmak üzere emeği geçen ve katkı sunan herkese teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, normalleşme döneminde vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak, yerli üretimi desteklemek ve tüm sektörlerde hareketlenmeyi sağlamak amacıyla kamu bankaları aracılığıyla hayata geçirilecek olan kredi paketlerinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Normalleşme döneminde vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını geniş bir yelpazede karşılamak, yerli üretimi desteklemek ve tüm sektörlerde hareketlenmeyi sağlamak amacıyla, kamu bankalarımız aracılığıyla, konut kredisi, taşıt kredisi, sosyal hayatı destek ve tatil destek olmak üzere dört yeni kredi paketini hayata geçiriyoruz. Bu kapsamda sıfır konutlar için azami 12 ayı ödemesiz 15 yıla kadar vade ve aylık yüzde 0,64 faiz oranıyla finansman imkânı sunulacak. Ayrıca, aylık yüzde 0,49'larda başlayan faiz oranıyla taşıt kredi imkânı sunulacak. Sosyal hayatı destek kredi paketi ve tatil için uygun şartlarda finansman imkânı sunulacak. Paketin milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

11.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyünde yürütülen maden projelerine karşı köylülerin bir yandan yasal yollardan hakkını ararken diğer yandan da demokratik yollardan onurlu direnişlerini sürdürdüğüne ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bursa'da Yenişehir Ovası ve İznik Gölü'nü yok edecek olan maden projeleri, flotasyon tesisleri, Kirazlıyayla köylülerinin direnişlerine rağmen tam gaz devam ediyor. Son ÇED başvurularıyla 35 bin dönümlük tarım arazisi ile su toplama alanında yaşamı ve üretimi felakete sürükleyecek çalışmalar yapılıyor. Bir yandan yasal yollardan hakkını arayan köylüler, diğer yandan demokratik yollardan onurlu direnişlerini sürdürüyorlar. Topraklarını, ağaçlarını, sularını savunan Kirazlıyalıları buradan selamlıyor ve yalnız olmadıklarını bir kez daha bildiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

12.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son yetmiş beş yılın en sıcak mayıs ayının yaşanması nedeniyle zor durumda kalan üreticilerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Son yetmiş beş yılın en sıcak mayıs ayını yaşadık; bu sıcak çiftçiye yaktı, üretici zor durumdaydı hepten perişan oldu. Limon, portakal, mandalina dalında kurudu, yüzde 90'ı dibine döküldü; zeytin ve diğer çeşitlerde de durum aynı fakat aşırı sıcaklar TARSİM kapsamında değil. Sigorta yaptırınlar ne yapacağını şaşırıyor. Çiftçi, Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine borçlu, Sosyal Güvenlik Kurumuna, elektrik şirketlerine, sulama birliklerine, piyasaya borçlu. Kredi borçları çiftçinin belini büktü. "Tabii afetlere karşı sigorta yaptırın." diyorsunuz. Çiftçi, tarım sigortasını yaptırmış ama sigorta, zararını karşılamıyor. Çiftçilerimizin kredi borçları bir yıl faizsiz ertelenmeli, yeni destekler verilmeli, 2020 yılı için çiftçinin BAĞ-KUR primleri, elektrik ve su borçları devlet tarafından ödenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ilindeki yoğun dolu yağışı nedeniyle zarar gören alanların afet bölgesi ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adıyaman'da arpa ve buğdayda hasat başladı ancak hasat döneminden önce yaşanan olumsuz hava koşulları ve yoğun dolu nedeniyle çok sayıda çiftçimiz mağdur olmuştur. 4 Mayıs tarihinde Tut ilçemizde Akçatepe ve Yalankoz köyleri başta olmak üzere, köylerdeki bütün fındık bahçelerinde ciddi anlamda hasar meydana gelmiş, aynı şekilde 24 Mayıs tarihinde Kâhta, Samsat ilçelerimizde yaşanan yoğun yağış ve dolu nedeniyle arpa, buğday ekili olan arazilerde ciddi anlamda mağduriyet meydana gelmiştir. İlgili zararlar İl Tarım Müdürlüğü tarafından tespit edilmiş ve bugüne kadar zararlar ödenmemiştir. Buradan Tarım ve Orman Bakanlığına ve Adıyaman Valiliğine açıkça çağırıda bulunuyor, yoğun dolu yağışı nedeniyle zarar gören alanların afet

bölgesi ilan edilerek çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesini talep ediyoruz. Çiftçilerimize tekrar geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

14.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Barış Çakan'ın ezana saygı gösterilmesi talebi üzerine katledildiğine, rüzgâr ekenin fırtına biçeceğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Hep söyledik, hayatlarını yalan ve iftira üzerine tanzim edenlerin bütün sermayeleri kızarmaz bir yüz, gıdaları ise acılar, ızdıraplar. Son maharetleri Barış Çakan yiğidimiz. Mukaddesatına muhabbeti canından etti. Kutsala küfrü maharet bilenler ise anında istifadeye yöneldiler. Bırakınız Kürtçe müzik tartışmalarını, Kürtleri istismar edip Kürtlerin değerlerine küfredenlere ilahi tokat ise gecikmedi. Barış'ımız ezana saygı talebi üzerine katledilmişti. Barış yerli, Barış millî bir figür, rahmet diliyoruz.

Bir başka ilahi tokat Gezi Vandallığının yıl dönümünde okyanus ötesinde yaşananlar. Yine, her vesileyle altını çiziyoruz ki rüzgâr eken fırtına biçer. Binlerce kilometre öteleden ocak batıranlar ettiklerini biçecekler. Sünnetullahda şaşma olmaz. Ne diyor yerli sima, millî dimağ Taşlıcalı Yahya: "Giden odur galiba..." (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Saros Körfezi'ne ÇED olumlu raporu mahkemece iptal edildiği hâlde FSRU doğal gaz limanı yapılmak istendiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünyanın en güzel denizlerinden olan Saros Körfezi'mize FSRU doğal gaz limanı yapılmak isteniyor. Bu pırlıl pırlıl doğayı yok etmek için niye çabaladığınızı anlayamıyorum, yurttaşlarımız da anlayamıyor. Burası fay hattına 7 kilometre mesafede. Burada böyle bir tesis yapmak risklidir. Verilen "ÇED Olumlu" raporu mahkemece iptal edildi ve 10 farklı disiplinden 10 bilirkişi, raporda, 113 sayfada 14 ayrı uygunsuzluk tespit etti. AKP şimdi, açık hukuksuz olan, iptal edilen ÇED raporuna rağmen hukukun arkasından dolanmaya çalışıyor. Yeni bir ÇED raporu hazırlamak yerine oldubittiyeye getirmeye çalışıyor. Karşımızda corona fırsatçısı bir AKP zihniyeti var. Nasıl ki corona vücudumuza girip bizi öldürmek için fırsat kolluyorsa, AKP de birilerine rant sağlayıp doğamızı yok etmek için fırsat kolluyor. Bu neyin aceleciliğidir? Bırakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin, buyurun.

16.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, zor durumda olan narenciye üreticilerini kapsayacak bir doğal afet bölgesi ilanı ile çiftçilerin bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi ve tarım sigortaları alanının genişletilmesi yönünde bir çalışmanın olup olmadığını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tarım ve Orman Bakanlığına: 45 dereceye kadar çıkan sıcaklar ve ardından yaşanan şiddetli poyraz sebebiyle Muğla ilimizde, Dalaman, Ortaca ve Köyceğiz ilçelerimizde yaklaşık 135 bin hektar alandaki narenciye zarar görmüştür. Bir tarafta salgın, diğer tarafta artan maliyetler ve buna rağmen canını dişine takarak üretmeye çalışan, kışın don ve doludan, bugünlerde de sıcaklardan dolayı yüzde 80-90 ürün kaybı yaşayacak olan narenciye üreticileri destek beklemektedir. Narenciye üreticilerini kapsayacak bir doğal afet bölgesi ilanı çalışmanız var mıdır? Çiftçilerin bankalara ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi ve önümüzdeki yıl için de faizsiz destek verilmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır? Tarım sigorta alanının genişletilmesi, sıcaklık, kuraklık gibi afetlerin de sigorta kapsamına girmesi için bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

17.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, meralarda hayvan otlatmanın paralı hâlde getirildiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP Hükûmeti olağanüstü borçlanma ve özelleştirme gelirlerine rağmen bugün nakit sıkıntısı çekiyor ve bu sıkıntıyı gidermek için ekonomik paketler de nedense hep vatandaşa yük olarak biniyor. Utanmasalar soluduğumuz havadan para alacaklar. Şimdi de meralardaki hayvanlardan hayvan başına para istemekteler. Bu hayvanların aslında doğaya katkısı olduğunu da ihmal ediyorlar. Bu şekilde hayvancılık doğal meralardan çiftliklere, kapalı kapılar ardına itilmek isteniyor. Bu hayvanlar doğanın dengesini koruduğuna göre o zaman Hükûmet eğer otlama parası istiyorsa, hayvan sahipleri de gübreleme ve arıların yaptığı tozlaşma parası istesinler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özer...

18.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, 12 Aralık 2019 tarihinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilen hazine arazilerinden Antalya ili Finike ilçesinde bulunan 89 parselle ilgili TOKİ'nin kendi yönetmeliğine niçin uymadığını ve söz konusu arazilerin satış nedenini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TOKİ 12 Aralık 2019 tarihinde kendisine devredilen hazine arazilerinden Antalya Finike'de bulunan toplam 41 bin metrekarelik alanlı 89 ayrı parselin toplu hâlde ihalesini gerçekleştirmiştir. İhalenin hukuka aykırı ve kamu zararı oluşturacak nitelikte olduğu, muvazaalı işlem şüphesi içerdiği, ilgili yönetmeliğe uyulmayarak yerel yönetimden görüş alınmadığı, ihalenin ilan edilmediği, toplu hâlde satışla rekabete imkân tanımadan ihale edilen arazide yabancılara satışı yazlık villa inşa edilme planlarının bulunduğu iddialarıyla Finike Belediyesi tarafından yürütmeyi durdurma ve iptal davası açılmıştır. Biz buradan soruyoruz: Bu iddialara göre, TOKİ neden kendi yönetmeliğinde yazılı olan kuralı hiçe saymıştır? Finike'deki söz konusu TOKİ arazisinin satış nedeni nedir? İddia edildiği üzere, bu arazide yabancılara satılmak üzere yazlık villa yapılması amaçlanmış mıdır?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu...

19.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, yurttaşların gerçek gündeminin ekonomi, en büyük dertlerinin ise iş ve aş olduğuna, pandemi sürecinde başta sağlıkçılar olmak üzere emek veren herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 100 yaşındaki Meclisimiz nihayet bugün çalışmalarına başladı. Ara verme sürecinde seçim çevremde yaptığım ziyaretlerde gördüm ki yurttaşlarımızın bir numaralı sıkıntısı ve gerçek gündemi aslında ekonomi; en büyük dertleri ise iş ve aş. Ne acıdır ki pandemi sürecinde bunca büyük ve önemli sorunlara rağmen Meclisimiz çalışmadı. "Durmak yok, yola devam." demeyi dillerinden düşürmeyenler böyle ağır bir süreçte ara vermeyi uygun gördüler. Gündemde acil ve

önemli konular var. Bugünden itibaren Gazi Meclis, dayanacak mecali kalmamış halkımızın çözüm beklediği konulara ağırlık vermek zorundadır. Halkın iradesi konumundaki Meclis, yurttaşlarına sırtını dönemez, dönmemelidir.

Pandemi sürecinde başta sağlıkçılar olmak üzere, emek veren herkese teşekkür ediyorum ve normalleşme çabaları içindeki yurttaşlarımızdan tedbirlere hassasiyet göstermelerini rica ediyor ve hayırlı çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Karadağ...
Sayın Ceylan...

20.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 1 Haziran itibarıyla başlayan normalleşme döneminde astım hastalığının Sağlık Bakanlığının kronik hastalıklar listesinden hangi gerekçeyle çıkarıldığını ve kamuoyunun bilmediği bilimsel bir gelişmenin mi yaşandığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Sağlık Bakanlığı e-nabız bölümüne yeni bir ekleme yaptı. Bakanlık, 2020/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi hükmünce idari izinli sayılacak kamu çalışanlarının kronik hastalıkları listesini yayınladı. Astım hastalığı, Sağlık Bakanlığına bağlı Kronik Hastalıklar Daire Başkanlığının internet sitesinde kronik hastalık olarak belirtilmesine ve salgının ilk gününden itibaren, riskli grupta olduğu uzmanlarca ekranlarda anlatılmasına rağmen, 1 Haziran itibarıyla başlayan normalleşme döneminde Sağlık Bakanlığının e-nabız sisteminde yayınladığı kronik hastalıklar listesinden çıkarılmış gözüküyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün kronik hastalıklar bölümüne bakıldığında en başta tanımlanan astım hastalığı hangi gerekçeyle kronik hastalıklar listesinden çıkarılmıştır? 1 Haziran itibarıyla çalışmaya başlayan astım hastaları yüksek risk grubunda değiller mi, yoksa kamuoyunun bilmediği bir bilimsel gelişme mi yaşanmıştır? Astım hastalarına Covid-19 bulaşmıyor mu?

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

21.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilen ve başta dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın olduğu bir zamanda pandemi dönemine girildiği için Allah'a şükrettiklerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Gözle görülemeyen bir virüsün insanlığa anlattığı temizliğin ne kadar önemli, tedbirin ne kadar gerekli, sağlığın ne büyük bir hazine, insanın virüs karşısında ne kadar aciz, dünyanın gerçekten fani, ölümün ne kadar yakın ve Allah'ın ne kadar büyük olduğu dersi inşallah hakkıyla alınmıştır. Bu döneme Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtiğimiz ve başımızda dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın olduğu bir zamanda girdiğimiz için Allah'a hamd ve şükrediyoruz. Ve yine bu dönemde koronavirüsle savaşan Değerli Sağlık Bakanımız ve Bakanlık çalışanlarını, ülkemizdeki bütün sağlık çalışanlarının yanında Amasya'mız ve ilçelerindeki doktor, hemşire ve tüm sağlık çalışanlarını, pandemi sürecini başarıyla götüren Amasya Valimiz ile Sağlık İl Müdürümüz ve Pandemi Kurulunu, Sağlık İl Müdürlüğü çalışanlarını tebrik ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

22.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa ilinde meydana gelen dolu afeti nedeniyle çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Manisa'da 14 Mayıs bu yana olumsuz iklim şartlarından dolayı üzüm ve zeytinde yüzde 50 ila 80 arasında silkmeler meydana gelmiştir. Bu silkmeler sadece merkezde değil il genelinde de yaşanmıştır ve rekolteyi etkileyeceği kesindir. Bazı bölgelerde meydana gelen dolu afeti nedeniyle de tarım arazileri zarar görmüştür. İklim değişikliği nedeniyle oluşan hasar TARSİM kapsamında olmadığı için çiftçilerimiz mağdur olmuştur. Önümüzdeki yıl üzüm silkmelerinin, üzüm yanıklarının TARSİM sigorta kapsamına alınması gerekmektedir. Manisa afet bölgesi ilan edilmeli ve çiftçimizin uğradığı zararlar karşılanmalıdır. Ayrıca, mazot ve gübreden sonra en önemli gider kalemi olan elektrik ödemelerinin hasat sonuna bırakılması ve çiftçi borçlarında kredi borçları dâhil tüm vergi borçlarının faizsiz ertelenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

23.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, pandemi sürecinde canlarını ortaya koyan ve bu ölümcül sınavı başarıyla geçen sağlık emekçilerinin bir defaya mahsus olmak üzere bitirdikleri okulun unvanının sınavsız ve mülakatsız olarak verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığı, görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavını 19 Nisanda yapacağını duyurmuş ancak pandemi tehdidi nedeniyle sınavı belirsiz bir tarihe ertelemiştir. KPSS'yle atanan ve 657 sayılı Kanun'a göre devlet memuru kadrosunda çalışan sağlık emekçilerinin çoğu virüs riskinin en yüksek olduğu acil servislerde, yoğun bakımda, 112 acil yardım hizmetlerinde, Covid-19 kliniklerinde yoğun bir şekilde görev almaktadır. Yoğun çalışma saatleri, risk ve stres nedeniyle sağlık emekçileri sınava hazırlanamamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü çalışanlarını sınav ve mülakat stresinden korumak için sınavsız unvan değişikliği sağlamıştır. Pandemi sürecinde canlarını ortaya koyan ve bu ölümcül sınavı başarıyla geçen sağlık emekçileri bir defaya mahsus olmak üzere bitirdikleri okulların unvanlarının sınavsız, mülakatsız olarak verilmesini talep etmektedirler.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

24.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, çay üreticilerinin kotanın kaldırılmasını ve taban fiyatın altında çay alımına izin verilmemesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu yıl yaş çay taban fiyatı 3 lira 40 kuruş olarak açıklandı. Taban fiyat, bir ürüne devletin koyduğu fiyatın en alt sınırıdır. Bu şu demektir: Yaş çay en az 3 lira 40 kuruştan alınacak, bunun altında bir fiyattan alınmayacak demektir ama durum öyle değil. Bugün özel sektör 2,5 liradan çay alıyor. Çay üreticileri kota ve kontenjan uygulaması nedeniyle ÇAYKUR'un almadığı çayını düşük fiyattan özel sektöre satmak zorunda kalıyor, mecburen satıyor çünkü satmazsa bozulacağını biliyor.

Bundan on sekiz yıl önce Sayın Erdoğan Rize'de "Allah'ın verdiği çaya kota mı olur? Biz iktidar olduğumuzda kotayı kaldıracağız." demişti. Kota kalktı mı? Hayır, kalkmadı ve kota nedeniyle çay üreticisinin emeği sömürülmeye devam ediyor. Çay üreticileri artık bu sözün tutulmasını, kotanın kaldırılmasını ve taban fiyatın altında çay alımına izin verilmemesini talep ediyor.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

25.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santrallerinin bölgenin ekolojik dengesini bozduğuna ve dere yataklarından akan suyun kirlendiğinin tespit edildiğine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santrallerinin bölgenin ekolojik dengesini bozduğu, dere yataklarından

akan suyun HES adı altında yapılan çalışmalar neticesinde kirlendiği tespit edilmiştir. Halk, yaşamsal alanı içerisinde ekolojik dengeleri bozacak, bir daha telafisi mümkün olmayacak tarih ve doğa tahribatını istememektedir; getirisi götürüsünün yanında önemsiz kalan yatırımları asla benimsememektedir. Arhavi halkı tarihî yapıtların varlığının yanında bölgenin en büyük çağlayanının da olduğu Mençuna Şelalesi'nin bulunduğu Kamilet Vadisi'nde herhangi bir HES projesine anlam verememektedir, halk bu oluşuma şiddetle karşı çıkmaktadır.

Kamilet Vadisi'nde yetişen bitkilerin yüzde 40'ı tıbbi niteliktedir. Ülkemizde Bern Sözleşmesi kapsamına giren 87 türden 3'ü Kamilet havzası sınırları içerisinde. Yaklaşık 1.100 bitki ve biyolojik çeşitlilik açısından Kamilet Vadisi Türkiye'nin en önemli havzalarından biri konumundadır. Ayrıca, Türkiye'de yüzde 14'ü, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme'ye tabi bitki türlerinin 7'sinin yer aldığı vadede, yakın tehdit altında 8 tür tehlikeye düşebilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

26.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, salgın döneminde sıkıntı yaşayan yükseköğrenim kredisi kullanan gençlerin ve elektrik borcunu ödeyemeyen vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, yükseköğrenim kredisi kullanan gençler bu salgın döneminde sıkıntı yaşamaktadır. Birçok genç çalışmadığından, işsiz olduğundan kredi borçlarını ödeyememektedir. Bu nedenle gençlerin kredi borcu ödemeleri ertelenmeli ve bu dönem için faiz işletilmemelidir. Kredi borçlarının işe girene kadar ertelenmesi en uygun uygulama olacaktır.

Diğer bir konu da vatandaşın elektrik borçları nedeniyle elektriklerinin kesilmesidir. Bu dönemde evde kaldığı için elektrik tüketimi artmaktadır. Salgın günlerinde elektrik borcunu ödeyemeyen vatandaşlara Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bir kolaylık sağlamalıdır, borçları yapılandırılmalıdır, ödeme kolaylığı sağlanmalıdır ama kesinlikle vatandaşın elektriği borcundan dolayı kesilmemelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

27.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikasının 13 üyesinin sürgün edilmesi tasarrufundan geri dönülüp dönmeyeceğini ve bu konuya ilişkin diyalog yolunun kapatılmasının nedenini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikasının, Devlet Demiryollarında çalışan ve aralarında BTS İzmir Şube Başkanı Erdal Akyol'un da olduğu 13 üyesi sürgün edildi. Demiryolu çalışanları sürgünleri protesto etmek için Diyarbakır, Adana, İzmir ve İstanbul'dan Ankara'ya yürüyor. Sürgün edilenler arasında hâlen ağır hasta olan, eşi ve oğlu engelli olan, eşi yatalak hasta olanlar ile kronik hastalar var. Bu hukuk dışı uygulamaların geri alınması için Demiryolları Genel Müdürlüğüyle görüşmek için defalarca randevu talep eden Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikasına geri dönüş de yapılmadı. Bu insanlar sürgünlerin geri alınması ve hülle atamaların iptal edilmesini istiyorlar. Hukuksuz olması yanında iş barışını da bozan bu tasarruftan geri dönülecek mi? Bu diyalog yolunu kapatmanın nedeni nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, hava sıcaklığının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi nedeniyle gelir kaybına uğrayan çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Salgınlara, yüksek girdi maliyetlerine, çiftçiyi fakirleştiren ithal politikalarına ve ödenmeyen destekleme primlerine rağmen üretmeye çalışan çiftçilerimiz hava sıcaklığının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi nedeniyle büyük bir gelir kaybına uğramıştır. Narenciye ve zeytinde büyük rekolte kaybı vardır. AKP iktidarından sonra sıcak hava da çiftçiyi vurmuştur. Mağduriyetleri ortadan kaldırmak için çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan kredi ödemeleri, elektrik dağıtım şirketlerine olan borçları, vergi ve diğer borçları bir yıl faizsiz olarak ertelenmeli, çiftçimizin üretime devam edebilmesi açısından dekar başına destekleme ödemeleri yapılmalı, Devlet Su İşleri tarafından alınan sulama suyu ücretleri bu yıl alınmamalı ya da düşürülmeli, sıcak hava nedeniyle yaşanan kayıplar TARSİM tarafından sigorta kapsamına alınmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Canbey...

29.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği, hızlı ve organize kriz yönetimi, güçlü sağlık altyapısı, ekonomik destekler ve milletin duyarlılığıyla salgınla mücadelede dünyada örnek alınan bir seferberlik yürütülerek salgının kontrol altına alındığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği, devletimizin hızlı ve organize kriz yönetimi, güçlü sağlık altyapımız, ekonomik destekler ve milletimizin duyarlılığıyla, salgınla mücadelede, dünyada örnek alınan bir seferberlik yürütüyoruz. Sadece pandemi sürecinde açtığımız 5 modern hastaneyle sağlık sistemimizin gücüne güç kattık. Sağlıkta dönüşüm seferberliğiyle bugüne kadar yapılan dev sağlık yatırımları ve dünyada eşi olmayan sosyal güvenlik sistemimizle salgından en az etkilenen ülkelerin başında geliyoruz. Tüm bu çalışmalar neticesinde, salgını kontrol altına almayı başararak normal değil ama yeni normal hayata geçiş yaptık. Bundan sonraki süreçte, vatandaşlarımızdan, fiziksel mesafe, maske ve temizliğe dikkat ederek tüm dünyaya örnek olan bu mücadeleyi devam ettirmelerini istihdam ediyor, kontrollü sosyal hayata hızlıca adapte olarak bir an önce sağlıklı günlere ulaşmayı diliyorum.

Bu zorlu süreçte, başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

30.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, pandemi nedeniyle oluşan mağduriyetlerin önlenmesi için kısa çalışma ödeneğinin üç ay daha uzatılmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Salgın nedeniyle, bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye ve bu kapsamda Malatya'da üretim, dağıtım ve ticaret faaliyetlerinin durma noktasına gelmesi işsizlikte kalıcı, ciddi artışlara neden oldu. İŞKUR verilerine göre, Malatya'da, salgın sürecinde, kısa çalışma ödeneği, nakit ücret desteği ve işsizlik ödeneği kapsamında 37.640 çalışana ödeme yapıldı. Anılan destek programlarından geçici destek alan bu kişiler, 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren doğal olarak işsiz kalacaklar ve bu işsizler ordusuna katılacaklar dolayısıyla Malatya'da salgın öncesi 52 bin olan işsiz sayısı 100 binlere varacaktır. Üretim ve ticaret alanındaki canlanmanın ve normale dönmenin kısa vadede gerçekleşmesinin karşılığı olmayan bir

iyimserlik olacağı, işsizliğin geniş halk kesimlerinde geçim sorununu derinleştireceği, bu durumun yaratabileceği mağduriyetlerin geçici olarak önlenebilmesi için ilk etapta kısa çalışma ödeneğinin üç ay daha uzatılması Sayın Bakanımızdan talebimizdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Koçer...

31.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer'in, pandemiyle mücadeleyi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde başarıyla sürdüren başta Sağlık Bakanı Fahrettin Koca olmak üzere tüm sağlık çalışanlarına teşekkür ettiğine, Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlara ve ülkenin güvenliği için şehit olan askerler ile polisler Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm dünyanın coronavirüsle mücadele ettiği bir dönemde ülkemizde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yürütülen mücadeleyi başarıyla sürdüren, başta Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca olmak üzere, doktor, hemşire ve tüm sağlık çalışanlarımıza yürekten teşekkür ediyorum. Mücadele sürecine destek veren polislerimize, askerlerimize, yardım dağıtan Vefa Sosyal Destek Grubu üyelerine şükranlarımı sunuyorum. Bu vesileyle Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımız ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, tüm hastalarımıza acil şifa diliyorum. Ülkemizin bölünmez bütünlüğü ve güvenliği için şehit olan asker ve polislerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Coronavirüs sürecinde Türkiye'nin tüm dünyaya uzanan yardım elinden dolayı gururluyuz. Katkı koyan herkese teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Dağlı...

32.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, 25 Mayıs Adana ili Pozantı ilçesi ile 2 Haziran Kozan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Siirt'in Pervari ilçesinde şehit düşen kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

25 Mayıs Adana Pozantı'nın, bugün ise Adana Kozan ilçemizin düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümü. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk 31 Ekim 1918'de geldiği Adana'da on bir gün kalmış ve 1923 yılında tekrar geldiğinde "Bende bu vekaletin ilk hissi teşebbüsü bu memlekette, bu güzel Adana'da vücut bulmuştur." demiştir. İstiklal ve istikbalimiz için canını feda eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e kurtuluş destanımız için ilham vermiş kahraman ecdadımızı rahmet ve minnetle yâd ediyorum, tüm hemşehrilerimin kurtuluş gününü kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

33.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çiftçi Kayıt Sistemi nedeniyle tarımsal desteklerden yararlanamayan ve tabii afet sigortası yaptıramayan çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi için Meclise sundukları kanun teklifine partilerden destek beklediklerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 15-25 Mayıs tarihleri arasında ülkemizin 46 ilinde yaşanan doğal afette çiftçilerimiz zor durumda kalmıştır. Bakanlığın çiftçilerimize Çiftçi Kayıt Sistemi'ni direktmesi sonucu çiftçilerimiz TARSİM sigortası yaptıramamaktadırlar. Ancak 2014'ten beri Tarım Bakanlığının uhdesinde bulunan TÜKAS'ın tarımsal destekle ilgili programı çerçevesinde Türkiye'deki gübre ihtiyacının belirlenmesinde bu sistemden gidilirken, maalesef TARSİM ve tarımsal destek ödemelerinde Çiftçi Kayıt Sistemi'nden gidilmektedir. Bu nedenle de ülkemizde çiftçilerimizin mağdur olduğunu ve her yıl tarımsal üretim yapan çiftçilerimizin doğal afette karşı karşıya kaldığını, aynı zamanda tarımsal desteklerden mağdur olduğunu görüyoruz. Üçte 1 oranında ÇKS'de kayıtlı olmayan çiftçilerimizin TÜKAS sistemine alınarak hem tarımsal desteklerden faydalanmasını sağlayabiliriz hem de her yıl doğal afette karşı karşıya kalmasının önüne geçebiliriz. Bu iş zor değil, hep birlikte kanun teklifimize destek olun diyoruz. Bütün grupları Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun vermiş olduğu kanun teklifine destek olmaya ve çiftçilerimizin hem tarımsal desteklere kavuşmasını hem de doğal afetlerden korunmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

Sayın Beko...

34.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, kronik hastalığı bulunan, aylardır çalışamayan ve ücret alamayan işçiler idari ve ücretli izinli sayılmadığı gibi bu işçilerin hangi koşullarda çalışma hayatına katılabileceği ve alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirme yapılmadığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanını genelge yayımlayarak işçileri ve işverenleri bilgilendirmeye çağırıldığına ilişkin açıklaması

KANI BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve kronik hastalığı bulunan, idari izinli sayılmasına rağmen özel sektörde fabrikalarda, atölyelerde, şantiyelerde çalışan ve kronik hastalığı bulunan, aylardır çalışamayan ve ücret alamayan işçiler idari ve ücretli izinli sayılmadığı gibi bu işçilerin hangi koşullarda çalışma hayatına katılabileceği ve alınması gereken önlemler konusunda bir bilgilendirme yapılmamıştır. 3 milyon kamu çalışanınin çalışma koşullarına ilişkin Cumhurbaşkanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı açıklama yapmakta, genelge çıkarılmakta ancak 16 milyon aktif, sigortalı çalışan işçinin çalışma yaşamına ilişkin herhangi bir açıklama yapmamaktadır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını çalışanlar arasındaki bu ayrımcı uygulamaya derhâl son vermeye ve kronik hastalığı bulunan işçilerin çalışma yaşamlarına ilişkin genelge yayımlayarak acilen işçileri, işverenleri bilgilendirmeye çağırıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

35.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, adil yargılanma talebiyle ölüm orucu eylemi yapan Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal için Adalet Bakanlığını ve Meclisi bir an önce sürece müdahil olmaya çağırıldıklarına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Adil yargılanma talebiyle açlık grevi ve ardından ölüm orucu eylemi yapan Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın sağlık durumları her geçen gün bozulmaktadır. Yakın dönemde konser yasaklarının kalkması için ölüm orucu eylemi yapan Helin Bölek ve İbrahim Gökçek ne yazık ki yaşamını yitirdi. Yine, adil yargılanma talebiyle Mustafa Koçak da yaşamını yitirdi. Avukatların eylemlerinin de aynı akıbetle sonuçlanmaması için Adalet Bakanlığını ve Meclisi bir an önce sürece müdahil olmaya çağırıyoruz. Geç olmadan adım atılsın, adil yargılanma hakkı sağlansın, Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal yaşasın diyoruz.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

36.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 2020/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde belirtilen idari izin kapsamına hamileler, emziren anneler ve engelli personellerin de dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2020/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde idari izinli kapsamına hamileler, emziren anneler ve engelli personel dâhil edilmemiştir. Gerek Sağlık Bakanlığımız gerekse de Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere uluslararası sağlık kuruluşları pandemi sürecinin henüz zayıflama noktasına gelmediğini defaatle ifade etmektedirler. Bu sebeple hamileliğin psikolojik ve fiziksel açıdan çok zor bir süreç ve birçok açıdan handikabının olduğu tartışılmaz bir gerçek olduğu düşünüldüğünde hem bu personelimizin sağlık risklerini azaltmak hem de vatandaşa hizmet sürecinde iş ve işlemlerin verimini azaltabilecek olası durumların önüne geçmek adına Cumhurbaşkanlığının bir an önce, geç olmadan idari izinli kapsamına bu personelimizi eklemesi gerekmektedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

37.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27 Mayıs darbesinin 60'ıncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Türk demokrasi tarihine kara leke olarak geçen 27 Mayıs 1960 darbesinin 60'ıncı yıl dönümüyü. Haksız ve hukuksuz bir şekilde darbeciler tarafından idam edilen merhum Başbakan Adnan Menderes ile Bakanlar Fatih Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle yâd ediyorum. Bu seneki anma programı önemli bir açılışa da sahne oldu. Türk demokrasisi açısından utanç dolu bir döneme tanıklık eden Yassıada'nın demokrasi bilincinin oluşması ve darbelerin çirkin yüzüne ışık tutması için yeniden düzenlenerek "Demokrasi ve Özgürlükler Adası" adıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı yapıldı. Menderes'i ve arkadaşlarını idam sehпасına çıkarılanların ve onları destekleyenlerin alınlarındaki kara leke hiçbir zaman silinmeyecektir. Buna karşılık Menderes ve arkadaşlarının milletimizin kalbindeki mümtaz yeri her zaman, her geçen yıl daha da güçlenerek hep devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Topal...

38.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, yurt dışında bulunan ve pandemi sürecinde mağduriyet yaşayan vatandaşların Hükümetten destek beklediğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

1 Haziran itibarıyla yeni normale döndük. Umuyoruz ki bu yeni normal, vatandaşlarımıza yeni sorunlar açmaz.

Pandemi sürecinde önemli sorunlardan biri de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yaşadıkları zorlu süreç oldu. Bir kısmı ülkemize döndü ancak önemli bir kısmı hâlâ yurt dışında ve çok büyük mağduriyetler yaşıyor. Hasta olanlar var, yaşamını yitirenler oldu, büyük çoğunluğu da işini kaybetti. Uzun zamandır, ülkemize dönecek yol parası dahi bulamayan ve gayriinsani koşullarda yaşam mücadelesi veren birçok vatandaşımız var. Taşındıkları Türkiye Cumhuriyeti'nin pasaportunu onur sayan bu mağdur vatandaşlarımıza bir an önce destek verilmeli ve yaban ellerde sahıpsiz bırakılmamalıdır. Vatandaşımız devletimizden, Hükümetten acil destek bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Coşkun...

39.- Muş Milletvekili ŞevİN Coşkun'un, hasta tutuklu ve hükümlülere dair hiçbir önlem alınmadığına ilişkin açıklaması

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Teşekkürler Başkan.

Defalarca söylemiş olmamıza, gerekli tüm kurumlar açıklama yapmış olmasına rağmen hasta, tutuklu ve hükümlülere dair hiçbir önlem alınmamaktadır. Son iki ayda 2 ağır hasta tutuklu hayatını kaybetti, bunlardan biri Sabri Kaya. "Cezaevinde kalamaz" raporuna rağmen cezaevinde tutuldu ve tahliye edildikten beş altı saat sonra hayatını kaybetti. Bir diğer hasta tutuklu da Vefa Kartal. Birçok hastalığı vardı ve yapılan tahliye başvuruları reddedildi, Kartal hayatını kaybetti.

Yüzlerce hasta, tutuklu ve hükümlü için Meclis acilen önlem almalıdır. Yaşanacak her türlü kaybın sorumlusu bu duruma kör, sağır ve dilsiz olanlardır.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

40.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, adil yargılanma olması için ölüm orucuna girmek zorunda kalınmaması, Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal'ın taleplerinin kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Avukat Ebru Timtik 152 gün, Avukat Aytaç Ünsal 121 gündür adil yargılanma talebiyle ölüm orucundalar. Hiçbir hukuki dayanak veya delil olmaksızın yargılanan avukatlara savunma hakları ihlal edilerek on yıllara varan cezalar verildi. İlk duruşmada hiçbir delil olmadığı için -aslında tutuklanmalarını gerektirecek hiçbir durum olmadığı için- tahliye edilmelerine rağmen gelen talimatlarla maalesef yeniden tutuklandılar. Tahliye kararı veren heyet davadan alındı. Yani, özetle, bugün cezaevinde bulunan birçok tutuklu ve hükümlü gibi aslında adil bir yargılanma yapılmadı, tamamen siyasi iktidarın yaklaşımını çerçevesinde cezalandırıldılar ve bugün, adil yargılanma, adalet istemek için maalesef ölüm orucuna girmek zorunda kaldılar.

Biz buradan bir kez daha bu konuda bir duyarlılık için seslenelim ve kimse adil yargılanma olması için ölüm orucuna girmek zorunda kalmamasın. Ebru ve Aytaç'ın talepleri kabul edilsin, Ebru ve Aytaç yaşasın diyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

41.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, iktidarın sağlık çalışanlarının hakkını ödemediğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nasıl ki bir savaşta asker gidip savaşıyorsa coronayla savaşmak da bizim işimizdir bilinciyle çalıştı sağlık emekçileri. Vatandaşımızın hayatını kurtarmak için, iyileştirmek için kendileri enfekte oldular, kendileri hastalandılar, kendileri hayatlarını kaybettiler. Tıpkı Profesör Doktor Cemil Taşçıoğlu, bebeği annesiz kalan Dilek Akçabelen hemşiremiz gibi.

İktidar, sağlık çalışanlarına "Bu zor süreçte sizin hakkınız ödenmez." dedi. Gerçekten de dediğini yaptı, sağlık çalışanlarının hakkını ödemedi. Önce, ek ödemenin üç ay boyunca ayırım yapmaksızın tüm sağlık çalışanlarına tavandan ödeneceği söylendi ama söyledikleri gibi olmadı. Bu zor süreçte sağlık emekçilerine sorgusuz sualsiz nöbetler yazıldı. Şimdi de bu iktidar sağlık emekçilerinin nöbet paralarını ödemiyor.

Geçiş garantili köprülere, hastane garantili hastanelere milyon dolarlar aktaran iktidar, nisan ayında 24 saat nöbet ücretini 8 saat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

42.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, pandeminin yanı sıra mayıs ayının ikinci yarısında ani sıcaklık değişimiyle 46 ildeki üreticilerin doğal afetleri göğüslemek zorunda kalması nedeniyle Tarım ve Orman Bakanını göreve çağırıldıklarına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çiftçilerimiz salgın yetmezmiş gibi bu yıl bir de çok çeşitli afetlerle uğraşmak zorunda kaldı. Mayıs ayının ikinci yarısında 46 ilimizde üreticilerimiz don, sel, dolu ani sıcaklık değişimi gibi ciddi doğal afetleri göğüslemek zorunda kaldı.

Çiftçilerin ekip biçtiği ancak çiftçi kayıt sistemi ÇKS'de yer almadığı için sigorta yaptırılmayan ciddi araziler var. ÇKS kaydı olmayan çiftçiye kanunen hak ettiği destekler verilemiyor. Kütahya merkez, Gediz, Emet, Hisarcık, Çavdarhisar, Dumlupınar başta olmak üzere hemen hemen bütün ilçelerimizde bu afetten etkilenen, zarar gören ve zor durumda olan çiftçilerimiz var. Tüm çiftçilerimizin sıkıntılarının en aza indirilmesi, borçlarının faizsiz ertelenmesi, ÇKS kaydı olmayan çiftçilerimizin sorunlarının giderilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığını göreve çağırıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

43.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, ülkede adil yargılanma yok diye ve başka bir yol bulamadıkları için ölüm orucunda olan Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal'ı kaybetmek istemediklerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de yakından tanıdığım 2 avukatla ilgili söz aldım. Ebru Timtik, Aytaç Ünsal. Bir mahkemede gerçekten avukatlar yargılanırken toplam 159 yıl ceza alınır mı? Yani ortada şiddet yokken, hiçbir şey yokken. Bu insanların başına bu geldi ve hem de bu arkadaşlarımız salıverildikten sonra hemen mahkeme heyeti değiştirildi. Siz ne düşünürsünüz? Evet, bu ülkede adil yargılanma yok diye. Ve onlar başka bir yol bulamadıkları için şu anda ölüm orucundalar. Onları kaybetmeyelim istiyoruz. Adalet Bakanlığı buna bir cevap versin ve kendi meslektaşlarımız olan bu insanları kaybetmeyelim. Adil yargılanma talep ediyorlar, adil yargılandınlar diyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Özen...

44.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, İzmir ilinde bazı ilçe milli eğitim müdürlüklerince mesaj gönderilerek öğretmenlerin okul bahçelerinde kılınacak cuma namazlarında dezenfektan ve mendil dağıtmakla görevlendirildiğine ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

İzmir'de bazı ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri öğretmenlere mesaj gönderip cami avlularına ve okul bahçelerinde kılınacak namazda dezenfektan ve mendil dağıtmakla görevlendirdi. Diyanetin yüz binlerce çalışanı var, bir sürü kamu çalışanı var. Öğretmenlere böyle bir görevin verilmesini ben bir öğretmen olarak aşağılayıcı buluyorum ve kınıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 60'a göre olan bütün söz talepleri karşılanmıştır. Bundan sonra, bugün, 60'a göre başka hiçbir milletvekilimize söz vermeyeceğim.

Şimdi sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Buyurun Sayın Türkkkan.

45.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan Jandarma Astsubay Çavuş Celal Özkan ile Jandarma Uzman Çavuş Burak Aydoğan'a, vefat eden Refah Partisi eski Genel Başkanı Ahmet Tekdal'a Cenab-ı Allah'tan rahmet dilediğine, Aydın ili İncirliova Belediye Başkanı Aytekin Kaya'ya yönelik saldırıyı şiddetle kınadıklarına, coronavirus salgınıyla mücadele kapsamında alınan birçok kısıtlamanın kaldırılmasını erken alınmış bir karar olarak gördüklerine, Türk oyun şirketi Peak Games'in Amerika merkezli Zynga'ya 1,8 milyar dolara satılmasının Meclisteki herkesi mutlu ettiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün gece yine yüreklerle şehit ateşi düştü. Siirt'in Pervari ilçesinde operasyona giden askerlerimizin içinde bulunduğu zırhlı aracın viraj alamayarak uçuruma yuvarlanması sonucu 2 askerimiz şehit oldu. Kazada 1'i ağır olmak üzere 7 askerimiz de yaralandı. Şehitlerimiz Jandarma Astsubay Çavuş Celal Özkan ve Jandarma Uzman Çavuş Burak Aydoğan'a Cenab-ı Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum, yaralı askerlerimize de acil şifalar temenni ediyorum.

Refah Partisi eski Genel Başkanı ve Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu üyesi Sayın Ahmet Tekdal'ın vefat haberini aldık. Sayın Tekdal'a Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, yakınlarına ve dava arkadaşlarına sabırcemil niyaz ediyorum.

Aydın İncirliova Belediye Başkanımız Aytekin Kaya ile 2 belediye personeli hafta sonu kalabalık bir grup tarafından saldırıya uğradı. Belediye Başkanımız Sayın Kaya'ya ve beraberindeki kardeşlerimize geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz, bu saldırıyı da şiddetle kınıyoruz. Belediye Başkanımız yolsuzlukların üstüne gittikçe, tüyü bitmemiş yetimin hakkını yedirmedikçe saldırıların hedefi oldu. İYİ PARTİ olarak Başkanımızın arkasında kararlı bir şekilde dimdik duruyoruz. Her zaman yolsuzlukla mücadelemiz devam edecek, milletimizin hakkına halel getirmeyeceğiz, belediyelerin sırtlarına yapışmış keneleri tek tek ifşa edeceğiz.

Dün itibarıyla coronavirusle mücadelede farklı bir aşamaya geçildi. Hükûmet aldığı kararla birçok kısıtlamayı kaldırdı. Adına "kontrollü sosyal hayat" denilen yeni bir dönem başlatıldı. Bu karar, bize göre erken alınmış bir karar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım sistemi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İYİ PARTİ olarak Sayın Genel Başkanımız başta olmak üzere bizler de Meclis kürsüsünden defalarca, pandeminin ülkemizde görüldüğü ilk günden itibaren sokağa çıkma kısıtlaması dâhil birçok sıkı tedbirin uygulanması gerektiğini dile getirdik fakat bu uygulama zamanında yapılmadı. Yapıldığı zaman da hayli geç kalındı; uygulanmaması da vaka sayılarını ciddi anlamda artırdı. Şimdi ise yine aynı tehlikeyle karşı karşıyayız. Toplu taşıma araçlarında yüzde 50 yolcu kapasitesinin kaldırılmasından AVM'lerin açılmasına kadar alınan birçok kararı da çok erken buluyoruz.

Toplu taşıma araçlarında yüzde 50 yolcu taşıma kapasitesi kaldırıldı. Şehirler arası otobüslerde de bu kaldırıldı ama yüzde 50 yolcu taşıyacağız diye otobüs şirketlerinin uyguladığı otobüs bileti fiyatlarında herhangi bir indirim olmadı. İnsanlar çok daha pahalıya seyahat etmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım sistemi, toparlayın sözlerinizi lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kalabalıkların birbirinin içine girmesi korkarız ki ikinci dalganın gelmesine sebebiyet verecektir. Hükûmeti bu konuda verilen kararları tekrar gözden geçirmeye ve tedbirleri birden değil kademeli olarak azaltmaya davet ediyoruz.

Aslında baktığınızda hayat normalleşmiyor, hayat anormalleşiyor.

Türk oyun şirketi Peak, Amerika merkezli Zynga'ya 1,8 milyar dolara satıldı dün. Böylece Zynga, kendi tarihinin en büyük şirket satın almasını yaptı; 1,8 milyar dolara. Türkiye'den de ilk kez bir teknoloji girişimi 1 milyar doların üzerinde bir rakamla satılmış oldu; bundan mutluluk duymuş olmamız normal. Hakikaten gençlerin bu başarısı bu Mecliste bulunan herkesi çok mutlu etmiştir. Yalnız aklıma bir şey geldi: Sakarya'daki Tank Palet Fabrikası da 50 milyon dolara satılmıştı değil mi?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

46.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Siirt ili Pervari ilçesinde askerî aracın devrilmesi sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ndeki Limasol kentinde Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne gerçekleştirilen saldırıyı nefretle kınadıklarına, ABD'nin Minneapolis kentinde siyahi George Floyd'un polis tarafından öldürülmesinin arka planının dikkatle takip edilmesi gerektiğine, pandemi döneminde Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin kapsayıcılığının ne kadar önemli olduğunun bir defa daha görüldüğüne, 1 Haziran itibarıyla başlayan yeni kontrollü sosyal hayat sürecinde de kurallara uymak konusunda azami gayretin sarf edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siirt'in Pervari ilçesinde operasyona gitmekte olan bir askerî aracın devrilmesi sonucu 2 askerimiz şehit olmuş, 1'i ağır olmak üzere 7 askerimiz de yaralanmıştır. Şehitlerimize Allah'tan rahmet dilerken ailelerine ve yüce Türk milletine başsağlığı ve sabır diliyorum. Yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne ait Limasol kentinde bulunan Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne molotofkokteyliyle gerçekleştirilen bir saldırı olmuştur. Bu alçak saldırıyı şiddetle ve nefretle kınadığımı ifade etmek istiyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti makamları ve Türk devlet makamlarımız, Dışişleri makamlarımız söz konusu saldırıya ilişkin olarak birtakım açıklamalar yapmıştır ve saldırıyı kınamışlardır, biz de bu açıklamalara katılıyoruz.

İbadet özgürlüğünün ve ibadet yerlerinin kutsallığının korunması sorumluluğu burada Rum yönetimine aittir. Bununla alakalı olarak eksik olan önlemler bir an evvel alınmalı ve bu saldırıyı gerçekleştiren failer acilen bulunmalıdır. Bu saldırı, çözümsüzlüğü direten, Ada'daki Kıbrıs Türkü'nün varlığını ve menfaatlerini yok sayma ısrarında olan Rum tarafının kirli arka planının ve kanlı geçmişinin günümüze yansımından başka bir şey değildir.

Sayın Başkan, malum olduğu üzere, Amerika'nın Minnesota eyaletine bağlı Minneapolis kentinde Afro-Amerikalı siyahi bir gencin, George Floyd'un polis gözaltısında, kameraların gözü önünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - ...nasıl can verdiğine bütün dünya şahit olmuş oldu. Bunun arkasından, zaten pandemi sürecinden dolayı son derece öfkenin yükselmiş olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nde birtakım sokak gösterilerinin başladığına ve bunun ülke geneline yayıldığına şahit olmaktadır. Öyle anlaşılıyor ki, bu durum, sadece siyahi gençlere ve siyahi insanlara, Amerika'daki siyahi vatandaşlara yönelik saldırılar ırkçı, ayrımcı birtakım uygulamalardan dolayı değil, arka planında Amerikan seçimlerine kadar varan birtakım başka çalışmaların da bu süreç içerisinde yürütüldüğünü göstermektedir. Bunların dikkatle takip edilmesi gerekliliğini buradan da ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dünyada küresel güç olarak ifade edilen Amerika Birleşik Devletleri'nin sosyal devlet olma yolunda ne kadar büyük eksikliklere sahip olduğunu da bu vesileyle görmüş olduk. Yani Amerika'nın vatandaşlarının tamamını bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına alamaması ve bugün gerçekleşen pandemideki vakaların yüzde 80'inin özellikle alt gelir grubunda ve özellikle Latin ve siyahi kökenlilerde olduğunu gördüğümüzde Türk devletinin, Türkiye'nin de bu süreçte yapmış olduğu çalışmanın, vermiş olduğu mücadelenin değerini bir sefer daha ortaya çıkardığı kanaatindeyiz. Bu noktada Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin kapsayıcılığının, sağlık sisteminin, genel sağlık sigortasının kapsamının bütün vatandaşlarımızı içine almasının ne kadar önemli olduğunu bir defa daha görmüş olduk.

1 Haziran itibarıyla başlayan yeni kontrollü sosyal hayat sürecinde de Türkiye'de alınması gereken önlemleri her defasında dile getirmeye devam edeceğiz ve bu kurallara uyma konusunda azami gayret sarf edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi toparlayın lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Mesafeyi korumak, maskemizi takmak ve temizliğimize, hijyenimize dikkat etmek son derece önemli. Bu süreç içerisinde vatandaşımızın yine aynı şekilde devlet-millet kenetlenmesiyle birlikte bu pandemi sürecini de en az hasarla, en az vefat sayısı ve en az ekonomik kayıpla geçirmesi noktasındaki temennilerimizi buradan bir defa daha dile getiriyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Oluç, buyurun.

47.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 2 Haziran Ahmed Arif'in ölümünün 29'uncu ve Gezi direnişinin 7'nci yıl dönümüne, 8 Mayıs'ta İstanbul ili Bakırköy ilçesindeki, 28 Mayıs'ta Üsküdar ilçesi Kuzguncuk semtindeki kiliseye yapılan saldırıların kabul edilemeyeceğine, Hristiyan ve Ermenilerin kutsal alanlarına yönelik saldırıları kınadıklarına, İçişleri Bakan Yardımcısının başta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları olmak üzere Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin raporlarında Türkiye'de işkencenin bulunmadığını raporladığı iddiasına, işkencenin insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğuna ve zaman aşımı bulunmadığına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Ahmed Arif Türkiye'nin en önemli şairlerinden biri, ölüm yıl dönümü Ahmed Arif'in. Kendisi yaşarken bir o kadar değeri bilinmemiş bir şairdir. Şiirlerinde özgürlüğü ve barışı işlemiştir, kimliğini savunmaktan hiç geri durmamıştır. Şiirlerinde baskı altına alınmış, cezaevlerinde hapsedilmiş, hakları ve özgürlükleri kısıtlanmış, öldürülmüş mazlumlar yer edinmiştir. Şiirlerini unutmuyoruz, kendisini de unutmuyoruz. Ölüm yıl dönümünde Ahmed Arif'i bir kez daha özlemle, sevgiyle ve saygıyla anıyoruz.

Yedi yıl önce bugünlerde Gezi Parkı'nda hayat bulan ve milyonlarca insanın etkinliklerinin, eylemlerinin yaşandığı bir direnişin yıl dönümündeyiz. Aslında Gezi direnişinde kolektif bir umut hareketi yeşerdi, toplumsal adalet ve yerel demokrasi talebi yeşerdi. İnsanların talepleri, barışçıl itirazları ve demokratik sivil itaatsizliğe dair tutumları son derece önemliydi. Yerel demokrasi istedikler "Bize de sorun burada alınacak kararları." dediler ama ne yazık ki Gezi'nin sonucunda 11 can aramızdan ayrıldı. Hayatını yitirenleri yedi yıl sonra bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Yedi yıl geçti, Gezi için çok yalan üretildi, karalamak için çok çaba sarf edildi, insanlar yalan yanlış iddianemelerle yargılandı, hâlen de yargılanmaya devam ediyor ama Gezi'deki toplumsal adalet talebi ve yerel demokrasi talebi unutulmadı ve öyle de hatırlanacak, bu mücadeleye bir umut ışığı olarak devam edecek.

Sayın vekiller, maalesef, İstanbul'da son ayda Hristiyan yurttaşlarımızın inanç alanlarına saldırılar gerçekleşti. İstanbul'daki kiliselere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Önce 8 Mayıs'ta Bakırköy'deki kilisenin kapısı ateşe verildi. Saldırgan "Niye yaptın?" diye sorulduğunda "Coronavirüsü bunlar başımıza bela etti." lafını kullandı. Daha sonra yine İstanbul'da 28 Mayıs'ta Kuzguncuk'taki kilisenin haçı sökülüp yere atıldı, zanlı tutuklandı. Bunlar hiç kabul edilebilir olaylar değil. Bu ülkede yaşayan Hristiyan vatandaşlarımızın, Ermenilerin inanç alanlarına, kutsal alanlarına yönelik bu tür nefret söylemiyle saldırıları her seferinde kınıyoruz ve asla kabul etmediğimizi bir kez daha söylüyoruz. Keza, Hrant Dink Vakfına yönelik tehditlerin, tehdit mesajlarının gönderilmesi gibi. Aslında bu nefret dilinin nereden kaynaklandığını ve nasıl sürdüğünü gerçekten tartışmak ve konuşmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bu nefret dilinden vazgeçilmediği müddetçe, bu nefret dilinden uzaklaşmadığı müddetçe, şiddetin, nefretin, tahammülsüzlüğün önüne geçilmediği müddetçe bu tür olaylarla karşı karşıya kalacağımızı bilelim ve burada demokratik siyasete, bütün siyasi partilere çok önemli bir görev düşüyor.

Şimdi, geçtiğimiz günlerde İçişleri Bakan Yardımcısı yaptığı bir açıklamada, başta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları üzere Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi raporlarında da Türkiye'de işkencenin bulunmadığının raporlandığını iddia etti.

Şimdi, Komitenin raporlarının yayınlanması için 2016'dan beri izin verilmiyor Türkiye tarafından, iktidar tarafından. Komite bugüne kadar 29 rapor hazırladı, bunların 25'i kamuoyuna açıklandı, 4'ü -2017 ve 2019 raporları da dâhil olmak üzere kamuoyuna açıklanmadı. 2016'dan bu yana hiçbir rapor yayınlanmadı. CPT'nin yani bu Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin kendi faaliyet raporundaki cümleyi size hatırlatmak istiyorum: "Türkiye, Rusya'yla birlikte yayınlanmamış raporları olan tek ülke. 2016'dan 2019'da kadar yapılan ziyaretlerimizin raporları yayınlanmadı. Umuyoruz ki Rusya ve Türkiye yetkilileri CPT raporlarının kendi yanıtlarıyla birlikte yayınlanmasına izin verir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İçişleri Bakan Yardımcısının söylediği doğru değil ve maalesef, Türkiye'de işkence vakaları devam ediyor.

En son Diyarbakır'da bir işkence vakasıyla karşı karşıya kaldık, bir açık kötü muamele vakasıyla karşı karşıya kaldık. Kimlik kontrolü yapmak isteyen polisler ateş açan bir kişi, polisin, maalesef, hayatını kaybetmesine yol açtı. Ailesine başsağlığı diliyoruz. Bu kişi ve onun yanındakiler yakalandılar ve teslim oldular ama sosyal medyaya da fotoğraflarla yansıyan yaşadıkları gerçekten çok açık bir kötü muamele ve işkence tutumuydu. Bu konuda bu adımı atmış olan kişilerin idari ve adli soruşturmayla tabi tutulmaları gerektiğini bir kez daha söylüyoruz. Bu işkenceye yol veren, uygulayan bütün siyasi ve kolluk ilişkiler açığa çıkarılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İşkence, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur, bir insanlık suçudur ve zaman aşımı yoktur. Hangi nedenle olursa olsun hiç kimseye işkence yapılmamalıdır. Bir kez daha bunu vurgulamış olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

48.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, vefat eden Refah Partisi eski Genel Başkanı Ahmet Tekdal'a ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, yeniden şehit haberlerinin gelmeye başlamasına Meclisin seyirci kalmaması gerektiğine, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ndeki Limasol kentinde Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne gerçekleştirilen saldırıyı kınadıklarına, Gezi olaylarının 7'nci yıl dönümüne, pandemi döneminde milyonların mağdur olmasının sorumlusunun saray hükümeti olduğuna, Meclisin görevinin birey için özgürlük, aile için huzur, millet için refah, devlet için demokrasi olması gerektiğine ve bu yöndeki mücadelelerine kararlılıkla devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ben de Refah Partisi kurucusu Sayın Ahmet Tekdal'ın vefatından dolayı duyduğumuz üzüntüyü belirtmek isterim. Ailesine, sevenlerine, siyasi yol arkadaşlarına ve ulusumuza başsağlığı diliyorum, mekânı Cennet olsun inşallah.

Sayın Başkan, tabii, bir yandan, epeydir çok duymakla birlikte son zamanlarda ardı sıra şehit haberleri ailelere ve ocaklara ateş düşürmeye başladı. Ben müteaddit defalar söyledim, gene söylüyorum: Ülkemizin içinde asker ve polisimizin bu kadar sık şehit olması Parlamentoda taziyeye geçirilecek bir durum değildir. Bu bakımdan, Parlamentonun bir taziyeye çadırı olmadığını bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani 1, 2, 3 şehidin artık kanıksanmış, normal, sıradan, olağan gibi görülmesini de içselleştiremiyorum, kabul edemiyorum. Şüphesiz, bu olaylarla ilgili siyaset yapmak, siyasi çıkarım düşünmek gerçekten çok büyük bir hatadır, yanlıştır. Bundan dolayı bir siyasi hülasa, değerlendirme yapmak istemiyorum ama görüyorum ki bir zafiyet, bir ihmâl, bir kusur var ki yeniden şehit haberleriyle sarsılmaya, üzülmeye başladık. Her şeye rağmen yürütme organını bu konuda bir kere daha uyarmayı da bir görev sayarken Parlamentomuzun da bu işe el atmasının gerektiğinin altını çiziyorum.

Şehitlerimize rahmet diliyorum, ailelerine, milletimize başsağlığı diliyorum. Ancak bunun artık son olmasını istiyorum, Meclisin de bu duruma daha fazla seyirci kalmaması gerektiğinin altını çiziyorum.

Öte yandan, Güney Kıbrıs'ta Limasol'da Köprülü Hacı İbrahim Ağa Camisi'ne molotofkokteylli bir saldırı düzenlendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açalım lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bundan tabii kimse hoşnut olmaz, herkes de bunu kınar. Kutsala saldırının kabul edilemez olduğunun da bir kere daha altını çiziyorum. Nerede ve hangi inanca sahip olursa olsun kutsala saldırmak insanlıkla bağdaşmaz. Bir konuda insanlık noktasında bir test ve sınav yapılacaksa kutsala saygının burada insanlık ölçüğü bakımından birinci sırada olması gerekir.

Sayın Başkan, betona karşı yeşil, baskıya karşı boyun eğmeme, yasağa karşı özgürlük, karamsarlığa karşı umudun dillendirildiği Gezi'nin üzerinden yıllar geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım sistemi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gezi'de kaybettiğimiz 11 canımızı ben de rahmetle anıyorum.

Gezi bir adalet talebiydi. Temel hak ve özgürlüklerin muhafazası güdüsüyle doğa, çevre ve yeşile hassasiyetle ilgili çok insani, çok demokratik bir duruştu. Bu duruşun altında başka şeyler arayarak Türkiye’de toplumsal barışın muhafazası da mümkün değildir.

Yeni normale dönüyoruz. Biraz sonra AK PARTİ grup önerisi üzerinde konuşurken yeni normale ilgili düşüncelerimizi açıklamakla birlikte yeni normale dönüşümüzde insanüstü bir gayret ve performans gösteren bütün sağlıkçılarımıza, sağlık emekçilerimize, kısıtlamalara riayet eden vatandaşlarımıza, her şeye rağmen ekşiğiyle gediğiyle Sağlık Bakanına teşekkür ederken coranavirüsle mücadelenin tıbbi boyutunun en az hasarla atlatıldığını düşünmek istiyorum ama ekonomik boyutunun tam bir fiyasko olduğunu düşünüyorum. İsrâf, akıl dışılık ve beceriksizlik sonucu Türkiye’de işsizliğin 2’ye katlandığını, vatandaşın borçlarının 2’ye katlandığını ve milyonların mağdur edildiğinin, mağdur olduğunun ve bunun sorumlusunun da saray hükûmeti olduğunun altını bir kere daha çizmek istiyorum.

Yeni dönemde Meclisimizin görevi birey için özgürlük, aile için huzur, millet için refah, devlet için demokrasi olmalıdır. Biz bu yönde mücadelemize kararlılıkla devam edeceğiz.

Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

49.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, Siirt ili Pervari ilçesinde şehit olan Mehmetçiklere Allah’tan rahmet dilediğine, ezelden ebede millet, bayrak, vatan ve devlet için mücadele veren bütün şehitleri şükranla yâd ettiğine, 27 Mayıs darbesinin 60’ıncı yıl dönümüne, millî iradeye sahip çıkılmasının, demokrasi için mücadele vermenin Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partilerin ortak amacı ve hedefi olması gerektiğine, milletin desteği, devletin stratejik aklıyla ortaya konulan sağlık altyapısı sayesinde bugün süper güç olarak ifade edilen devletlerden çok daha fazla vatandaşların sağlığını güvence altına alan sürecin başarıyla sürdürüldüğüne, şehir hastanelerinin ne kadar stratejik bir aklın ürünü olduğunu yaşanan olayların gösterdiğine, Prof. Dr. Feriha Öz Acil Durum Hastanesi, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Prof. Dr. Murat Dilmener Acil Durum Hastanesi ve Hadımköy Dr. İsmail Niyazi Kurtulmuş Hastanesiyle milletin sağlığı korunurken geleceği güvence altına alacak adımların atıldığına, yılın ilk çeyreğindeki yüzde 4,6 büyümenin dünya ekonomileri kıyaslandığı zaman Türkiye’nin 1’inci sırada olduğunu gösterdiğine, 29 Mayıs İstanbul’un fethinin 567’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her şeyden önce ülkemizin, devletimizin, milletimizin birlik, beraberlik ve kardeşliğini müdafaa için mücadele veren ve toprağa şehit düşmüş kahraman askerlerimize, özellikle Siirt Pervari’de şehit olan Mehmetçiklerimize Allah’tan rahmet, ailelerine ve aziz milletimize sabırcemil niyaz ediyorum. Ezelden ebede bu millet için, bayrak, vatan ve devlet için, dinimübin için mücadele veren şanlı tarihimizdeki bütün şehitlerimizi rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum. Gazilerimize Allah’tan acil şifalar niyaz ediyorum.

Tabii özellikle 27 Mayıs, milletimizin cephede verilmiş olan istiklal mücadelesine karşı, aynen Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “dâhilî ve haricî bedhahlar” diye ifade ettiği, maalesef dâhilî bedhahların şahsi menfaatleri ile müstevlilerin siyasi emellerinin tevhit ettiği, millî iradeye bir saldırıydı. Milletimizin ve memleketimizin emanetine sahip çıkan Adnan Menderes ve arkadaşları Fatin Rüştü Zorlu, Hasan Polatkan ve pek çok Demokrat Partili yargılanmış ve milletin adamları idam sehpasına gönderilmişti. Aslında ortada idam edilen milletin iradesiydi, demokrasimizdi, gençliğimizin ve ülkemizin aydınlık geleceğiydi. İşte, 60’ıncı yılını yeniden hüzünle yaşadığımız 27 Mayıs’ta milletimiz milletin adamlarına sahip çıkmış ve “yaslı ada” Demokrasi ve Özgürlükler Adası olarak Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından demokrasi ve özgürlük mücadelelerinin ziyaretçilerine açılmıştır, onun için çok anlamlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Geçmişle gelecek arasında köprü olan, demokrasi tarihimiz açısından önemli olan ve gençliğimizin millî iradenin hâkimiyeti için, demokrasimiz için verilen fedakârlıkları hatırlaması açısından çok önemli ve anlamlı buluyoruz; onun için millî iradeye sahip çıkmak, demokrasimiz için mücadele vermek, Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partilerin ortak amacı ve hedefi olmalıdır. Sözde değil özde bu mücadeleye destek vermek durumundayız.

Evet, malum olduğu üzere yaklaşık üç dört aylık süre zarfında sürekli Covid-19 salgını gündemimizin birinci maddesi oldu ve hamdolsun milletimizin desteğiyle, devletimizin stratejik aklıyla ortaya konulan sağlık altyapısı sayesinde bugün süper güç olarak ifade edilen devletlerden çok daha fazla vatandaşlarının canını koruyan, onların sağlığını güvence altına alan bu süreci de başarıyla sürdürüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Süper güç olan süper güçlerin hiç de öyle olmadığını, kâğıttan birer kaplan olduklarını, kendi vatandaşlarının dahi can güvenliğini korumaktan uzak olduklarını gördük.

Şehir hastanelerine çok itirazlar yapıldı. “Şehir hastaneleri sağlığa zararlıdır.” dediler ancak bunun ne kadar doğru stratejik bir aklın ürünü olduğunu yaşanan olaylar gösterdi. Bakınız, son bir haftalık süre zarfında özellikle 1.000 yataklı Feriha Öz Acil Durum Hastanesi, Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, yine 1.000 yataklı -çok kıymetli hocalarımızdan- Murat Dilmener Acil Durum Hastanesi ve yine son olarak tarihî tecrübeyi günümüze aktaran, mirasımıza sahip çıkan İsmail Niyazi Kurtulmuş Hastanesiyle hamdolsun milletimizin sağlığını korurken aydınlık geleceğimizi güvence altına alacak adımlar attık, atmaya devam ediyoruz. Onun için bu süreç hem sağlığımızı korumak hem de ekonomik olarak milletimizi kaldırmak için başarılı bir süreç olarak yönetildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Özkan.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özellikle yılın ilk çeyreğinde Türkiye’de yüzde 4,6 büyüme dünya ekonomileri kıyaslandığı zaman 1’inci sırada olduğumuzu gösterdi. İnşallah bu sağlık altyapımız sayesinde ikinci çeyrekte kontrollü bir üretimi de sürdürmek suretiyle, Allah’ın izniyle yine büyüme noktasında, büyüme hedefleri istikametinde birinci ülkeler içerisinde yer alacağız.

Son olarak, İstanbul’un fethinin 567’nci yıl dönümünü kutladık. 567 yıl evvel bu tarihî ve kahramanlığıyla gurur vesilesi olan şanlı ecdadımız İstanbul’un fethiyle gönülleri fethetti. Birlikte yaşama kültürü, farklı inançlara saygı ve milletlerin ve medeniyetlerin tarih boyunca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan, lütfen toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Milletimizin ve medeniyetimizin tarih yürüyüşünde ortaya koyduğu muhteşem bir tarihi andık ve onlara layık olarak, şanlı tarihimizin bize bıraktığı mirası geleceğe taşıyoruz.

Evet, 1453’ün 567’nci yılını anarken özellikle “Zulüm 1453’te başladı.” denilen hadiseyi de milletimizin vicdanına havale

ettik. Evet, bu ülke milletiyle, devletiyle, bayrağıyla, vataniyla bölünmez bir bütün olarak inşallah geleceğe taşınacak. Onun için, tarihimizdeki o kara lekelerle mücadele ediyorsak, 27 Mayısla mücadele ediyorsak, darbelerle mücadele ediyorsak, "Zulüm 1453'le başladı." diyenlerle de mücadelelerimiz devam edecek diyor, hayırlı, başarılı bir hafta niyaz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sizi kastetmedim "1453'te başladı." diye.

50.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Katılıyorum "Zulüm 1453'te başladı." diyenlerle mücadelenize ama bunlar meczup, sapkın zihniyetlerdir. Ben Sayın Grup Başkan Vekilinden cumhuriyetimizi bir reklam arası görenlerle de mücadele edeceğimizi söylemesini isterdim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlığın, esas komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen (2/2862) esas numaralı 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından geri alındığına ilişkin önerge (4/76) yazısı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, esas komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen (2/2862) esas numaralı Kanun Teklifi İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından geri alınmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.33

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, öğrenim kredisi kullanmış vatandaşların bunları geri ödemedeki yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/549) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/6/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, yükseköğrenim gören öğrencilere sağlanmış olan öğrenim kredilerini gelir yetersizliği ve işsizlik sorunları nedeniyle ödeyemeyen gençlerimizin bu borçlarının anapara ve uygulanan faizlerine dair sıkıntılarını çözmek amacıyla 23/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/549) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 2/6/2020 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın İsmail Koncuk.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Bugün 2 Haziran, Adana Kozan'ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü. Bütün şehitlerimizi ve gazilerimizi bu vesileyle rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu pandemi süreci ekonomik, sosyal olarak Türkiye'yi, aslında bütün dünyayı, özelde ülkemizi yeni bir döneme sevk etti. Sosyal devlet ilkesinin en güçlü, âdeta zirveye çıkması gereken bir dönemi yaşıyoruz. Ekonomik olarak, sosyal olarak, psikolojik olarak olumsuz etkilenmiş bir milletle karşı karşıyayız. Dolayısıyla devleti yönetmek iddiasında olan insanların vatandaşlarımızın, insanlarımızın içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve psikolojik durumu değerlendirerek adım atma mecburiyeti hasıl olmuştur. Dolayısıyla KYK'yla ilgili borçları bu pandemi süreciyle de ilişkilendirmek doğru bir yöntem olacaktır.

Bugünlerde yine gündemde Sayın Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın açıklamaları var, Sayın Cumhurbaşkanının KYK borçlarının silinmesiyle ilgili bir çalışma talimatı verdiğiine dair basında çıkan haberler var. Bunlar kapalı kapılar ardında olduğu için ne derece doğru, çalışmalar ne noktada bunu bilmiyoruz ama 5 milyon kredi borçlusu gencimizi ilgilendiren bir büyük problemle Türkiye karşı karşıya. Yani buna kulağımızı tıkayamayız, bana ne diyemeyiz, buna çözüm bulmak zorundayız. Niye çözüm bulmak zorundayız? Çünkü iktidar on sekiz yılda istihdam yaratamamış, genç işsizlik yüzde 26'ları, 27'leri bulmuşsa bunun sorumluluğunu iktidarın üstlenmesi lazım. Çünkü işsizlikle borç ödeme arasında ciddi bir bağlantı var. Siz istihdam yaratamayacaksınız, iş

bulamayacaksınız ama 5 milyon insana dönüp “Kardeşim, borcunu öde, borcunu ödemezsen faiziyle alırım, e-haciz getiririm.” gibi yaptırımlara muhatap kılacaksınız. Böyle bir “sosyal devlet” kavramı olamaz.

Dolayısıyla, işsizliğin bu kadar artmış olduğu ülkemizde KYK borçlarıyla ilgili yapılandırma kabul edilebilir ama yapılandırmanın ötesinde yeni tedbirler almamız lazım. Bir kere, ilk etapta faizler tamamen silinebilir, getirilecekse anaparaya yönelik bir yapılandırma getirilebilir ama bu da mutlaka ve mutlaka işe giriş tarihiyle bağlantılı olarak alınması gereken bir borç olarak düşünülmesi. Biliyorsunuz, kredi borcu kredi ödemesi kesildikten iki yıl sonra enflasyon oranında bir borç olarak tahakkuk ettiriliyor. Enflasyon oranında tahakkuk ettirilen bu borç ödenmezse bu sefer de yüzde 1,40 oranında gecikme faiziyle faizlendiriliyor. Ne oluyor? Alınan borç 3 katına çıkıyor. Böyle bir borcu bu gençlerimizin ödeme imkânı yok. Dolayısıyla, gerçekten sosyal devlet isek bu pandemi sürecinin de birtakım bakış açılarımızı değiştirmesi lazım yani gerçek anlamda “sosyal devlet” kavramını Türkiye’de uygulamak mecburiyetimiz var.

Şimdi, dün bir kredi paketi açıklandı. Efendim, kredi borcu vermek, faizle borçlandırmak “sosyal devlet” kavramıyla açıklanacak bir tedbir değildir; 20 milyon kredi borçlusu olan ülkede sosyal devlet bu tedbirleri alan devlet değildir. Sosyal devlet, vatandaşı rahatlatmak adına, birtakım alacaklarından, iddialarından vazgeçebilme ferasetini, yüreğini gösterebilen devlettir.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı sonunda, kullandığı KYK kredisini ödeyemeyen üniversite mezunu sayısı 5 milyona ulaşmıştı. Bu sayının daha da artacağını öngörmek zor değil. Bir de ödenemeyen borçlara aylık gecikme faizi uygulanıyor; kimi zaman oluşan borcun, alınan kredinin 2-3 katına çıktığını görüyoruz. Vergi dairesi ya da e-devlet üzerinden borçlar yapılandırılabilse de taksitler zamanında yatırılmadığında borç ödenmemiş sayılıyor. Bu durumda borç gecikme zammı eklenerek vergi dairesine iletiliyor ve ödenmediğinde de icra işlemi başlatılıyor.

En son 2019 yılındaki e-haciz düzenlemesinden sonra da düşük ücretli çalışanların maaşına e-haciz yöntemiyle el konulmaya başlandı. Öğrenciliği daha yeni bitmiş, kıt kanaat geçinmeye çalışan, kimisi işsiz kimisi asgari ücretle kendisine bir hayat kurmaya çalışan gençlere sunduğumuz gelecek işte bu. Onlara sadece “Borçlanın.” diyoruz. Bu kredilerin neden ödenemediğini anlamak için aslında bu kredilerin neden alındığını anlamak lazım yani neden onlar bu kredileri almak zorunda kalıyorlar? Öğrenciler, en temel hakları eğitim hakkından mahrum kalıyorlar. Evet, biz onlara “Borçlanın.” diyoruz ve bu gençler, belki kendi alanında çalışmak isteyen bir biyolog, bir kimyager, bir siyaset bilimci bu alanda çalışmak yerine, sırf borçlarını ödemek için servis sektörü gibi uzmanlık alanları dışındaki sektörlerde çalışmak zorunda kalıyor. Üstelik de iş bulabilirlerse şanslı sayılıyorlar çünkü arkadaşlar, genç nüfusun 24 yaşa kadar yüzde 24,24’ü işsiz, üniversite mezunu gençlerin işsizlik oranı yüzde 32. Ha, “Biz büyüyoruz” mu diyorsunuz? Evet, böyle büyüyoruz; işsizlik gerçekten büyüyor. Üstelik bunlar iş arayanlar, bir de iş aramaktan artık umudunu kesip kayıtlara geçmeyenler, artık iş aramayanlar var ve sürekli bu borçların silineceğine dair bir umut içerisinde yaşıyorlar ve her seferinde hayal kırıklığına uğruyorlar.

Eğitim sürecinde temel ihtiyaçların devlet tarafından karşılanması lazım, borçla eğitim olmaz. O nedenle bizim bu önergede de söyleyeceğimiz son söz şudur: 5 milyon kişi KYK borçlarıyla boğuşuyor, 300 bin kişi hakkında e-haciz işlemi başlatıldı. Tüm öğrenci borçları silinsin diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ednan Arslan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubunun Kredi Yurtlar Kurumu kredisi geri ödemelerinde yaşanan sorunlara ilişkin olarak vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bulunan vatandaşları şahsım ve parti grubumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Zor bir dönemden geçiyoruz. Yaşadığımız Covid-19 salgını sürecinde büyük bir özveriyle çalışan, sağlık çalışanlarımıza ayrıca teşekkür ediyorum. Bu salgın sürecinde başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyanın her yerinde gençlik, umut demektir; gençlik, gelecek demektir; gençlik, her alanda gelişme ve yenilik demektir. Ülkemizde ise ne yazık ki gençlerimiz büyük sorunlarla iç içe yaşamaktadır. Genç olarak üniversiteyi kazanırsınız, karşınıza yurt sorunu çıkar; mezun olursunuz, karşınıza iş sorunu çıkar. Resmî verilere göre genç işsiz sayımız yüzde 25’ler düzeyinde. Salgın süreci de düşünüldüğünde bu sayının daha da arttığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Üniversite gençliğinin sorunlarını araştırmak için her eğitim öğretim yılında soru önergeleri verdik. Bu önergelerde yer alan sorulardan biri de kaç öğrencinin maddi yetersizlikler nedeniyle kaydının silindiği. İlgili Bakanlıktan gelen cevap ise hepimizin üzerinde titizlikle düşünmesi gereken düzeyde. 2013-2014 öğretim yılında 135 bin, 2014-2015 öğretim yılında 162 bin, 2015-2016 öğretim yılında 192 bin, 2016-2017 öğretim yılında 212 bin, 2017-2018 öğretim yılında ise 408.948 öğrenci üniversitelerden kaydını sildirmiş; beş yılda 1 milyon 100 bin gencimiz yoksulluk ve olanaksızlıklar nedeniyle üniversite hayatını sonlandırmıştır.

Durum bu kadar vahim iken benzer sorunlar gençlerimiz mezun olduktan sonra da devam etmektedir. Uzun süre iş bulamadıkları için öğrenim kredisini ödemekte zorlanan gençlerimizin öğrenim kredisi borcu nedeniyle maalesef yasal takipleri başlatılmış durumda. Toplam borçlu sayısı 5 milyon civarındadır. Gençlerimiz, uzun zamandır, aldıkları bu kredileri geri ödemekte zorluk yaşıyorlar, bu konuyla ilgili yüce Meclisimizden ilgi bekliyorlar. Çok sayıda genç zorlukla okuyor. Biz, okuyan gençlerimize sahip çıkmadığımız gibi, okulunu bitiren gençlerimize de maalesef sahip çıkamıyoruz, onları hayata ayaklarında prangayla başlatıyoruz, kiminin 20-25 bin TL civarında borcu var, bu sayı her sene giderek artmaktadır. Bu gençlerimizin üzerinde devletimizin e-haczi vardır; iş yok, para yok ama haciz var. Bu gençlerin içinde bulunduğu zorluğu düşünabiliyor musunuz? İş bulup çalışsalar bu borcu zaten ödeyecekler. Kimi atanamayan öğretmen, kimi ise farklı meslek gruplarından mezun olmuş ülkemizin geleceği gençler.

Yandaş holdinglerin vergi borcunu bir çırpıda sileceksiniz ama sıra gençlerimize geldiğinde hesaplarına haciz göndereceksiniz. Bu hangi vicdana, hangi anlayışa sığar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan, tamamlayın sözlerinizi.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Peki Başkanım.

Gelin, bu gençlerimizin sorunlarını araştıralım, çözüm için en uygun yolu bulalım, bu borçların tamamını silelim; en azından, başlangıç olarak derhâl faizlerini kaldıralım. Bu, bizim ülkemizin gençliğine ve geleceğine olan borcumuzdur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nazım Maviş.

Buyurun Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, biz, on sekiz yıllık iktidarımız boyunca eğitimi ülkemizin hep en önemli meselesi olarak gördük. Eğitime, bu ülkenin kalkınmasının, gelişmesinin, nitelikli insan gücüne ulaşmasının yolu olarak baktık. Bu nedenle, eğitimle ilgili her konuda cesur ve kararlı adımlar attık. Gençlerimizin yükseköğretime erişimi en temel hedeflerimizden biri oldu. Her ile üniversite açma isteğimizin, KYK yurt sayısındaki artışımızın, yurtlarımızın standartlarının yükseltilmesinin, harçların kaldırılmasının, burs ve kredi politikamızın arkasında bu temel hedef vardı. Bu hedefe dönük politikalarımızda iki temel kriteri esas aldık: Eğitimde fırsat eşitliği, vatandaşımızın üzerindeki eğitim maliyetini azaltmak. Yaptığımız her işi, aldığımız her kararı bu bakış açısıyla, bu hedefleri sağlamak için yaptık. Bu çerçevede, üniversite sayılarını artırdık, 2002'de 77 olan üniversite sayısı bugün 208'e çıktı. Harçları kaldırdık, yurt kapasitemizi geliştirdik. Bugün, yükseköğrenim yurtlarımız -774 yurdumuz- 700 bine yaklaşan kapasitesiyle gençlerimize hizmet vermektedir. Ve bugün itibarıyla, eğitim öğretimin açık olduğu dönemlerde yurtlarımızın doluluk oranı yüzde 90'a ulaşmış, Kredi ve Yurtlar Kurumuna barınmak için başvuran öğrencilerimizin yüzde 90'ı yurtlarımıza yerleştirilmiş bulunmaktadır.

Burs ve kredi imkânlarını geliştirdik. 2002 yılında öğrencilere ödenen aylık kredi miktarı 45 TL iken 2020 yılına gelindiğinde bu miktar 550 TL'ye çıkmıştır. Yüksek lisans öğrencilerine 1.100, doktora öğrencilerine 1.550 TL burs ve kredi ödenmektedir. 2002 yılından bugüne kadar burs ve öğrenim kredisi miktarındaki artış yüzde 1.122 olmuştur. 2020 yılı Ocak ayı itibarıyla 1 milyon 164 bin öğrenciye öğrenim kredisi, 420 bin öğrenciye burs olmak üzere toplam 1 milyon 600 bin öğrenci burs ve kredi imkânından yararlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, burada zaman zaman gündeme getirildi, şunu da çok net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Öğrenim süresinin bitiminden iki yıl sonra kredi geri ödemeleri başlatılmaktadır. Ancak, buna rağmen, herhangi bir öğrencimiz mezun olduktan iki yıl sonra henüz bir işte çalışmaya başlayamamışsa ya da yüksek lisans veya doktora öğrenimine devam ediyor ise veya vatani hizmetini yerine getiriyor ise en geç taksitlerin başladığı ay e-devletten başvuru yapmak suretiyle, işsizlik durumunda bir yıl, öğrenim durumunda da öğrenim süresi bitene kadar zaten borç ve taksitleri öteleniyor. Ayrıca, işsizlik nedeniyle, istediği takdirde her yıl, henüz bir iş bulamamışsa Sosyal Güvenlik Kurumunda herhangi bir kaydı olmamak kaydıyla burs ve kredilerini erteleyebiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Maviş.

Buyurun.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Dolayısıyla, bugün itibarıyla, sosyal devlet anlayışımızın bir gereği olarak öğrencilerimizin, gençlerimizin yükseköğretime erişiminin sağlanması açısından fevkalade güzel imkânlar öğrencilerimize sunulmuştur, bu imkânlar daha da artırılmaktadır. Covid süreci içerisinde de kredi ve burs ödemelerine aksatılmadan devam edilmiş ve bu dönem içerisinde de herhangi bir şekilde gecikme zammı ve benzeri uygulamaya gidilmemiştir.

Ben, sözlerimi tamamlarken, bu salgın sürecinde Kredi ve Yurtlar kurumlarımızda gerek sağlık çalışanlarımız gerek Adalet Bakanlığında görevli çalışanlarımız gerekse karantina altına alınan vatandaşlarımızın barındırılması konusunda gayret gösteren, emek sarf eden bütün KYK çalışanlarımıza huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Bu ülkenin gençlerinin geleceği aydınlık, geleceği parlak. Eğitim hepimizin ortak meselesi, gençlerimiz hepimizin ortak meselesi, millî meselemiz. Dolayısıyla, bu konuda gençlerimize sağlanacak her türlü imkân konusunda hep birlikte seferberiz.

Bu duygularla hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi var. Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Altay, Sayın Karadeniz, Sayın Öztunç, Sayın Kaya, Sayın Kayışoğlu, Sayın Sümer, Sayın Karabat, Sayın Gürer, Sayın Aytekin, Sayın Karasu, Sayın Arslan, Sayın Emir, Sayın Beko, Sayın İlhan, Sayın Sarıbal, Sayın Başevirgen, Sayın Barut, Sayın Ceylan, Sayın Ünlü, Sayın Durmaz, Sayın Tanrıku.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim.

Değerli milletvekilleri, pusula veren arkadaşlarımız lütfen Genel Kuruldan ayrılmasınlar.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.12

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadı BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren arkadaşlar lütfen Genel Kuruldan ayrılmasınlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, öğrenim kredisi kullanmış vatandaşların bunları geri ödemede yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/549) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, demokratik seçim yöntemlerinin yok sayılmasının yarattığı tahribatın tespiti amacıyla 21/5/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Danışma Kurulu 2/6/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

21 Mayıs 2020 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen 7252 grup numaralı demokratik seçim yöntemlerinin yok sayılmasının yarattığı tahribatın tespiti amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 2/6/2020 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen biraz sessizlik, çok büyük uğultu var.

Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Kemal Bülbül.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bugün Hakk'a yürüme tarihi olan Ahmed Arifi, 1994 yılında katledilen HADEP Urfa İl Başkanı Muhsin Melik'i ve Gezi'de yitirdiğimiz 11 canı saygıyla, sevgiyle anıyorum.

Kayyum sürecine ilişkin hikâyeyi aslında Türkiye kamuoyu çok iyi biliyor ama kısaca ifade etmek gerekirse, 2019 yerel seçimlerinde tüm yasal süreçleri, hukuki, ahlaki, vicdani, insani süreçleri tamamlayarak aday olan ve 1.230'u belediye meclis üyeliğine seçilen belediye eş başkanlarımıza, belediyelerimize 19 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla bir darbe yapılarak, ırkçı, inkârcı bir darbe yapılarak kayyum atanmıştır ve bu kayyum süreci zamana yayılarak devam etmektedir.

Bakınız, birkaç gün önce 27 Mayıs darbesinin yıl dönümüydü. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat, 15 Temmuz, fark etmiyor, tüm darbeler insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur ve kayyum darbesi de seçimle iradesini kullanan insanlara, tutuklanan belediye başkanlarımıza, Kürt halkına, seçmenlere, demokrasiye ve insan haklarına karşı işlenmiş bir suçtur ve bu suç sistematik olarak işlenmeye devam etmektedir. Şimdi, sistematik olarak bu suçu işleyenler bakın ne yapıyorlar: 15 Mayıs Kürt Dil Bayramı'nda kayyum atıyorlar, Ramazan Bayramı'nda kayyum atıyorlar, Ramazan Bayramı'nda gözaltı yapıyorlar, işkence yapıyorlar. Bu koronavirüsle ittifak yaparak halkı, yöneticilerimizi, belediye başkanlarımızı gözaltına alıp cezaevinde pandemi koşullarına teslim ediyorlar. Şimdi, bunun adı ırkçılıktır, bunun adı inkârcılıktır, bunun adı darbedir, bunun adı faşizmdir, bunun adı inkârdır; bunun başka hiçbir adı yoktur.

İğdir'da darbe yapanlar, kayyum atayanlar, mahkeme sürecini izlemeye gittiğimizde 4 vekili adliyeye almama gibi bir zorbalık yaptılar. Gerekçeyi sordüğümüzde ne diyorlar biliyor musunuz: "Şifahi talimat var." Kim vermiş bu şifahi talimatı? Vekili adliyeye almama şifahi talimatını, faşist talimatını kim vermiştir? Bu suçların hesabı tek tek sorulacaktır. Hukuk nezdinde, insan hakları nezdinde, özgürlükler nezdinde bu suçların failleri mutlaka yargılanacaktır. Cumhuriyet Halk Partili belediyelere de dolaylı kayyum atanmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, belediye başkanlarının yetkileri elinden alınarak, büyükşehir belediyelerinin yapacağı faaliyetler tırpanlanarak dolaylı bir kayyum atanmıştır. Dolayısıyla kayyum ataması, sadece Kürt illerindeki belediyelere değil Türkiye genelinde sistematik olarak uygulanan bir darbe uygulamasıdır. Bu darbe uygulamasının hukukta yeri yoktur. İğdir Belediye Başkanımıza sorguda ne soruyorlar biliyor musunuz? Diyorlar ki: "Beş yıl önce senin üç saat telefonun kapalı kalmış, niye kapalı kaldı?" Seçim çalışması yapmayı suç sayıyor, cenazeye gitmeyi suç sayıyor, böyle bir hukuk olabilir mi? Bu, zorbalıktır; bu, ırkçılıktır; bu, inkârcılıktır. Belediye başkanlarımıza dair hiçbir somut suçlama kesinlikle yoktur. Burada yapılan ırkçılık ve inkârcılık bağlamında HDP'yi izole etmektir. Hani başta, Ahmed Arif'ten söz ederek, Ahmed Arifi anarak başladım ya, onunla devam etmek ve onunla bitirmek istiyorum:

"Beşikler vermişim Nuh'a / Salıncıklar, hamaklar / Havva Anan dünkü çocuk sayılır / Anadolu'yum ben, / Taniyor musun?" diye başlayan şiirini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

"Hükümdarlar, saldırganlar, haydutlar, / Haraç salmışlar üstüme. / Ne İskender takmışım, / Ne şah ne sultan / Göç edip gitmişler, gölgesiz!" diyor ya, bu ırkçı, faşist zihniyet göç edip gidecektir gölgesiz. Cemevine düşman, camiye hoparlör takan, caminin hoparlörüne provokasyon yapan, Ermeni'nin kilisesine provokasyon yapan...

Bakın, İçişleri Bakanı dedi ya: "Cami hoparlörüne müdahale edene ezan dinleteceğiz." Bir Alevi aktivisti olarak buradan söylüyorum: "O, cemevinin kapısını kıranları, cemevinin kapısına niyaz ettireceğiz." Bunu bir yere yazın lütfen. Bu kadar ırkçılık, bu kadar inkârcılık, bu kadar zulüm ve zorbalık olmaz.

Bitirirken diyorum ki: 27 Mayısın, 12 Martın, 12 Eylülün, 15 Temmuzun, 28 Şubatın toplamı bir ırkçılık, bir inkârcılık, bir faşizm yaşıyoruz. Ferman Yezid'in ise meydan Hüseyin'indir. Direnişimizi, demokrasi mücadelemizi, adalet mücadelemizi sürdüreceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Sezgin Tanriku...
Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi

saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüde hep ifade ettik; darbe sadece tankla, topla yapılmaz, sandıktan çıkan sonucu tanımamak ve kayyum atamakla da darbe yapılır. Sonuçta bu anlayışınız bir darbe anlayışıdır. 12 Eylül faşist darbesini hatırlayın. Tam o darbeden sonra, Türkiye'deki bütün belediye başkanları alınmıştı, yerlerine askerler atanmıştı. Şimdi aynı yöntemi uyguluyorsunuz; seçilmiş belediye başkanlarını alıyorsunuz, yerlerine vali veya kaymakamları atıyorsunuz. Zihniyet bakımından 12 Eylül faşist darbesini yapanlardan hiçbir farkı yok bu anlayışın ve bu, Meclisin iradesi yok sayılarak yapıldı. Nasıl yok sayıldı? Arkadaşlar, bakın, tutanaklar burada. 19 Ağustos 2016 tarihinde bu Mecliste 411 sıra sayılı torba yasa tasarısı görüşüldü. 53 ve 54'üncü maddeleri kayyum atanmasına ilişkin idi. Ama burada bütün siyasi partiler, Milliyetçi Hareket Partisi dâhil olmak üzere, bu maddeye itiraz ettiler tıpkı Komisyonunda olduğu gibi ve Grup Başkan Vekillerinin ortak imzasıyla kayyuma ilişkin 53'üncü ve 54'üncü maddeler burada görüşülmedi, geri çekildi ve torba yasa o şekilde çıktı. Yani bu Meclisin Genel Kurulu kayyuma, darbeye izin vermedi ama ne yaptınız? Anayasa'ya aykırı bir biçimde yetki aldığınız kanun hükmünde kararnamelerle bu kez 4 Eylül 2016 tarihinde 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye bu maddeleri eklediniz. Bakın, bu Parlamentodan geçmemiş Anayasa'ya aykırı düzenlemeyi bu Parlamentonun iradesine rağmen Anayasa'ya aykırı kanun hükmünde kararnameyle yaptınız. Bunun kanun hükmünde kararnameyle olması demek Anayasa'ya uygun olması demek değil, hukuk dışı olması demek değil, tamamen darbe mantığıdır değerli arkadaşlar, tamamen darbe mantığıdır ve şimdi demokrasiye yaptığınız bu darbeyi 31 Marttan sonra da devam ettirdiniz. 51 Belediye Başkanını ve Urla Belediye Başkanımızı hukuk dışı bir biçimde görevden aldınız, yerlerine kayyum atadınız. Yalova Belediye Başkanımız hakkında herhangi bir iddia olmadığı hâlde görevden alındı, yerine Meclisten seçildi. Bu, sandığı açıkça tanımamaktır, iradeyi tanımamaktır değerli arkadaşlar ve hukuka çok ama çok aykırı bir şey yapıyorsunuz. Oraları iyi bilen, bu zihniyeti iyi bilen bir insan olarak söylüyorum. Hafızamız unutmaz. Bütün bunları, bir hafızayı silmeye çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Diyarbakır'da o kadar büyük bir propagandayla iki yıl boyunca kayyum çalıştı. Madem çok iyi iş yaptı neden Diyarbakır halkı daha fazla bir destekle, bu sıralarda oturmuş Selçuk Mızraklı'yı seçti? Madem kayyumun uygulamaları doğrudu halk bunu görmüyor mu? Bütün bunlar geri dönecek ve hafızamız unutmayacak, bunu bilin ve bu kayyum uygulamasından vazgeçin, demokrasiye yaptığınız darbeden vazgeçin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partili Hatip, kürsüde, sanki Milliyetçi Hareket Partisi de kayyum işlemlerine karşıymış gibi bir ifade kullandı. Milliyetçi Hareket Partisi, hukuka aykırı hareket eden, seçilmiş olmuş olsa bile hukuka aykırı hareket eden, gerek Ceza Kanunu'nda gerekse diğer kanunlarda yer alan birtakım suçları işleyen veya işlediği iddia olunan kişilerin tedbiren İçişleri Bakanlığı tarafından görevden el çektilmesine ve yerlerine kayyum atanmasına karşı değildir.

Anlayış olarak tabii ki seçimle gelenin seçimle gitmesi normal olandır ancak herkes hukuka tabidir, o hukuk kuralları çerçevesinde hareket etmek durumundadır. Buna aykırı hareket edenler de hukuk önünde hesap vermek durumundadır. Bu hesabı vermek zorunda olanların, aynı şekilde, bu kamu görevini devam ettirmeleri doğru değildir. Bu sebeple Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim, görevden el çektilirip kayyum tedbirine başvurulmasına herhangi bir karşıtlığımız yoktur. Özellikle terörle irtibat ve iltisak veyahut da bu anlamda eylemleri olanların bu manada devlet önünde hukuk önünde hesap vermesinin gerekli olduğu kanaatimizi tekrar dile getiriyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanrikulu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan söz alacağım çünkü benim kastettiğim cümlelerin dışında bir şeyler ifade etti. Ben tutanaklardan konuştum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, demokratik seçim yöntemlerinin yok sayılmasının yarattığı tahribatın tespiti amacıyla 21/5/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Çakır...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istedim.

BAŞKAN – Sayın Oluç, işlemi başlattım, bitince size söz vereyim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tanrikulu.

Yani sizi itham eden, herhangi bir şey yoktu, Sayın Grup Başkan Vekili partileri adına açıklama yapmıştır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hatip kürsüde Sayın Tanrikulu, müsaade edin lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, tutanaktan konuştum. 19 Ağustos 20216 tarihli tutanak burada.

BAŞKAN - Kayda girmiştir söyledikleriniz Sayın Tanrikulu.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Burada bütün siyasi partiler kayyuma ilişkin düzenlenmenin geri çekilmesi konusunda ortak irade ortaya koymuşlar. Buna Milliyetçi Hareket Partisi de dâhil. Tutanaklar burada. 2016 tarihinde bu Mecliste bütün siyasi partiler bu konuda bir irade ortaya koymuşlar. O nedenle benim kastetmediğim sözler söylediler. Tutanakları inkâr edemezsiniz, tutanaklar burada.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben tutanağı inkâr etmiyorum. Sizin kayyumla ilgili değerlendirmeniz hatalıdır, saptırmadır. Açıkla MHP ne demiş burada?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ama geri çekmişsiniz, o zaman siz de karşı çıkmışsınız.
MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Geri çekme iradesinin ne olduğunu da açıkla o zaman tutanaktan.
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bakın burada imzalarınız var, geri çekilmiş, bu Parlamentodan geçmemiş.
MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Açıkla MHP ne demiş orada. MHP'nin ne dediğini açıkla.
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – 2016 yılında AK PARTİ'nin peşine takılmamıştınız. O yüzden.
MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Saptırma konuyu!
BAŞKAN – Sayın Ahmet Çakır, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇAKIR (Malatya) – HDP Grup önerisi aleyhine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Bazı belediyelerde belediye imkân ve kaynaklarının terör örgütünün amaçları doğrultusunda kullandığının, bu belediyelerin Türk hukuku sistemi yerine terör örgütü yöneticilerinin talimatları doğrultusunda yönetilmeye çalışıldığının Bakanlığımız denetim görevlileri ve adli mercilerce tespit edilip idari ve adli soruşturmalara konu olması nedeniyle görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Türkiye'de yerel yönetimlerin güçlendirilmesi hususunda son yıllarda reform niteliğinde bir çok düzenleme yapılarak belediyeler ve il özel idarelerinin yetki alanları genişletilmiş, gelirleri artırılmış ve vesayet denetiminin kapsamı asgariye indirilmiştir. Bu kapsamda 2004 yılında 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu ve 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu ile 2012 yılında 6360 sayılı Kanun Meclis tarafından kabul edilmiştir. Bu düzenlemelerde katılımcılık, şeffaflık, yerinden yönetim, hizmette yerlilik gibi ilkeler esas alınmış ve yerel halkın seçtiği temsilciler etkin olarak yönetimin esas sahibi hâline getirilmiştir. Ülkemizde yerel yönetimlerin mali ve idari yetkilerinin artırılması yönünde yapılan düzenlemeler neticesinde yerel yönetimlere ilişkin mevzuatımız Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uygun hâle getirilmiştir.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Hatip, maskenizi takın.

AHMET ÇAKIR (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre mahalli idarelerin seçimle iş başına gelen organlarının -yani belediye başkanı, belediye meclis üyesi, il genel meclisi gibi- organlık sıfatını kaybetmeleri ancak yargı kararıyla mümkündür. Görevden uzaklaştırma, mahalli idarelerin seçimle iş başına gelen organlarının veya bu organların üyelerinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları ve bu örgütlerle irtibat ve iltisakları sebebiyle yapılan adli soruşturma ve kovuşturmalarda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Belediye Kanunu ve diğer yasalara göre soruşturmanın selameti ve soruşturmaya etki edecek etkenlerin ortadan kaldırılması amacının yanı sıra kamu görevlisinin işlediği suçun niteliğine ve yürüttüğü görevin önemine göre görevi başında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÇAKIR (Devamla) – Başkanım, bir dakikada toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır, lütfen maskeyi takalım öyle devam edelim.

AHMET ÇAKIR (Devamla) – Başkanım, demin ki arkadaşlar da çıkardılar da...

BAŞKAN – Ben arkadan görmüyorum ama uyarı gelince... Kusura bakmayın yani örnek olmamız gerekiyor.

Devam edin, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

AHMET ÇAKIR (Devamla) – ...İçişleri Bakanlığı tarafından uygulanan geçici bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma işlemi, görevin sona erdirilmesi olmayıp kamu görevlisinin az önce belirttiğim sebeplerle geçici olarak görevden uzaklaştırılmasına yönelik bir işlemdir. Ayrıca görevden uzaklaştırılan belediye başkanları mali ve sosyal haklardan da yararlanmaya devam etmektedir. Görevden uzaklaştırma işlemi idari yargı denetimine tabi bir işlemdir, bunu da belirtmek istiyorum. Anayasa'nın 127'nci maddesinde, yine Belediye Kanunu'nun 46'nci ve 47'nci maddelerinde bunlar çok açık bir şekilde görülmektedir.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Türkiye'de, bu da bilinmelidir, 1.397 belediyemiz vardır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Valileri seçtirecektiniz, şimdi, valileri belediye başkanlarının yerine gönderiyorsunuz. "Valileri halk seçsin." diyoruz biz.

AHMET ÇAKIR (Devamla) - Bunlardan 46 belediye başkanı terörle ilgili suçlardan dolayı açığa alınmıştır ve bunlarla ilgili yerlerine vekiller atanmıştır.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakır.

Sayın Oluç, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Malatya Milletvekili Ahmet Çakır'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bu kayyum meselesini tartışmaktan çok uzaklaşamayacağız belli ki bu dönem boyunca, sonuna kadar da tartışacağız.

Bakın, tekrar kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Hakkında işlem yapılmış olan ve görevinden uzaklaştırılmış olan hiçbir belediye eş başkanımızın ama hiçbir belediye eş başkanımızın görevleri nedeniyle haklarında bir soruşturma yoktur. Yalandır bu, külliye yalandır. Tekrar söylüyorum: Anayasa'yı ihlaldir bu hâliyle, çok açık ortada. Görevden almak istedikleriniz hakkında soruşturma açıyoruz bir tane hikâyeden, gizli tanık buluyorsunuz bir tane hikâyeden sonra o bulunan gizli tanıkla soruşturma açılıyor ve görevden uzaklaştırılıyor belediye eş başkanlarımız. Yani, millî iradeye darbe yapıyorsunuz. 27 Mayıs'ta yapılan ne ise sizin bugün yaptığınız aynıdır, darbecisiniz. Millî iradeye yaptığınız bu darbeyi, halkın iradesine yaptığınız bu darbeyi halk asla kabul etmeyecektir. 65 belediyeden 12 belediye bıraktınız. Sandıkta kazanmadığınız her şeyi zorla, hile yoluyla elde ettiniz ama sanmayın ki bu size yarayacak, sanmayın ki bu size yarayacak. Dolayısıyla, bunu özellikle vurguluyoruz ve her atadığınızda bir kez daha bunu size söyleyeceğiz. Seçim ve sandık hukukunu ve adaletini yok sayıp çiğnemenizi bu halkın iradesi asla, asla kabul etmeyecektir. Ve bu Kürt düşmanlığının cevabını ilk seçimlerde alacaksınız, bunu da böyle bilin.

BAŞKAN – Sayın Can...

53.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bir defa bu benzetmeyi kabul etmemiz mümkün değil. 60'ta darbe olmuştur, Türk Silahlı Kuvvetlerinin içerisinde bir cunta yönetime el koymuştur. Bu, bir darbedir, bunun aması yoktur.

Diğer taraftan, Türkiye bir hukuk devletidir. Hukuk devleti içerisinde işlemler devam etmektedir. Hukuka aykırı bir şekilde, "Ben seçimle geldim." diye kimse hukuka aykırı davranamaz. Kimse en ziyadeye mazhar değildir, imtiyaza tabi değildir.

Yapılan işlemler idari işlemlerdir. Yapılan işlemler yargı denetimine tabidir. Yargıya müracaat edilerek varsa hatalar çözülebilir. Bu benzetmeyi kabul etmemiz mümkün değildir, aynen iade ediyoruz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, demokratik seçim yöntemlerinin yok sayılmasının yarattığı tahribatın tespiti amacıyla 21/5/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Evet, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ve arkadaşları tarafından, YKS ve LGS'nin ileri tarihe ertelenmesi talebinin kapsamlı olarak incelenmesi amacıyla 2/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/6/2020 Salı günü (Bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ve arkadaşları tarafından YKS ve LGS'nin ileri tarihe ertelenmesi talebinin kapsamlı olarak incelenmesi amacıyla 2/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 1805 sıra no.lu Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 2/6/2020 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Evet, önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Yıldırım Kaya.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri televizyonları başında izleyen ve heyecanla burada alacağımız kararı bekleyen sevgili gençler, sevgili çocuklar, çok kıymetli öğretmenlerim; dünyayı saran Covid-19 salgını hayatın her alanını etkilediği gibi eğitim alanını da ciddi anlamda etkiledi. Eğitim alanındaki uygulamalar uzaktan eğitimle devam etmeye başladı, üniversiteler online sınav sistemine geçti. Nisan, mayıs ve haziran aylarında yapılacak çok sayıda sınav ileri tarihlere ertelendi ancak 27-28 Haziran 2020 tarihinde yapılacak Yükseköğretim Kurumları Sınavı yani YKS ile 20 Haziran 2020 tarihinde yapılacak Liselere Geçiş Sistemi yani LGS ertelenmedi. Aksine, 25-26 Temmuz tarihlerinde yapılacak olan sınav öne alındı. Öne alınma gerekçesi şu ana kadar ne YÖK tarafından ne ÖSYM tarafından ne Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ne de Bilim Kurulu tarafından açıklandı. Covid-19 riski gerekçe gösterilerek sınavları ileri tarihe ertelemişlerdi. Covid-19 riski gittiye biz neden en güvenilir ortamda hâlâ maske takıyoruz? Demek ki Covid-19 riski hâlâ devam ediyor. Eğer Covid-19 riski nedeniyle temmuzun sonuna YKS sınavı alınmışsa tekrar hangi gerekçeyle 25-26 Haziran tarihine çekildi, bu açıklanmadı.

Millî Eğitim Bakanlığı kendi bünyesinde yaptığı sınavları erteledi. 6 Haziranda yapacağı Bursluluk Sınavı'nı 5 Eylül 2020 tarihine erteledi, Kalfalık ve Ustalık Sınavını ise ağustosun sonuna erteledi. Millî Eğitim Bakanlığı kendi yapacağı sınavları ertelerken neden YKS sınavları bir ay geriye çekildi, bunun izahatı orta yerde duruyor.

Covid-19 riski varsa LGS'ye girecek çocuklar için de YKS'ye girecek gençler için de o gün sokaklara çıkacak milyonlar için de bu tehlike devam ediyor. Sosyal mesafe kurallarını hayata geçirebilmeniz için sınavların 80 metrekarelik sınıflarda yapılması gerekiyor ama siz de biliyorsunuz ki bizim sınıflarımızın en büyüğü 40 metrekarelik. Bu sınıflarda bu sınavların yapılması mümkün değil.

Diğer yandan, LGS ve YKS'nin haziran ayında yapılmama nedeninin turizm sektörüyle ve Turizm Bakanının otelleriyle ilgili olduğu, öğrenciler arasında konuşuluyor. Çocuklarımızın böyle şeyler konuşması... Ben bir öğretmen olarak bundan hicap duyuyorum.

YKS ve LGS'ye girecek çocuklar korktuklarını, psikolojik sorun yaşadıklarını, hazırlıklarını yapamadıklarını döne döne anlatıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu çağırım sizlere; bir siyasetçi kimliğiyle çağrı yapmıyorum, bir öğretmen kimliğimle konuşuyorum, bir baba kimliğimle konuşuyorum: İçinizde torunu, çocuğu YKS sınavına girecekler var, ben eminim ki evinizde sizin başınızın etini yiyorlar "Bu koşullarda biz bu sınava hazırlanamıyoruz." diyorlar. Bu çocukların feryadını duyalım. Gelin, bugün siyaseti bir kenara bırakalım; Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ PARTİ hep birlikte 3,5 milyon çocuğumuzun sesine kulak verelim. Ne olur buna kulak versek, bu çocukların sorununu çözecek? Yani temmuzun sonunda bu sınav yapılırsa neyi kaybederiz? Kaybedeceğimiz hiçbir şey yok. Eğer buna uymaz, bu kuralları yok sayarsak kaybedeceğimiz çocuklarımız olabilir. Allah göstermesin, bir çocuğumuzun tırnağına taş değse hangimiz bu vebalin altından kalkabiliriz? Elinizi yüreğinize koyun, yüreğinizin sesini dinleyin. Çocuklarınızın çığlığı sizin yüreklerinizde ve kulaklarınızda çınlıyor, bunu biliyorum. Lütfen siyasi davranmayalım. Bugün gelin, hem Bilim Kuruluna hem Sağlık Bakanlığına bir öneri götürelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Bilim Kurulunun ve Sağlık Bakanlığının bir kararı var, diyor ki: "18 yaşına kadar olan çocuklar sokağa çıkamaz." Allah aşkına, bu sınava kimler giriyor? 25 yaşında ya da 30 yaşında sınava giren mi var? Eğer 18 yaşındaki çocuklarımız sokağa çıkamayacaksa, Bilim Kurulu ve Sağlık Bakanlığı bu kararı almışsa biz bu kararın doğru olduğuna inanıyoruz. O zaman gereğini Parlamento, Bilim Kurulu ile Sağlık Bakanıyla birlikte yapsınlar.

Son çağırım buradan çocuklarımıza: Eğer bu Parlamento sizin çığlığınızı duymazsa, sizin sesinize ses olmazsa -siz derslerinize çalışın, siz yaran sınav olacaktı gibi çalışmaya devam edin, Türkiye Akademisinin 12 Haziranda ve 13 Haziranda yapacağı deneme sınavlarına katılın- bu mücadeleyi sizin adınıza, söz veriyoruz, biz yürüteceğiz. Siz dersinize çalışın; öğretmenleriniz, anneniz, babanız bu mücadelenin temsilcisi olsun.

Hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın İsmail Koncuk.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında siyasi bir konudan bahsetmiyoruz, tamamen pedagojik bir konudan bahsediyoruz. 2,5 milyon gencimizin, evladımızın faydasını bu ülkede duymayan kalmadı. Sanal âlemde “trend topic” oldular, herkes duydu ama maalesef iktidar duymadı, duymazdan geldi, görmezden geldi.

Değerli milletvekilleri, 2,5 milyon gencimiz YKS sınavına girecek. YKS sınavı iki bölümden oluşuyor. Az önce Yıldırım Bey için pandemi boyutunu filan da anlattı, ben o tarafına girmeyeceğim; o tarafı var, ancak işin pedagojik boyutu nedir? Temel yeterlilik sınavı, alan yeterlilik sınavı olmak üzere iki bölümden oluşuyor. Bakın, bazı okullar bu pandemiden önce birinci dönemde öğrencilerini sadece temel yeterlilik alanında yetiştirdiler. Çünkü böyle pandeminin geleceği, salgın olacağı bilinmiyordu. Sadece temel yeterlilik veya sadece alan yeterlilik üzerine eğitim verdiler ama ikinci dönem gelince bu salgın süreciyle karşı karşıya kaldık ve bu okullarımız -bunların büyük bir çoğunluğu da özel okullar- hangi alandaysa o alanda verilmesi gereken bilgileri öğrencilere veremediler.

Tabii, temmuzun sonuna alınması, bu ilan edildi, denildi ki “25-26 ya da 26-27 Temmuzda sınavı yapacağız.” diye. Devlet bir şeyi söylemişse onu yapar. Yani, mesela sınav eylüle alınabilirdi ama siz sınav gibi bir konuyu önceye hem de bir ay öncesine alamazsınız. Akıl sahibi, pedagoji ilminden, eğitim öğretimden anlayan, öğrencilerimizin psikolojisini anlayabilecek hiç kimse bunu yapamaz ama siz bunu yaptınız.

Değerli milletvekilleri, şimdi, düşünün, programınızı yapıyorsunuz “Ben şu tarihler arasında matematik çalışacağım, şu tarihlerde Türkçe çalışacağım.” diye bir plan yapıyorsunuz ve tam o planınızı uygulamaya elli dört gün kala Hükümet bir açıklama yapıyor, diyor ki “Sınavı otuz gün önceye çekiyorum.” Niye? Turizm sektöründe bir arıza yaşanmasın, turizm sektörü canlansın. Yani turizm sektörüne 2,5 milyon evladımızın geleceğini feda ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bunu kabul edebilmek mümkün değildir. Dolayısıyla aynen katılıyorum, Yıldırım Kaya'nın söylediğine aynen katılıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koncuk, tamamlayın sözlerinizi.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bu siyasi bir konu değil. Bundan bir rant elde etmek gibi bir derdimiz falan söz konusu değil. Rantı da sizin olsun. Kararı siz veriniz; gelin, yine o 26-27 Temmuzda yapılmak üzere çocuklarımızın o psikolojisini kurtaralım.

Efendim, “Temel yeterlilik sınavını otuz dakika uzattık.” Bak, bak, bak... Ya, arkadaş, temel yeterlilik sınavı bir hız sınavı, hız. Yani orada ne kadar hızlı olduğunuz size avantaj sağlıyor. Yani otuz dakika uzattığınız zaman çocuklarımıza iyilik mi yapmış oluyorsunuz? Ya da “Barajı 10 puan geriye çektim.” Bunlar pedagoji ilmiyle, sınavın gerçekliğiyle asla bağdaşmayan konular. Zaman var, gelin, bu inadınızdan vazgeçin diyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YKS ve LGS sınavlarının ileri bir tarihe ertelenmesi talebinin kapsamlı olarak incelenmesi için Meclis araştırması açılması önergesi hakkında grubumuzun görüşlerini sizinle paylaşmaya çalışacağım. Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

YKS sınavının 20-21 Haziran tarihinde yapılması planlanıyordu. Daha sonra, bütün insanlığı tehdit eden Covid-19 salgını nedeniyle 25-26 Temmuzda ertelenmesi kararı verildi. Okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar eğitimin her kademesinde eğitime ara verildi. LGS'nin de zamanında yapılmayacağını öğrenciler ve aileleri öngörüyordu. Eğitim kurumlarının kapatılması, eğitime ara verilmesi, sınavların ertelenmesi gibi önlemlerin hiçbir tanesi geniş halk yığınları tarafından eleştirilmedi, buna karşı çıkmadı. Tam tersine, bu önlemlerin alınmasıyla ilgili kararların geçtiği yönünde eleştiriler yapıldı, biz de bu eleştirilere katıldık. Ancak 25-26 Temmuzda yapılması planlanan YKS sınavlarını, bir gün karar veriniz ve “26-27 Haziran tarihinde yapacağız.” dediniz. Sınav tarihinin erkene alınmasının nedeni salgın tehlikesinin ortadan kalkması değil, salgın tehlikesi hâlâ devam ediyor. Nitekim, Millî Eğitim Bakanı da konuyla ilgili açıklama yaptığında tam şunları söyledi, dedi ki: “Sınavı çocuklar kendi okullarında girecek. Sınav iki oturum hâlinde yapılacak. Sabahleyin çocuklara ayrı maske dağıtacağız, öğleden sonra da ayrı maske dağıtacağız. Ayrıca salonları da fiziksel, sosyal mesafeye uygun bir şekilde düzelterek.” Demek ki neymiş? Salgın tehlikesi ortadan kalktığı için sınav tarihleri erkene alınmamış. Peki, ne için alınmış? Herkesin ısrarla söylediği gibi, ekonomik nedenlerle sınav tarihi erkene alınmış. Turizm sezonunun ortasına geliyor diye milyonlarca öğrencinin sınav tarihiyle bir biçimde oynadınız.

Bakın, her zaman söylüyorum, daha önce de söyledim, bir gün Adalet ve Kalkınma Partisinin icraatlarının tarihi yazılacak. Emin olun, o tarih yazıldığında en başarısız olduğunuz alan olarak eğitim alanı gösterilecek. Ama bunun bedeli çok ağır olacak, sadece Adalet ve Kalkınma Partisi için değil, bu ülkede yaşayan herkes için ve bu ülkenin geleceği açısından kayıp anlamına gelecek. Çünkü eğitim alanındaki her olumsuzluğun bedelini sadece bugün değil, on yıl sonra, yüz yıl sonra bu ülke ödemeye devam edecek.

Bir şey söyleyeyim: Allah göstermesin, bu önümüzdeki hafta, bir iki hafta içerisinde hasta sayısında artış oldu; yine, Allah göstermesin, vefat edenlerin sayısında artış oldu; ne yapacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Sınav tarihleriyle tekrar tekrar mı oynayacaksınız? Bakın, şimdiye kadar 3 kez oynadınız. Haziranın 20-21'inde yapmayı öngörüydünüz, Temmuzun 25-26'sına ertelediniz, sonra 26-27 Hazirana geri aldınız ve yarın öbür gün belki tekrar tekrar oynayacaksınız. Büyüme rakamlarıyla oynuyorsunuz, enflasyon sepetiyle oynuyorsunuz, döviz kuruyla oynuyorsunuz, lütfen sınav tarihleriyle bu kadar çok oynamayın. Çünkü, bu tarih dediğimiz şey çocuklarımızın umudu, çocuklarımızın geleceği, çocuklarımızın hayatının bizzat kendisidir. Bu yüzden, önceki kararınızın arkasında durun ve sınav tarihini 26-27 Temmuzda gerçekleştirin diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Orhan Erdem, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, şu an yaralı olanlara acil şifalar diliyorum ve rahmetli Genel Başkan Ahmet

Tekdal'ı da burada anmak istiyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi hakkında söz aldım, AK PARTİ Grubu adına.

Sınavları önce temmuza aldık sonra neden tekrar Haziranın 27-28'ine çekilmesi -YKS'de ve LGS'de- konusunu gündeme getirdik? Şimdi, dünyada ilk defa karşılaşılan, bu boyutta bir pandemiden bahsediyoruz. Hükümet, haklı olarak -o kargaşa içerisinde önce sağlık sisteminin çalıştığını görmek, vakaların sayısını azaltmak gerekiyordu- çok ciddi kararlar aldı ve normalleşmeyi sağlayacak günleri bize gösterdi. Aldığı her kararda da Bilim Kurulunun önerilerini yerine getirdi. Bilim Kurulu önce bu sınavların ertelenmesini önerdi, normalleşmeyle birlikte de öne alındı. Şimdi biz burada, çocukların psikolojisiyle daha fazla oynamayalım. Bu çocuklar -2,5 milyon- sınava girecek. Temmuz ayında sınav yapılmasını Yıldırım Bey, İsmail Bey, eğitimi bilenler içine sindirebilir mi? Bu bir tedbir kararıydı. O sıcakta, siz bu çocukları nasıl sınava alacaksınız? 700 bin yükseköğretim sınavında, 200 bin LGS'de görevli bulmanız gerekiyor. Talep olmazsa öğretmenleri zorla başlarına nasıl dikeceksiniz? Bunların hepsi hesap edilerek planlanmış şeyler ve öğrencilerimize bir avantaj sağlandı. İlk defa bir dönemin müfredatı konmadı, büyük bir avantaj. Yine, 190 puanlık merkezî sınavla girmede 10 puanlık düşüşle en az 200 bin öğrenciye avantaj sağlandı ve salonların çoğaltılması tedbirleriyle, bu normalleşmenin ilk adımlarıyla adımlar atıldı.

Şimdi, durup dururken, hani normalleşmeyi görmüşken temmuzda sınav yapmanın bir anlamı var mı? O sıcakta, o görevli bulamama ve birçok başka problem içinde. Burada bizim bakmamız gereken, ölçme ve değerlendirmede bir sıkıntı var mı? Yok. Hatta avantajlar var. Bunun tebrik edilmesi gerekir, şükredilmesi gerekir.

Öğrencilerimiz, bu bizim tartışmalarımıza hiç kulak vermesinler. Her ne kadar siyasi demesek de bunlar siyasi tartışmalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu sınavlar Allah'ın izniyle gününde yapılacak. İnşallah başarılı olurlar, huzurla girerler. Tedbirler de tabii ki alınacak. Bakın, burada Meclis de açıldı. Dün, evvelki gün, kurumların hepsinde çalışmalar başladı. Yani, biz bir ömür boyu artık bu pandeminin esiri mi olacağız? Allah'a çok şükür güçlü bir liderimiz var, aldığı tedbirlerle; güzel bir Bakanımız var, aldığı tedbirlerle tüm kurumlarımız dünyada örnek olan bir normalleşme sağladı. Bugün birçok köşe yazısında Türkiye'ye tebrik yazıları var. Bu normalleşme içinde, sınavları da gününe yakın, bir hafta sonrasına almak en doğalıydı. Doğru bir şekilde kararlar verildi. Öğrencilerimize başarılar diliyoruz; hiçbir şeyden etkilenmeden tedbirleriyle bu sınava girecekler, başarılı olacaklar.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

III.-YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, yoklama talebini yerine getireceğim.

Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Kaya, Sayın Karabat, Sayın Kaya, Sayın Kayışoğlu, Sayın Aydoğan, Sayın Antmen, Sayın Özer, Sayın Polat, Sayın Sümer, Sayın Barut, Sayın Çelebi, Sayın Özel, Sayın Demirtaş, Sayın Tıgılı, Sayın Emecan, Sayın Özcan, Sayın Ceylan, Sayın Kılınc...

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ve arkadaşları tarafından, YKS ve LGS'nin ileri tarihe ertelenmesi talebinin kapsamlı olarak incelenmesi amacıyla 2/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatleri ile gündem konularının yeniden düzenlenmesine; 9 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde Gündem'in "Seçim" kısmında Sayıştayda boş bulunan 5 üyelik için seçim yapılmasına ilişkin önerisi

2/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/6/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun; 2, 3, 4, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 30 Haziran 2020 salı, çarşamba ve perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

2, 3, 9,10, 11, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 30 Haziran 2020 salı, çarşamba ve perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar, 4 Haziran 2020 Perşembe günü birleşiminde ise 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

9 Haziran 2020 Salı günü birleşiminde gündemin "Seçim" kısmında Sayıştayda boş bulunan 5 üyelik için seçim yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi üzerinde ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç'un.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; bütün dünyayı etkisi altına alan bir pandemi sürecinin hâlen içerisindeyiz. İlk vakanın Türkiye'de görüldüğü 10 Mart tarihinden bu yana da Türkiye'de coronavirus

salgınına karşı bir mücadele veriliyor, hem toplumda hem siyaset alanında. Hayat neredeyse tümüyle tersine döndü bütün bu süreçte ve bütün bu süreç boyunca Parlamento kırk beş gün çalışmadı. Sorunlara çare bulunması ve çare olunması gereken süreçlerde iktidarıyla muhalefetiyle bütün partilerin birlikte ortak akıl üretmeleri gereken bir süreçte, bütün siyasi partilerin sorumluluk alması gereken bir süreçte salgına yönelik bütün adımlar saraya bırakıldı, kararlar oradan alındı; Meclis, bütün bir toplum ve muhalefet partileri alınan kararları yalnızca takip etmekle kaldı. Oradan alınan kararlara mahkûm edildik. Yasama organı belki de yakın tarihinin bu kadar ciddi bir sorun karşısındaki en işlevsiz dönemini yaşadı; yok yani, Meclis yok oldu. Fabrikalar çalıştı, atölyeler çalıştı, inşaatlar çalıştı, zorunlu olmayan üretim alanlarında işçiler, emekçiler çalışmaya devam etti ama Meclis tatildi, Meclis çalışmadı.

HDP'li 13 belediyeye bu salgın sürecinde kayyum atandı, halk iradesi yok sayıldı, arkadaşlarımıza operasyon yapıp gözaltı, tutuklama yapıldı. Birçok ilde son derece tuhaf bir şekilde polis ve bekçi şiddeti yaşandı yurttışa karşı, İstanbul'undan Cizre'sine kadar ama Meclis tatildi. Salgında çalışmak zorunda olanlar, işini kaybedenler, ekonomik krizden ötürü yoksullaşanlar, işsiz kalanlar, gözaltına alınanlar, artan baskı ve otoriterliği yaşayanlar oldu ama Meclis tatildi bütün bu süreçte. Şimdi, bütün bunları yaşadık biz. Türkiye demokrasizliğe, hukuksuzluğa, şiddete, nefret diline biraz daha fazla mahkûm edildi ama Meclis bütün bu olayların dışında kaldı.

Şimdi, sayın vekiller, Meclis açıldı, çok güzel; buna hiçbir itiraz yok. Bu ülkede coronavirus salgınından etkilenmiş olan, işini kaybetmiş olan, aşını yitirmiş olan, yoksullaşan, işsiz kalan insanların ekonomik sorunları birinci meselemiz olması gerekirken Meclis bekçileri tartışıyor. Yani sanki bütün toplum "Ya, şu bekçiler yasasını bir an evvel çıkartın da Türkiye'de biraz daha otoriterleşme yaşansın, biz de rahatlayalım." diyor. Bizim de ilk yaptığımız iş bekçileri tartışmak oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Hâlbuki bütün kamuoyu yoklamaları gösteriyor; kamuoyu yoklamasına da gerek yok, çıkın, gidin markete; çıkın, gidin sokağa; bakın, konuşun insanlarla, insanların birinci meselesi işsizlik, ikinci meselesi yoksulluk. Toplumun üçte 2'si yapılan bütün yoklamalarda birinci mesele işsizlik, ikinci mesele yoksulluk diyor; sosyal haklar, ekonomik haklar diyor. Biz neyi tartışıyoruz? Bekçiler meselesini. Peki, tartışalım, iyi güzel de, çok tartışalım, tartışmayla neyi sağlayacağız? Yani toplumun ihtiyaçlarına cevap mı vermiş olacağız? Hayır. Kimin ihtiyacına cevap vermiş olacağız? İktidarın. İktidar, kendi bekasını sürdürebilmek için bu yasa teklifini getiriyor. Bununla da yetinmiyor, önümüzdeki hafta yeni teklifler gelecek, onlar da toplumun ihtiyaçlarına cevap veren şeyler değil, iktidarın bekasını sağlamak üzere gelmiş olan teklifler olacak. Bunu bir kez daha dikkatinize sunmak istedim.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına Sayın Engin Altay.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ grup önerisi üzerinde söz aldım. AK PARTİ grup önerisi özetle diyor ki: "Haziran ayı boyunca denetim faaliyeti yapmayacağız. Bu hafta Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'ni görüşeceğiz. Salı ve çarşamba günleri 24.00'e kadar çalışacağız, perşembe günü bitene kadar çalışacağız." Eyvallah.

Ben şunu isterdim: Bu Meclis kırk sekiz gün sonra açıldı; yeni döneme, yeni normale başladık dün. Önemli bir tarih, hem yeni normal hem Meclis açıldı. Vatandaşlarımızın kısıtlamalara yüksek duyarlılığı, sağlık çalışanlarımızın insanüstü performansıyla Covid'le mücadele sürecinde bir noktaya geldiğini varsayıyoruz ve öngörüyoruz. Meclisin bugün yapması gereken, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'ni görüşmek olmamalıydı. Ben bunu çok uygun bulmuyorum, yakışık almamıştır. Niye almamıştır, ilaveten, biliyor musunuz? Son günlerde özellikle toplumda bir de güvenlik kaygısı arttı insanlarda. Şundan zannetmeyin; terör örgütlerinden sebep, gaspçılardan, mafyadan sebep değil; bekçilerden ve polislerden kaynaklı, insanlarımızı yönelik şiddet olaylarından sebep; insanlar bekçi ve polis kaynaklı güvenlik kaygısı taşıırken Meclis bu kanunu görüşmemeliydi.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Polislere yapmayın bunu!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Meclis bugün Sağlık Bakanımızın...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Türkiye'de böyle bir kaygı yok, polisten kaygı duymuyor kimse.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Daha dün bir polisimizi toprağa verdik, polislere yapmayın bunu!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne diyorsun, ne?

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Konuşuyoruz burada, edepsizlik yapma! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sensin edepsiz!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Benden çok konuştuğun oturduğun yerden!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ayıp be ayıp!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bakanlık yapmışsın bir de bu memlekette!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Terbiyesiz!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terbiyesiz de sensin! Ayıp ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, yerinize oturun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, sizin ayrıca uyarmanız gerekir, aralıksız iki dakika laf attı ya. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz lütfen...

Tamamlayın Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Neyi söyleyeceğimi sizden öğrenecek değilim, bir. İkincisi de düzenli orada otursaydın...

Bugün şehit polislerimize rahmet diledim ve bunun sorumluluğunun da bu Mecliste olduğunu söyledim ben. (CHP sıralarından alkışlar) Ama bu, polisin vatandaşı yerlerde sürüklemesine, tekmelemesine müsaade etmez; bunu hoş göremeyiz, böyle bir şey yok.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Nerede polis vatandaşı yerde sürüklemiş?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Dürüst olun, dürüst olun! Demagoji yapmayın!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sen yapıyorsun, sen!

ENGİN ALTAY (Devamla) – "Vatan, millet, Sakarya" edebiyatıyla milletin aklıyla ve hâliyle alay ederek bu ülkede siyaset götüremezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Zaten öyle bir şey yapan yok!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, bugün olması gereken şeydu: Sağlık Bakanımız buraya gelecekti ki bugün Mecliste basın toplantısı yaptı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Covid'in iki ayağı var, birisi ekonomik ayağı. Tıbbi ayağında sağlık çalışanlarımıza ve Sağlık Bakanımıza teşekkür ettik ama ekonomik ayağında yürütme tam bir fiyasko içinde, bunu da söyledim. Biz bunları söylemek için buradayız. Efendim "Polisimiz şehit oldu..." Allah'ım rahmet eylesin. Onda da sizin desteklediğiniz Hükûmetin sorumluluğu ve dahli var. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Maskeniz düştü, maskeniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama bu, polisin, bekçinin vatandaşa kaba kuvvet kullanmasına meşruiyet kazandırmaz, böyle bir demokrasi yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Maskeniz düştü, maskeniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şehit edebiyatı yapıp milleti yerlerde tekmeletemezsiniz, buna müsaademiz asla olmaz, olmayacaktır da. (CHP sıralarından alkışlar) Bunları konuşacağız, bunları konuşmak için buradayız. (CHP sıralarından alkışlar) Meramımı anlattırmadınız, niye bu kadar rahatsız oluyorsunuz bilmem.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Maskeniz düştü, maskeniz. Maskenizi takar mısınız?

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Amerika'dan mı bahsediyor?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Amerika'da olanların benzerleri oldu Çorlu'da, benzerleri oldu neredeyse.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Türkiye'de öyle bir sıkıntı yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Zeytinburnu'nda, Kadıköy'de, Tekirdağ Çorlu'da, Şırnak'ta, Cizre'de...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Vatandaşımız polisten çok memnun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tabii, tabii.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum. Bakın, maskenin arkasından da ben sizi duyabiliyorum.

Evet, açılım sistemi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Polisi bu kadar düşünseydiniz... Türk polisi ne diyor biliyor musunuz: "Vekilim..."

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Maskenizi takın, maskenizi!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Dinleyin burayı. İşinize gelmiyor değil mi? "Vekilim, Türk polisi şehit olmaktan korkmuyor, emekli olmaktan korkuyor." diyor. Getirin polisin 3600'ünü. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle yalandan polis hamasetiyle, bayrak hamasetiyle, şehit hamasetiyle... Bir kere, bu ayıptır, ayıptır.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Vereceğiz, vereceğiz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Verin de gelin, "Verdik." deyin.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Vereceğiz.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Konuşmamı yapamadım. Şunu söylemem lazım.

BAŞKAN – Bakınız, 2 sefer uzattım.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, yakışan şeydu: Sağlık Bakanımız gelseydi, Covid-19'la hep birlikte verdiğimiz mücadelenin geldiği durumu yüce Meclise, bizlere, dolayısıyla aziz milletimize burada anlatıp... Hesap verme demiyorum, adamcağız elinden geleni yaptı, daha iyisini yapacaktı Erdoğan engel oldu; ben öyle düşünüyorum, ben öyle düşünüyorum. Dolayısıyla olması gereken buydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bugün, Meclise yakışan şeydu: Covid'le mücadelede yaşamını yitiren sağlık emekçilerinin şehit sayılmasını sağlayacak yasayı hep birlikte, el birliğiyle burada yapabilmektir. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Siz daha yasayı çıkmadan gördüğüne yumruk atan, gördüğüne cop sallayan bekçi kanunu teklifiyle bu Meclisi bugün açmakla yanlış bir iş yaptınız, onu söylüyorum. Bu, şu anlama gelmesin: Biz bekçilik müessesine karşı da değiliz, elbette olacak. Ama, bu kanun teklifi için şöyle kabaca söylersek sizler, bizler milletvekiliyiz, bir de danışmanlarımız var, yardımcılarımız var, yardımcılarımıza bizim, milletvekillerinin yetkisini veriyorsunuz ama ehliyet, liyakat, görevin gerektirdiği nitelikler aranmadan, olmadan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Vali yardımcısına, vali yetkisi veriyorsunuz, vali makamında otururken.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – İlâveten, bu getirdiğiniz kanun teklifi, Anayasa'ya da birkaç bakımdan aykırıdır. Umarım, dilerim, Meclis bu yanılsından döner.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Haydi artık, yeter ya, 4 kere nostalji yaptın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu kanun teklifi tadile muhtaçtır. AK PARTİ yöneticilerine sesleniyorum: Uzlaşmaya da açığız, istişareye de açığız, görüşmeye de açığız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Sayın Altay, kayıtlara geçti.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Gelin, hep birlikte, illa bu kanun teklifini görüşecekseniz, oturalım bunu hem Anayasa'ya uygun bir hâle getirelim hem vali ile vali yardımcısını aynı kefeye koymayalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, kürsüden grubumuza bu hususu hamaset vesilesi yaptığımızı ilişkin haksız bir iddia ve satışmada bulunmuştur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gruba değil, hayır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlar oradadır.

Ben kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Hayır, şöyle efendim: "Desteklediğiniz Hükûmet üzerinden" dedi.

Buyurun, satışma vardır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biz de burada ayaktayız, raf elması değiliz, bizim de meramımızı sormanız

icap eder.

BAŞKAN – Siz de konuşunca...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır. Bir dakika... Ben, bana düzenli olarak sataşan -sataşma değil- beni taciz eden Hakan Bey'e, bu işi istismar ettiğini söyledim. AK PARTİ Grubunu tenzih ediyorum, kastetmedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Özkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi Cahit Bey'e neye göre söz verdiniz? Bu noktada Cahit Bey'e neye göre söz verdiniz?

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce Sayın Grup Başkan Vekilinin başıyla sonu birbirine tamamen tezat teşkil eden konuşmasını dinledik.

Biliyorum, konuşmasının devam eden bölümlerinde o da bu milletin polisine, güvenlik güçlerine haksızlık yaptığını anlamış olacak ki konuşmasını tamamlarken polise hamaset yapmakla hitabını bitirdi.

BAŞKAN – Sayın Özkan, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burası tarihe not düşülen, milletimizin emanetiyle mücadele ettiğimiz bir makamdır. Şimdi, buradan Grup Başkan Vekili -sataşmaksa sataşmak, haydi bakalım, söylüyorum- ne dedi? "Polisimize karşı tedirginliklerin arttığı bir dönemde böylesi bir düzenleme olamaz." dedi. Ne demek bu, ne demek? Benim Mehmetçik'im, polisim, bekçim bu ülkenin güvenliğini, huzurunu, barışını -özgürlük diyoruz ya- özgürlüğünü korumak için canını siper edecek, ondan sonra bizzat de onların durumuna ilişkin iyileştirme yapmayacağız. "Ne yaparsanız da sizleri alkışlamayacağız." diyen bu yanlış anlayış, maalesef, burada Mehmetçik'imiz için, güvenlik güçlerimiz için yaptığımız düzenlemeye itiraz etmiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 3600'ü verin, 3600'ü.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Çete olmuşsunuz, çete!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Burada Sayın Bakanımızın yapmış olduğu itiraz bellidir. Mehmetçik'imiz, polisimiz can verirken, toprağa şehit düşerken kalkıp da "Mehmetçik'imizle, polisimizle ilgili tedirginliklerin arttığı bir dönemde" ifadesini asla kabul etmiyoruz. Burada tedirginliği artıran terör örgütleridir, Türkiye düşmanlarıdır, ihanet odaklarıdır; reddediyoruz, kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Çavuşoğlu.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kendi söz alma gerekçesine dayandırdığı tüm hakaret ya da sataşmayı kürsüde bana yaptı, beni hamasetle suçladı, konuşmalarımın hamaset olduğunu söyledi. Ben de aynı gerekçeyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, sizden önce, sataşmadan dolayı Sayın Çavuşoğlu'na söz vereceğim, Cahit Bey sataştığı için sonra da tekrar size söz vereceğim.

Sayın Çavuşoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle sizleri saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Ben sataşmadan söz aldım. Tabii, dünden bu yana yüreğimizi paramparça eden bir olayla karşı karşıyayız biz. Belki diğer şehirlerde olan arkadaşlarımız bundan haberdar değil veyahut da bu acıyı derinden yaşamıyor olabilirler ama dün Bursa'da 83 doğumlu Erman Özcan bir kavgayı ayırmaya çalışırken kurşunların hedefi oldu ve şehadet şerbeti içti. Onun 5 yaşında bir oğlu vardı, gencecik bir eşi vardı. Dünkü feryat figanı görünce bugün burada polislere bu sözleri edenler karşısında susmam kendimi inkâr anlamına gelirdi, susamazdım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Covid'den ölen doktorlara aynı hassasiyeti niye göstermediniz?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – İkinci konu, bir polis arkadaşımız 65 yaşında ayağı kırılan bir annemizi Tokat'ta sırtına alıp gerekli yere ulaştırmakla meşguldü.

AHMET KAYA (Trabzon) – O polis bizim de polisimiz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Üçüncü olarak, elinde bir kürekle polisimize saldıran bir kişi karşısında bırakın silahına davranmayı sadece elleriyle kendini korumak gibi bir yöntemi şiar edinen bir polise sahibiz. Polislerden bu kadar neden rahatsızsınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Farkında mısınız, içinize bir parti kaçtı ve o parti sizi kendisi gibi yaptı. Allah'a emanet olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

Arkadaşlar, kendinize dikkat edin, sinirlenmeyin.

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Millet de, Türk polisi de sizi de bizi de dinliyor. Hepimizin niyetini de görüyor, merak etmeyin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, tarihe not düşüyoruz, tarih yazılıyor, tarih.

ENGİN ALTAY (Devamla) - "Türk polisinden niye rahatsızsınız?" sözünü size iade ederim. Bu bir hadsizliktir, bu bir edepsizliktir. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İfadeler tarihe geçti.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Her meslekte, her kurumda kurumun itibarını rencide eden olumsuz unsurlar çıkar. Bu Mecliste de çıkar, yargıda da çıkar, bürokraside de çıkar Beştepe'de de çıkar, her yerde çıkar. Ayıptır! (CHP sıralarından alkışlar)

Şunu zannediyorsanız "Polisim, kahraman polisim" derim, "bayrak" derim, bilmem ne derim... Böyle bir şey yok, herkes her şeyi görüyor. Polise kurşun sıkan, askere kurşun sıkan her kim olursa olsun alçaktır, haindir, şerefsizdir! (CHP sıralarından alkışlar) Bunu bin kere söyledik Hakan Bey.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Daha çok tevil etmen lazım, daha çok tevil etmen lazım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sabahtan beri ağzını açmadın, ben burada şehit polislerimizi yâd ettim, sen neredeydin o zaman, sen neredeydin?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Daha çok tevil etmen lazım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama, yine söylüyorum, polisi şu kadar seviyorsan -on sekiz senedir memleketi idare ediyorsunuz- lafımı tekrar ettirme bana. Türk polisi şehit olmaktan korkmuyor, emekli olmaktan korkuyor diye bağırıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Ama bu, şu demek değil: Polise sıkılan kurşunu, devlet, o eli bulsun, o eli koparsın, katı, amansız mücadele etsin terör örgütleriyle, hep söyledik ama bu "Arada polisler şehit oluyor, o zaman polisler vatandaşı yerlerde tekmelemez." olmaz. Sayın Erdoğan Amerika'daki Floyd'la ilgili açıklama yaptı, ben beklerdim ki Sayın Erdoğan, Çorlu'daki benim Sinoplu hemşehrilerimi, bir aileyi eşkıya evi basar gibi eve girip aile efradını yerlerde sürükleyen polise de iki laf edeydi, iki laf edeydi. (CHP sıralarından alkışlar) İçişleri Bakanını aradım, git sor İçişleri Bakanına, niye görevden almış o polisleri o zaman, niye almış?

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Demek ki gerekeni alıyorlar.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bireysel hataları genele yayamazsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Her teşkilatın içinde olduğu gibi polis teşkilatının içinde de polis teşkilatını zedeleyecek, ona itibar kaybettirecek olumsuz unsurlar vardır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Buradan yola çıkarak CHP'yi "Polisten rahatsızsınız." diye itham etmek sadece ve sadece aymazlıktır, bir adım ileriye gidiyorum edepsizlik! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çavuşoğlu...

Arkadaşlar, müsaade edin, duyamıyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Söyleyeceklerimi söyledim ancak... (AK PARTİ sıralarından "'Edepsiz' dedin" sesleri)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Daha ne diyeyim, az bile söyledim.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Edepsizsin sen!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, bakın Sayın Çavuşoğlu'nu duyamıyorum.

Sayın Çavuşoğlu, buyurun.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, bu üsluba cevap vermeyi zül addederim. Üslubu beyan aynıyla insandır, dolayısıyla bundan ibarettir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kayıtlara geçti.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Konuşuyor, boş konuşuyor...

BAŞKAN – Sayın Aydoğan... Arkadaşlar lütfen...

Zaten zor nefes alıyorum, bağırtırmayın arkadaşlar kürsüden, yapmayın.

Buyurun...

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Önergeler (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, (2/1927) esas numaralı 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/77)

9/10/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İç Tüzük 37'ye göre (2/1927) esas numaralı Kanun Teklifi'min değerlendirilmek üzere gündeme alınması hususunu bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Ali Çelebi

İzmir

BAŞKAN – Teklif sahibi, söz isteyen İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Askerlik, kendi bedeninden sıyrılıp kendini gelecek nesillerin varlığında bulmaktır. Asker, direnişin ve yiğitliğin cevheridir. Bu anlamda kurşun ve şarapnel yağmurlarında, mayın pusularında "Bir kolum fazla, bir bacağım fazla." diyerek paramparça vatan olan, ecdat mezarını çiğnetmeden evlatlarımızın beşiğini koruyan kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anarken yarı şehitlerimiz olan gazilerimizi saygıyla selamlıyorum. Hâlen görevlerinin başında olanlara da sonsuz selam olsun.

Şimdi söz konusu polis, Türk Silahlı Kuvvetleri ve jandarmaysa emin olun onlarla ilgili en çok çalışan parti biziz, istatistikler zaten ortadadır. Dediniz ya "Sizi başka bir şeye benzetiyorlar." diye. Atatürk'ün çok güzel bir sözü var, hayır: "Biz bize benzeriz." Bizi kimse başka bir şeye dönüştüremez.

97 bin çalışanı, 100 bin emeklisiyle beraber 200 bin kişilik uzman çavuş camiasının özlük haklarında mesleki güvencelerine dönük Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok kapsamlı bir kanun teklifi verdik, bu içeriği sizlere arz edeceğim:

1) Kadro. Vatan savunmasının sözleşmesi olmaz diyoruz. Sözleşmeyle görev yapıyor uzman erbaşlarımız, uzman çavuşlarımız. Bu sorun acil olarak çözülmelidir. Hiçbir kanun ve yönetmeliğe dayanmadan şu an sözleşme fesihleri yapılmaktadır bu kahraman askerlerin.

2) 3600 ek gösterge. Bakın, en fazla şehit veren camia. 3600 gösterge böyle bir camia için konuşulur mu burada? Eğer şehit olsa cenaze namazını kıldırarak imama 3600 gösterge vermeyi düşünüyorsunuz ama uzman erbaşlara vermeyi düşünmüyorsunuz. Burada bir terslik var. (CHP sıralarından alkışlar)

3) Görev süreleri. Doğu tayin sürelerinin çokluğu nedeniyle meslek hayatının birçoğunu ev götürülemez garnizonlarda ve üs bölgelerinde ailelerinden yoksun olarak geçiriyorlar. Yani doğu görev süreleri adil bir şekilde düzenlenmeli.

4) Kıdem. Yeni göreve başlayan bir uzman erbaş ile yirmi yıllık hizmetini tamamlamış bir uzman erbaş arasında çok fazla bir fark yok, özellikle maaş ve özlük hakları bakımından. Bu kanunda bu da düzenleniyor.

5) Astsubaylığa geçiş yüzdelerinin artırılması. Tecrübeliler ama üst kadrolara, astsubaylığa geçmekte yüzde 7. Bunun da düzeltilmesi gerekir.

6) Yönetmelik sorunları, sağlık yönetmeliği. Bakın, eğer bir uzman çavuş bir yıl içerisinde doksan gün hava değişimi alırsa sözleşmesi feshediliyor. Bunun düzeltilmesi gerekir, sağlık yönetmeliğinin değişmesi gerekir, atama ve sicil yönetmelikleri yok, düzenlenmesi gerekir.

7) Baskı, mobbing olmadan kadro görevlerini yapmaları gerekir. Kadro görevleri var ama çavcı olan var, kazancı olan var, inşaatçılık yapan var, tuvalet, banyo temizleyenler var. Dolayısıyla bu kadro görevlerinin de düzenlenmesi gerekir.

8) Zati tabanca. Şimdi, bekçi kanunu geldi, bekçiler kırk gün eğitim alacak, silah veriyoruz; değil mi? Ama ömrünü dağda savaşmakla geçiren uzman çavuşumuza silah vermiyoruz. Böyle bir terslik var.

9) 6000 sayılı Kanun mağdurları. Bakın, bu konu da çok önemli. 3269 sayılı Yasa 1992'de çıkıyor ve uzman çavuşlarımızın yaş haddi 45, o zaman için. Yıllar geçiyor, daha sonra bazıları 45 yaşına geldiğinde emekli oluyor. Ama olamayanlar için sonradan bir düzenleme yapılıyor. O da şu: 6000 sayılı Kanun 26'ncı madde. Yani yirmi, yirmi beş sene uzman çavuşluk yapmış bir kişi, mağdur olmasın diye, birkaç ay sivil memur olarak çalıştırılıyor. Ama buradaki terslik şu: Sivil memur olarak emekli ediyoruz. Yani yirmi, yirmi beş sene uzman çavuşluk yapmış, bir ay -hatta bir gün olanlar da var- sivil memurluk yapmış, en düşük memur statüsünden bunları biz emekli ediyoruz, uzman çavuş kartlarını vermiyoruz, özlük haklarını vermiyoruz. Bu, düzeltilmelidir. Daha sonra yaş haddi 52'ye çıkarıldı, 52'yle bu sorun çözüldü.

Sosyal tesis sorunları var, lojman kontenjanlarıyla ilgili sorunlar var, yaşam alanlarında sıkıntılar var.

Bir de memuriyete geçiş problemleri var, o da şu: Daha evvel, iki sene çalışma karşılığı kamuya geçebiliyorlardı; bu, daha sonra yedi sene oldu ama yedi sene olduktan sonra iki sene görev yapıp daha önce ayrılmış kişiler şu an kamuya giremiyor. Böyle bir mağduriyet var, bunun da çözülmesi gerekir.

Şimdi, bir sitem şiiri var onlardan, şöyle söylüyorlar:

“Yardan gelen mektuplar al kanlara bulandı,

Boynu bükük bir yavru bizden size kalandı.

Önce vatandı elbet, ondan gayrı yalandı.

Canlara canan verdik, siz ne verdiniz?

Bizde vatan sağ olsun, böyle bilir uzmanım,

Ay yıldızlı bayrağım, odur benim sol yanımda.

Keşke binlerce olsa, helal ona bir canım.

Sel olup çağlayan verdik, siz ne verdiniz?” diyorlar

Gelin, bu sorunu çözelim diyorum. Kartal yuvalarındaki sonsuz nöbetlere devam eden kahramanlara yüce Meclisten bir selam olalım diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Özkan.

Söz talebiniz mi var Sayın Özkan?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet.

BAŞKAN – Mikrofonu açalım arkadaşlar.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uzman erbaşlarla ilgili hususlarda devam eden yasal düzenleme çalışmalarını tamamlayarak Genel Kurul gündemine getireceklerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu bilgilendirmek üzere, biraz önce görüşmüş olduğumuz İç Tüzük'ün 37'nci maddesine ilişkin, uzman erbaşlarla ilgili husus hakkında şu anda etki analizleri devam eden çalışmalarımız vardır. Özellikle kendilerine beylik silahı verilmesi noktasında ve özellikle emeklilikle, intibakla ilgili hususlarda ve yine emekli maaşları arasındaki farklılığın giderilmesine ilişkin şu anda etki analizleri devam eden yasal düzenleme çalışmalarımızı tamamlayarak en kısa zamanda, inşallah, Genel Kurulun gündemine getireceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.54

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Adalet Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Adalet Komisyonunda boş bulunan ve Halkların Demokratik Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyoruz ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 174 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tüm üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan'ın.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi hakkında İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifi İçişleri Komisyonunda 29 Ocakta kabul edilmişti. Teklif, Komisyondan geçtikten hemen sonra bir basın toplantısı düzenlemiş ve getirilen bu kanun teklifiyle ilgili görüşlerimi o zaman beyan etmiştim. Bugün de benzer noktalara vurgu yapmak istiyorum.

Bekçilerle ilgili çıkarılan kanun, en son 1966 yılına ait yani yaklaşık elli dört yıl evvel yapılmış. O dönem ve sonrasında, bizim bildiğimiz mahalle bekçileri gece asayiş korumak amacıyla polis kuvvetlerine yardımcı olan bir teşkilat. 1991 yılında mevcut bekçilerin tümü sokaklardan çekilip yardımcı hizmetlere getirildiler. 2008 yılında yeni bir kanun değişikliği yapıldı, bekçiler yardımcı hizmetlerden alınıp bu sefer emniyet hizmetleri sınıfına tekrar geçirildiler. 1995 yılından 2016'ya kadar çarşı ve mahalle bekçisi alımı hiç yapılmadı. Mahalle bekçileri 2016 yılında geri döndü.

Şimdi, Hükümet yeni bir düzenlemeyi de önümüze getirdi. Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu adıyla getirilen teklifin gerekçesi şöyle yazılmış; gerekçeyi okumak istiyorum müsaade ederseniz: "14 Temmuz 1966 tarihli ve 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu değişen mevzuat çerçevesinde güncelliğini yitirmiş, günün hukuki ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kalmış ve ihtiyaçları karşılayamaz hâle gelmiştir." Gerekçedeki "güncelliğini yitirmiş" ifadesi makul ve anlaşılır gibi duruyor aslında ancak "günün hukuki ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kalmış ve ihtiyaçları karşılayamaz hâle gelmiş" cümlesini okuyunca şöyle bir durup düşünmek ve sormak lazım: Hangi hukuki ve sosyal şartlar ve hangi ihtiyaçlar? Bunları tartışmamız gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında her şey Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın daha önce söylediği bir cümleyle başladı. Sayın AK PARTİ Genel Başkanı demişti ki: "Gece yatarken bekçi düdüğü duymak istiyorum." Böyle bir ifadede bulundu ve her şey ondan sonra gelişti. Bu aslında bir talimattı aynı zamanda. "Gece bekçi düdüğü duymak istiyorum."

20 Temmuz 2018 tarihinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Arnavutköy Polis Akademisinde yaptığı konuşmada da şöyle dedi: "Cumhurbaşkanımızın 'Ben gece yatarken bekçi düdüğü duymak istiyorum.' isteği ve talimatı üzerine bekçi alımlarına başladık. 2016 yılından bugüne kadar yaklaşık 9.500 bekçi göreve başladı, 7 bin bekçi için planlamaları yaptık, 10 bin kişilik daha kadro ihdas edeceğiz." Kamuoyu bir anda gündeme giren bekçilik sisteminin hayata geçirilmesinin asıl nedenini duyduğunda 2016'dan bu yana 10 bine yakın bekçinin göreve alındığını da yeni öğrenmiş oldu.

Aslında, Sayın Erdoğan'ın duymak istediği bekçi düdüğü sesi Müjdat Gezen'in oynadığı "Bekçi" filmini akllara getirdi. Bu filmde Murtaza üzerine vazife olmayan her şeye burnunu sokan, mahallenin kedilerine bile savaş açan bir bekçi karakteriydi. "Şekerpare" filminde vardı rüşvet yemez Bekçi Cumali ve Kemal Sunal'ın unutulmaz filmlerinden olan "Bekçiler Kralı"ndaki Bekçi Şaban karakterleri. Bunlar hep bekçiyile ilgili aklımıza ilk gelenler. Cumhurbaşkanı Erdoğan gece yatarken bekçi düdüğü duymak istediğinde bu karakterleri düşünerek nostaljik bir istek olduğu akla gelmiştir belki de ancak bugün bekçilerle ilgili düzenlemede getirilenlere bakıldığında olayın hiç öyle olmadığı ortada arkadaşlar. Bekçiler, çaldıkları düdükle nostaljik bir duygu olmanın boyutunu aşmış durumda çünkü, polis yetkileriyle donanmış olarak geliyorlar artık.

Peki, bekçi düdüğüne duyulan özlemde bekçilerin eline silah verilen bu sürece nasıl geldik? Böyle başladı, bekçi düdüğüne özlem duyarken birden o bekçinin eline silah verdiğimiz bir sürece girdik. Eğer bu bir ihtiyaç ise Türkiye'nin asayiş problemi nasıl bu kadar büyüdü? Yok eğer böyle değilse neden polis gibi yetkili ve silahlı bekçilik teşkilatı kuruluyor? Bu soruları sormamız ve bunlara cevap aramamız gerekiyor diye düşünüyorum. Ya da şöyle mi yorumlamalıyız: Aslında Türkiye'nin değil millî güvenliği, iç asayiş bile bozulmuş durumda. Polis sayısı artırıldığı hâlde sokakların, mahallelerin ve caddelerin güvenliği sağlanmaya yetmiyor. Yani, vatandaş için evinin kapısının dışı vahim derecede güvensiz bir durumda ki bekçilik sistemine geri dönülüyor. Bunu mu anlamalıyız? Ve yine durum o kadar vahim ki bekçilere polislerin kullanabileceği silah kullanma, araç durdurma, kimlik sorma hakkı, üst ve araç arama, olay yerine müdahale gibi yetkiler veriliyor. Bu yeni nesil bekçilere neden tekrar ihtiyaç duyuldu ve kime hizmet ediyorlar ve edecekler meçhul. Genel kanının yeni rejimin bekçiliğini yapacak olmaları ve bireysel yaşama müdahale olduğu apaçık ortadadır.

Bekçilere verilen yetkilere baktığımızda bir başka gerçek de sürekli Abdülhamit dönemine özenen ve o dönemden kopya çeken Hükümetin günümüz jurnalcilerini oluşturmak istemesi. Jurnacı bir sisteme doğru gidiyoruz yani bekçilerle beraber jurnalciliğin daha yaygın olduğu bir sistem oluşturuluyor. Yani, bekçiler, insanlar hakkında bilgi depolamaya yarayan araçlar hâline mi gelecek? Siyasi iktidar, bir mahallede yapmak istediklerini o mahallede totaliter devlet otoritesiyle yapabilir. Yeni bekçi uygulaması, bu adımların en büyüğünü oluşturuyor desek yanlış olmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yeni bekçilik uygulaması gibi inzibati güçlerle nihai olarak nereye varılmak isteniyor, merak konusu. İktidar kendisine ait bir paralel polis ve ordu teşkilatı arayışında mı yoksa kendisine sürekli paramiliter bir güç devşirme peşinde mi? AK PARTİ'nin kafasında canlandırdığı bir Türkiye modeli var. O modeli hayata geçirmek için üstelik çok zamanı da kalmadı çünkü iktidarlarının her gün biraz daha eridiğinin onlar da farkında. İktidarı eriyen bütün totaliter yönetimleri düşünün, geçmişteki totaliter rejimlere, Nazilere, Mussolini'ye, Çavuşesku'ya bakın benzer şeyleri görürsünüz. Unutmayın, bütün baskıcı iktidarlar giderken baskılarının dozunu artırarak giderler. On sekiz yıllık bu hesabı vermektan korktuğunuz için koltuklarınıza yapışmaya çalışıyor olabilirsiniz. Kabul edin artık bu gerçeği, kanallarınız, medyanız, trolleriniz ne söylerse söylesin, bu halk artık size inanmıyor. Aslında iktidarın istediği çok net, hiç kelimelerin arkasında saklanmaya, lafı dolandırmaya, uzatmaya da gerek yok. Bekçiliğin yeniden gündeme getirilmesinin zamanlaması da çok anlamlı aslında. AK PARTİ iktidarı gücünü, desteğini yitirdiği zaman bir bakıyorsunuz, arkasından bekçilik kanunu gelmiş, buna benzer, işte, seçim kanunu, Siyasi Partiler Kanunu gelmiş. Bunların hepsi AK PARTİ iktidarının gücünün eridiği döneme denk geliyor. Gücünü yitirmemek için farklı yollara, daha çok zora başvuruyor AK PARTİ. Kurduğu baskının sürmesi için de toplumu yakından denetleyip sindirebileceği daha çok kolluk kuvvetine ihtiyaç duyuyor. Tabii, bu kanun teklifinin getirilmesinin amacı yalnız bu da değil, bekçilere verilen yetkilere bakarsak iktidar aynı zamanda ne diyor biliyor musunuz? "Biz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi denilen bu ucube düzene, tek adam

^(X) 174 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

sistemine, daha iyi uygulamak istediğimiz bu modele, bu sisteme bekle arıyoruz.” diyor. Aradıkları şey bu, iktidarın söylemek istediği bu, başka bir şey değil.

İYİ PARTİ'nin başından beri dile getirdiği, parlamenter sisteme dönüşün artık elzem olduğunu herkes görüyor ve toplumumuz da artık bunu istediğini daha yüksek sesle dile getiriyor. Yapılan anketlere bakıyorsunuz “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen bu ucube sistemin memlekete hayır getirmedini söyleyenlerin yüzdesi 65'lere çıkmış. Bu yüzden siz “Bize bekle lazım.” diyerek bu kanun teklifini getiriyorsunuz. Bu pencereden bakıldığı zaman sizi de çok haksız bulmuyorum aslında. Kısaca, asayiş için değil, getirdiğiniz düzeni korumak ve kollamak adına “bekle” dediğiniz milis güçlerine yasal bir kılıf giydireyorsunuz. Bizim gözümüzde bu yasa teklifi böyle değerlendiriliyor.

Bu büyük yığınak, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu dış tehditlerden değil, sallanan iktidarı muhtemel iç tehditlerden korumak içindir. Güvenlik vatandaşın değil, Hükümetin öncelikli kaygısıdır. Vatandaşın mevcut sistemden şikâyeti arttıkça Hükümetin korunma ihtiyacı da ona paralel olarak artıyor. Yani, Sayın Cumhurbaşkanının yatmadan düdüğü sesi duymak istemesi boşuna değil. Şimdi soruyorum: Bu bekçiler mahalle bekçisi mi? Bu bekçiler ahlak bekçisi mi? Bu bekçiler rejim bekçisi mi? Daha kanun geçmeden kendilerine verilecek yetkiyi kullanmaya başladılar bile. Çıkın bakın, sokaklar bütün bunların örnekleriyle dolu; Kayseri'de de var, Kocaeli'de de var, İstanbul'da da var, Ankara'da da var. Şimdiden İran'daki o ahlak polisi gibi davranmaya başladılar. Bekçilerin gece parkta dolaşanlara, yürüyüş yapanlara, işinden geç saatte çıkanlara, gece saatinde eve gitmeye çalışan hanımlara nasıl davrandığını görmemiz için biraz basını takip etmeniz yeterli. Ama “Hayır, biz bunları görmüyoruz, gözümüze bir gözük taktık, bütün bunları görmüyoruz.” dersiniz eyvallah, görmemeye devam edin.

Bu kanun henüz çıkmadan, bekçilere yetki verilmeden, onların hareket tarzının nasıl olduğuna dair birçok örnek var önümüzde. Neredeyse her gün bir bekle vakası duyuyoruz; ya arkadaşını yaralıyor ya vatandaşlarla tartışıyor ya da kendilerine daha yasal olarak yetki verilmemişken birtakım tatsız olaylara sebebiyet veriyor. Bu olaylar devam ediyor, korkuyorum, devam da edecek.

Bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum: Bu örneklerin çoğalmaması, artmaması en büyük dileğimiz. Dileğimiz diyor ama bizde kanunlaştırmaya çalıştığınız bu beklelik uygulaması aslında neye benziyor biliyor musunuz? Nazi Almanyasındaki kolluk kuvvetlerinin 2020 yılına uyarlanmış hâline, evet, aynen onlara benziyor. Geçmişte Hitler'in Almanyasında yaptığı zorbalıklar ve sokakta çıkardığı kavgalarla kötü bir şöhrete sahip nasyonal sosyalistlerin politik savaşma örgütü vardı, kahverengi üniforma giyerlerdi. Onlara “kahverengi gömlekli” demişlerdi. Daha sonra bunlar önemini yitirince Nazilerin SS askerlerine, subaylarına görev devrettiler. Şimdi görüyoruz ki Hitler'in kahverengi gömlekli rejim bekçilerini iktidar bugüne uyarlamaya çalışmış. Ancak, iktidarınızı korumak için kendinizi yarattığınız bu bekçilere çok güvenmeyin derim ben. Bütün ülkelerde, dünya siyasi tarihinde, liderleri, rejimleri, sistemi koruyacak tek bir unsur vardır, o da millet. Hiç bir militer güç, hiç bir kahverengi gömlekli Hitler'i nasıl koruyamadıysa; Saddam, oluşturduğu, önce 15 binden sonra 150 bin kişiye çıkarttığı, başına Bosna'dan getirdiği bir insan kasabıyla kendini ve sistemini koruyamadıysa bunların hepsi beyhude işlerdir. Millete güvenmek yeterli; bu millet sizi de korur, bizi de korur, sistemi de korur, rejimi de korur. Hiç böyle diğer yollara sapmaya, başka yerlerden medet ummaya gerek yok çünkü biliniz ki bir sıkıntı hâlinde ilk teslim olan bunlar oluyor. Geçmişte oldu, devrilen liderlerin yakınındaki, çevresindeki ilk teslim olanlar kendilerini korumakla görevli olanlardı. 15 Temmuz hain darbesinde gördük, Genelkurmay Başkanının yanındaki, Cumhurbaşkanının yanındakiler ilk hain çıkmadılar mı, değil mi? Millete güvenmek esas, bunlar beyhude işler. Bu beyhude işlerle uğraşmak yerine, milletin güvenini tekrar nasıl sağlayacaksınız, onunla ilgili biraz kafa yorun derim.

Değerli arkadaşlar, sokaklarımızda huzur ve asayiş tabii ki olmalı, kolluk kuvvetleri elbette caydırıcı olmalı ama sokaklar da korku vermemeli insanlara. Sokaklarda onlarca polis yetmezmiş gibi, şimdi bir de bir o kadar bekle görmek insanlarda bir güven duygusu oluşturmuyor, tam tersine, korku, psikolojik baskı ve güvenlik konusunda bir şeylerin ters gittiği algısı yaratacak, inanın! Bir şeyler var ters giden; bu kadar polis, bu kadar bekle niyedir diye merak edersiniz. Yurt dışına gittiğinizde, Londra'da yürürken bir atlı polis görürseniz... Herhâlde görürsünüz, başka türlü bir şey göremezsiniz, ancak bir olay vukuunda insanlar polise başvurur ve polis oraya gelir. Şimdi biz sokaklarda yürüyoruz, ciddi anlamda bir polis görüyoruz yani bu kadar asayiş problemi mi var? Eğer varsa Türkiye, bu kadar mı asayişin bozuk olduğu bir ülke, nasıl geldi bu hâle? Hiçer yok, kendinizi korumak kaygısıyla yapıyorsanız, biraz evvel ifade ettim, dünyada bu şekilde kendisini ve sistemini koruyan hiçbir lider kalmadı, olmayacak da bundan sonra.

İnsan hakları, hukuk, etik eğitimi verilmeden, kırk günlük bir eğitimle görevlendirilmiş binlerce bekçinin ileride daha ne gibi hukuksuzluklara imza atacağı belirsiz. Bazı emniyet kuvvetlerinin skandal uygulamalarını görünce kırk bir günlük formalite bir eğitimin ardından apar topar almak istediğiniz ve eline silah verdiğiniz bekçiler için iç açıcı öngörüler gelmiyor aklımıza çünkü siz OHAL'i kaldırdınız ama OHAL dönemindeki gibi ülkeyi yönetmek ve sokakları gözetim altında tutmak istiyorsunuz. Ülkede bir güvensizlik problemi var. Asayiş, hukuku tam anlamıyla ve herkese adil olarak uygulayarak caydırıcı yasalarla suçlu önlenebilir ve azaltılabilir. Böyle olması gerekirken siz ne yapıyorsunuz? Yeni bir kolluk kuvveti yaratıyorsunuz. Bir iktidar bunca polise niye ihtiyaç duyar, hiç aklınıza getirdiniz mi? Bekçilere verilen silahlı koruma yetkisi kimi, kimden korumak için? Bir ülkede güvenlik silahla mı, huzur ve barışla mı tesis edilir? Bunu tekrar düşünmeye davet ediyorum sizi.

Kanun teklifinin maddeleriyle çok fazla detaya girmek istemiyorum, arkadaşlarımız da bu konuda gayet iyi hazırlandılar, onlar da size ifade edecekler. Bu kanun teklifinde birçok eksik ve muğlak ifade var, örneğin “çarşı ve mahalle bekçileri” diyor. Hangi çarşı? Mesela Akmerkez'de bekle mi olacak, merak ediyorum. Veyahut da Kocaeli'de bizim Symbol Alışveriş Merkezi'nde bekle mi olacak? Çarşı tanımlanmamış, hukuka uygun tanımlı yok bunun, bu ibarenin tanımlı yok. Göreve devam eden veya ilk defa atanacak mahalle bekçilerinin atamalarının, 657 sayılı Kanun'un 72'nci maddesi uyarınca hizmetlerin gereklerine, özelliklerine göre Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeleri arasında adil ve dengeli bir şekilde yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bekçilerle ilgili, örneğin, bir tayin yok, kendi mahallesine bırakıyorsunuz, o mahallenin asayiş ondan sorumlu; aradaki suç gruplarıyla olan ilişkisi sonucu o mahallede suç gruplarını da yönlendiren, belki onlarla da iş birliği yapan bir konuma gelebilirler. Bunların aynı yerde, kendi yetiştikleri bölgede görev yapmaları yerine, polisler gibi yer değiştirerek görev yapmalarının çok daha uygun olduğunu düşünüyorum. Hukukun temel prensiplerinden olan idarenin tarafsızlığı ilkesiyle de çelişiyor bu. Bu hâliyle yasalaşacak bir düzenleme, görev yapan bekçilerin bölgede hâlihazırda bulunan şahsi ilişkilerini ya da uzun süre görev yapmaları sayesinde edinecekleri şahsi ilişkilerini hukuka aykırı olarak kullanmalarına sebep olabilir. “Nasıl olur?” demeyin, kendi mahallelerinde ya da şehirlerinde kendisi imtiyazlı olacak; bunların çoğu da genç insanlar, kendilerini imtiyazlı görecektir ve ondan sonra, biraz evvel arz ettiğim, belki de o suç örgütleriyle onları korumak için birtakım iş birliğine yanaşacak. Bu, çok tehlikeli. Aslında, mahalleye güven derken güvensizlik zerk ediyorsunuz farkına varmadan. Örneğin, İstanbul'un arka mahallelerinde üzerindeki üniformayı suistimal eden bir bekleyi düşünün. Bu mahalle, örneğin, Taksim'in, Karagömrük'ün, Bakırköy'ün arka sokakları olacağı gibi, Etiler gibi gelir düzeyi yüksek mahallelerin civarında da olabilir veya gecekondu semtleri de olabilir. Mahallelerimizde Meksika'daki gibi sokak ticaretinin dönmesini istemiyorsanız bekçilerin kendi ikamet ettikleri şehirlerde görev

almasının önüne geçmeniz gerekiyor; aksi hâlde, bu dediğim problemler hemen karşınıza çıkar, çok da uzun sürmez. Buna ilave olarak siyasilerle hukuka aykırı bir iletişim kanalı oluşturmalarına ve tarafsız duruşlarını kaybetmelerine de vesile olur. Bu sebeplerle bekçilerin zorunlu yer değiştirme usulüyle görev yapmaları daha uygun olur diye düşünüyoruz. Bunu bir kere daha tekrarlamak istiyorum.

Amacınız, suçluyla mücadele etmenin yanı sıra en başta suçu ve suça teşvik eden koşulları ortadan kaldırmak olmalı. Suç bir salgın gibi. O yüzden, bu salgını kaynağında yok etmezseniz, şehirlerimiz artan göç ve çarpık kentleşmeyle zaten başlı başına bir bataklık gibi, bunların sayılarını çoğaltırsınız. Asıl sorunun kaynağı buradan başlıyor zaten. Bir de inkâr ettiğiniz ve giderek toplumda ağır yaralar açan ekonomik kriz ortamını da düşünürseniz, tüm bu şartlar psikolojisi zarar görmüş suça eğilimli insanlar yaratmakta. Özellikle ekonomik şartları iyileştirmemiz, çarpık kentleşmeye son vermemiz ve yeni istihdam alanları yaratmamız gerekiyor yoksa suç salgınını polisle, bekçiyle önleyemezsiniz.

Jurnalcilik ya da kişisel özgürlüklerin sınırlandırılmasından başka bir işe yaramayacak olan bekçilik sistemi yerine sorunun gerçek kaynağına inmeliyiz. Unutmayın suç, bir düzensizliğin ve sistemin işleme işinin sonucudur. Birkaç kırık penceresi olan bir bina düşünün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Camlar tamir edilmemişse Vandallar birkaç cam daha kırmaya meyillidir. Sonunda bina boş ise tüm camları kırabilir; gecekonduya, terk edilmişse yangın dahi çıkarabilirler. Sokaklarımız da tıpkı böyle. Bir mahalle suçla anılıyorsa ve bu da orada yaşayanlar, hatta polis merkezleri tarafından normal bir durum hâlini aldıysa varın olacakları siz düşünün.

Kendi bölgede de bu tip mahalleler var. Orada oturanları ilzam etmek istemiyorum ama onlar da polisin ilgilenmemesinden, suçluların, suç işlemeye meyilli insanların kendilerini taciz ettiğinden o kadar çok şikayetçiler ki. Cesareti olan suçlu veya suça meyilli insanlar, sistem işlemediğinden yakalanma ya da uyarılma korkusu bile yaşamıyorlar. Ne kadar bekçi dikerseniz dikin, önce o mahalledeki koşulları iyileştirmeniz ve o vatandaşlarımıza değerli olduklarını hissettirmeniz gerekiyor. Böylece suçu kaynağında bitirmiş olursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Genel olarak getirilen düzenlemelere baktığımızda, böyle bir kanun teklifiyle iktidarın kendisini de sıkıntıya sokacağını düşündüğümüz, rejim muhafızları veya Beştepe muhafızları gibi yeni kuvvetleri icat etmesini değil, toplumun huzurunu, toplumun müreffeh hayata geçişini sağlayacak somut çözümler getirmesini beklediğimizi ifade ediyor, yüce Parlamento'yu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Sermet Atay.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşma yapmak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tarihi binlerce yıllık olan köklü devlet yapımız, her çağda kendini yenilemiş, gelişmelere ve değişime ayak uydurmayı bilmiş, milletimizin sorunlarını çözmek, huzurunu ve refahını sağlamak hususunda devletin imkânları ölçüsünde tedbirler almıştır. Güvenlik meselesi de bu tedbirler çerçevesinde günün ihtiyaçlarına göre gelişmiş ve bu gelişimin gereği olan yeni mevzuat oluşturulmuştur.

Devletimizin iki bin iki yüz otuz yıllık düzenli ordu, yüz seksen bir yıllık Jandarma teşkilatı, yüz yetmiş beş yıllık polis teşkilatı güvenlik konusundaki tecrübelerin göstergesi ve özetidir. Bu tarihler, bu teşkilatların adı konularak teşekkül ettirildiği tarihtir.

İnsanlar, tarihin her döneminde, esaret altında bile yaşamlarını sürdürebilmiş, bir şekilde hayatını devam ettirmiştir fakat düzensiz ve güvensiz bir ortamda insanların yaşamını sürdürebilmesi mümkün olamamıştır. Medeniyetler hep bu güvenli, emin ortamlarda gelişmiş ve yükselmiştir. Güvenliğin ve emniyetin sağlanamadığı yerlerde eğitim, sağlık ve barınma gibi ihtiyaçların sağlanması pek mümkün olmamıştır. Bu itibarla, insanın birinci ihtiyaçları arasında güvenlik ve emniyet önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemizin ve vatandaşlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda emniyeti, asayiş ve güvenliği sağlamak için çeşitli zamanlarda farklı teşkilatlar teşekkül ettirilmiş olup çarşı ve mahalle bekçileri teşkilatı da bu amaçla kurulmuştur ve genel kolluk kuvvetlerine yardımcı silahlı bir kolluk gücü olma sıfatını kazanmıştır.

Kökleri Osmanlı'ya dayanmaktadır çarşı ve mahalle bekçilerininin. 12 Mayıs 1914'te çıkarılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Hakkında Kanun-ı Muvakkatla şehir ve köylerde bekçilerin bulunması zorunlu hâle getirilmiştir. 14 Temmuz 1966 tarih ve 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle yardımcı kolluk olarak varlığını devam ettirmiştir. 1/12/1970 tarihinde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yardımcı hizmetler sınıfında "çarşı ve mahalle bekçisi" unvanıyla yer almıştır. 1976 yılı öncesi il özel idarelerine bağlı, Emniyet ve Jandarma emrinde görev yapan çarşı ve mahalle bekçileri kadroları, 1976 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 37'nci maddesiyle İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesine aktarılmıştır. 8/5/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5757 sayılı Kanun'la, yardımcı hizmetler sınıfında bulunan çarşı ve mahalle bekçileri emniyet hizmetleri sınıfına geçmiştir.

1995 yılı öncesinde göreve başlayarak hâlen aktif görevine devam eden 1.475 çarşı ve mahalle bekçisi bulunmaktadır. Emniyet teşkilatına 1995 yılından 2016 yılına kadar çarşı ve mahalle bekçisi alımı yapılmamıştır. 2016 yılı ve sonrası yapılan alımlarla Emniyet teşkilatına bugün itibarıyla 70'i kadın olmak üzere 26.791 çarşı ve mahalle bekçisi alımı yapılmış olup hâlen aktif olarak 28.266 bekçimiz görev yapmaktadır. Çarşı ve mahalle bekçileri için devletimiz 29.892 kadro ihdas etmiş olup 2019/1. Dönem olarak ilan edilen asil ve yedek kazanan adayların belirlendiği ve istihdam süreci devam eden 8.242 çarşı ve mahalle bekçisininin 2020 yılı içerisinde görev yapacakları illere atamaları yapılmıştır. Hâlen 1.041 çarşı ve mahalle bekçisininin işlemleri devam etmekte olup tamamlandığında sayılarınının 29.307 olması beklenmektedir.

Günümüzde artan asayiş ve terör olayları, bekçilerin göreve başlamasıyla düşen suç oranları göz önüne alındığında bu kadroların artırılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, milletvekillerimizce hazırlanan önümüzdeki bekçilik kanunu teklifi günün ihtiyaçlarına göre yeniden revize edilmiş ve yüce Meclise tevdi edilerek İçişleri Komisyonunda görüşülmüş, tartışılmış ve kabul edilerek Genel Kurula gelmiştir.

2016 yılı itibarıyla yeniden alımı yapılan ve aktif hâle getirilen çarşı ve mahalle bekçiliği sistemiyle bekçiler gece yaya devriye görevi ifa ederek suçu önlemekte, meydana gelen suçun şüphelilerininin yakalanmasında ve sorumluluk alanına giren bölgelerde asayişin sağlanmasında etkin bir şekilde görev almaktadır. Ancak mevcut kanun görev, yetki ve sorumluluk bakımından günümüz ihtiyaçlarını karşılayamamakta ve uygulamada kullanılmayan -özlük hakları, mali haklar, disiplin işlemleri gibi- hükümler yönünden sıkıntı ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda, bu amaçla görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle çarşı ve mahalle bekçilerinin Emniyet ve Jandarma teşkilatlarında istihdam edilerek söz konusu teşkilatların kadroları içerisinde teşkilatın mevzuatına tabi olarak görev yapmaları, çarşı ve mahalle bekçilerinin görevlerinin ana hatlarıyla korunması, bunlarla birlikte uygulamada karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi amacıyla görevlerinin sınıflandırılarak netleştirilmesi, çalışma saatlerinin haftalık çalışma süresi belirtilmek suretiyle belirlenmesi, devlet memuru statüsü kazanmış olduklarından işe alınmasına ilişkin şartların 657 sayılı Kanun'la uyumlu hâle getirilmesi ve güncellenmesi öngörülmektedir.

Bu kapsamıyla, bekçilerin mesleğe girişleri, çarşı ve mahalle bekçilerinin istihdamı valilik ve kaymakamlıkça tespit edilen ihtiyaçlara binaen 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu, Çarşı ve Mahalle Bekçiliğine Giriş Sınav Yönetmeliği, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği, Emniyet Teşkilatı Sağlık Şartları Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

Alım olması durumunda illere göre alımı yapılacak çarşı ve mahalle bekçisi sayısı, şartları, başvuru yerleri, başvuru ve sınav tarihleri, istenecek belgeler ile gerek görülen bilgiler, başvurma süresinin bitiminden en az on beş gün önce Cumhurbaşkanlığının belirlediği kurumun sitesi ile Emniyet Genel Müdürlüğü veya Polis Akademisi Başkanlığı resmî internet sayfası ya da diğer uygun iletişim araçlarıyla duyurulmaktadır.

772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nda ilk atamaya yetkili amir valiler ve kaymakamlar olarak belirlenmiştir. İlk ataması yapılan çarşı ve mahalle bekçilerine Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Meslek İçerisi Eğitim ve Yetiştirme Esasları ile Kursların Düzenlenme Şekil ve Usullerini Gösterir Yönetmelik doğrultusunda Polis Akademisi Başkanlığında üç ay ve meslek içerisinde iki ay olmak üzere toplam beş ay süreyle eğitime alınacaklarına dair düzenleme yapılmaktadır.

Göreve yeni başlayan bekçilerimizin yüzde 19,4'ü üniversite mezunu -ki bu sayı 5.480 kişiye tekabül etmektedir- yüzde 17,2'si -yani 4.845 kişi- yüksekokul mezunudur, yüzde 59,8'lik -yani 16.911 kişilik- kısmı lise mezunu olup yüzde 3,3'ü -yani 932 kişi- ortaokul mezunu, çok az bir yüzdesi, binde 3'ü -98 kişi- ilkököl mezunudur.

Çarşı ve mahalle bekçiliğinin yürürlüğe girmesi ve bekçilerin göreve başlamasıyla, 2018 yılı ve 2019 yılı karşılaştırıldığında ülke genelinde hırsızlık suçlarında yüzde 8,7 düşüş, özellikle evden hırsızlık suçunda yüzde 15,3 düşüş olduğu görülmüştür. Günlük evden hırsızlık sayısı 2018 Ocak-2020 Mart arasında İstanbul'da yüzde 71'den 19'a, Ankara'da yüzde 24'ten 2'ye, İzmir'de yüzde 15'ten 4'e düşmüştür.

1 Eylül 2018 ile 31 Mayıs 2020 tarihleri arasında, bekçilerimiz tarafından 130.680 şahıs hakkında adli işlem yapılmış olup 4.862 hırsızlık olayına müdahale edilmiş, 1.219 kayıp çocuk bulunarak ailelerine teslim edilmiş, 3.959 yetişkin kayıp şahıs bulunmuş, 75.753 aranan şahıs hakkında işlem yapılmış, 276 kilo 832 gram uyuşturucu toz -yani eroin, kokain benzeri- 82.918 hap ele geçirilmiştir.

Esasen, bekçilik teşkilatının tekrar aktif olarak devreye alınması sonucunda son iki yılda, Türkiye genelinde mal varlığına karşı meydana gelen olaylarda 2019 yılının ilk on bir ayında yüzde 8,7 azalma meydana geldiği gibi, bu olayların aydınlatılması da yüzde 3,9 oranında artmıştır.

Türkiye genelinde asayiş hizmetleri kapsamında alınan tedbirlerle, tüm hırsızlık olaylarında son bir ayda yüzde 13,4 azalma meydana gelmiş olmasının yanında, aydınlatma oranında da yüzde 4'lük bir artış sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çarşı ve mahalle bekçi teşkilatı, diğer kolluk kuvvetleriyle karıştırılmamalıdır. Bu teşkilat, motorize bir teşkilat değildir; sokaklarda yaya olarak görev ifa etmekte olup geceleri en ücra sokaklara kadar girerek devletin varlığını oralarda hissettiren bir teşkilattır.

Bir hukuk devletinin görevi sadece suç işlendiğinde faileri yakalamak, cezalandırmak değildir. Devletin en önemli görevi ve özelliklerinden bir tanesi, caydırıcı tedbirlerle suçu işlenmeden engellemek, tabiri caiz ise testi kırılmadan tedbir almaktır. Devletimizin, sahadaki vatandaşların malına, ırzına, çoluğuna, çocuğuna gelecek her türlü tehdiye bir gözcüsü, bir koruyucusu olarak istihdam ettiği bekçiler, suçun önlenmesinde ciddi rolü olan aktörlerdir.

Her gün gözümüzün önünde kendi çocuklarımızın uyuşturucu girdabına sürüklenmesi, ülkedeki metropol illerin belirli mevkiilerinde her köşebaşında çocuklarımızın uyuşturucuyla zehirlenmesi, mala karşı işlenen suçlardaki artışlar bu teşkilatın önemini daha da artırmıştır. Söz konusu mahallelerin özellikle suça teslim olmaları, asayişsizliğin baş göstermesi İçişleri Bakanlığımızı harekete geçirmiş, Bakanlık yetkilileri ve milletvekilleri çarşı ve mahalle bekçileri teşkilatını yeniden aktifleştirme yönünde adım atmış ve kanun teklifi önümüze gelmiştir.

772 sayılı Kanun, değişen mevzuat çerçevesinde güncelliğini yitirmiş, günün hukuki ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kalmış, ihtiyaçları karşılayamaz hâle gelmiştir. Bu amaçla, çarşı ve mahalle bekçilerinin görev ve yetkilerinin, işe alınma ve çalışma şartlarının, özlük haklarının güncel mevzuat çerçevesinde düzenlenmesi ve hukuki statülerinin tespit edilmesi amacıyla bu kanun teklifi önümüze gelmiş bulunmaktadır.

Bu kanun teklifinin 1'inci ve 2'nci maddesiyle, çarşı ve mahalle bekçilerinin genel kolluk kuvvetlerine yardımcı bir silahlı kuruluş olduğu ve meslek amirlerinin istihdam edildikleri Emniyet, Jandarma teşkilatı içerisinde hiyerarşiye uydurulması öngörülmektedir. Çarşı ve mahalle bekçilerinin bir sınavla alınacağı, bu sınav sonucunda hastalık ve engel hâli olmadığı sağlık kurulu raporuyla tespit edilen bekçilerin Emniyet ve Jandarma teşkilatlarına İçişleri Bakanının onayıyla aday memur olarak atanması, adaylık süresinin iki yıldan fazla olamaması, adaylık süresi içerisinde verilen temel ve hazırlayıcı eğitimlerde başarılı olanların asaleten atamalarının yapılması öngörülmüştür.

Bu kanunun 3'üncü ve 4'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle adaylık süresi içerisinde temel hazırlayıcı eğitim devrelerinde başarısız olanlar ile adaylık süresi içerisinde hâl ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları ve devamsızlıkları tespit edilenlerin, disiplin cezası almış olanların İçişleri Bakanı onayıyla ilişkilerinin kesilmesi düzenlenmiştir.

Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinde, halka yardım görevi kapsamında, mahalle sakinlerinin istirahat, sağlık ve selametini sağlamaya yönelik görevleri sayılmıştır: Yolda hastalanan, kazaya uğrayan, yardıma muhtaç vatandaşımıza yardım etmek; yardıma ihtiyaç duyduğu tespit edilen, şiddet mağduru veya istismara uğrama riski taşıyan kadın, çocuk ve kimsesizleri, engelli ve âciz olanları en yakın kolluk birimine teslim etmek; bir semt veya sokak sormak için başvuran vatandaşa bilgi vermek, yardımcı olmak; doğum, ölüm, hastalık, kaza, yangın ve afette yardım isteklerini karşılamak; büyük afetlerde halkı uyarmak; toplum sağlığını tehdit eden bir hayvanı tespit ettiğinde engellemek, kolluk ve belediyeye haber vermek olarak sıralanmıştır.

Kanunun 6'nci maddesinde, çarşı ve mahalle bekçilerinin kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlama kapsamında önleyici ve koruyucu görevleri sayılmakta olup bu kapsamda, görev saatleri içerisinde, görevlendirildikleri bölgede devriye hizmeti yürütmek; vatandaşımızın mallarının korunmasında noksan tedbirleri tamamlattırmak; görev saatleri içerisinde tespit ettikleri şüpheli durum ve kişileri genel kolluk birimlerine bildirmek; kamu düzenini bozacak mahiyeteki hareketleri genel kolluğa bildirerek önleyici tedbir almak; uyuşturucu, kumar ve fuhuşla mücadele kapsamında şüpheli gördüğü yerleri genel kolluk birimine bildirmekle görevli kılınmış olup vatandaşımızın can, mal ve ırzına yönelik saldırı ve tehditleri önleyip genel kolluk birimleri gelinceye kadar gerekli önlemleri almak, vatandaşımızın huzur ve istirahatini bozanları engellemek; elektrik, su, doğal gaz ve kanalizasyon gibi

arızaları genel kolluk birimlerine bildirip önlem almak; sokak ve geçitlerde trafiğe mâni olan taşıtları ve engellerin kaldırılmasını sağlamak ve gerektiğinde bunu kolluk birimine bildirmek gibi tedbirleri almakla da görevli ve yetkilidir.

Bu kanunla yeni bir yetki getirilmeyip mevcut kanundaki yetkiler halka yardım, önleyici ve adli yetkiler olarak 3 grup hâlinde ve günümüzde uygulanabilirlik durumuna göre yeniden düzenlenmektedir. Bunun tek istisnası, hâlen yönetmelikte belirtilen kimlik sorma yetkisine -ki bu, mahkeme kararlarıyla istenen bir hükmüdür- ihtiyaç duyulmuş olup Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nda olduğu gibi bu kanun teklifinde de açıkça bu yetkiye yer verilmiştir.

Madde 7'yle, bir suç ve kabahatin işlenmesini önlemek; suç işlendikten sonra kaçan failerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç ve kabahatlerin faillerinin kimliklerini tespit etmek; hakkında yakalama emri bulunan şahısları tespit etmek; topluma yönelik, kişilerin vücut bütünlüğü veya mal varlığı bakımından mevcut ve muhtemel tehlikeyi önlemek amacıyla görev saatleri içerisinde ve görev bölgelerinde kişileri ve araçları durdurabileceği ve kimlik sorabileceği düzenlenmektedir.

Hâlen uygulanmakta olan 1966 tarihli Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Vazife Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesi "Bekçiler bölgeleri içerisinde dolaşan şüpheli şahısları takip eder ve hüviyetlerini araştırır." hükmü gereği, kimlik sorma yetkilerini kullanan bekçilerin yönetmelikten aldıkları bu yetki -Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nda olduğu gibi- kanunla düzenlenmiştir, yani yönetmelikte var olan yetki kanunlaştırılmış olmaktadır.

Durdurma ve arama yetkisinin kullanılabilmesi için makul bir sebebin bulunması gerektiği, süreklilik arz edecek ve keyfilik oluşturacak bir biçimde durdurma işleminin yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, makul şüphe, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'ndeki madde 6'ya göre, hayatın akışına göre somut olaylar karşısında duyulan şüphedir; ihbar ve şikâyeti destekleyen emarelerin var olması gereklidir. Makul sebep ise konunun uzmanları tarafından ortak görüşle anlaşıldığı değerlendirilen bir olgudur.

Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanunu'nda durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için makul şüphenin bulunması gereklidir. Kanun teklifine göre de bekçilerin durdurma yetkisini kullanabilmesi için makul sebebin bulunması gerekir. Durdurma yetkisinin kullanma sınırı belirlenmiş olup bekçiler bu yetkiyi, ancak suç önlemek, suçüstü hâlinde faileri yakalamak, hakkında yakalama veya zorla getirme kararı olanları tespit etmek ve kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya mal varlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel tehlikeyi önlemek amacıyla kullanabilecektir.

Çarşı ve mahalle bekçisi, kimliğini sorduğu kişiye öncelikle kendi kimlik belgesini gösterecek, daha sonra durdurduğu kişiye kimliğini sorabilecek ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilecektir.

Çarşı ve mahalle bekçisinin durdurduğu kişi üzerinde, aracında silah ve tehlike oluşturan bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı hâlinde gerekli tedbirleri alabileceği düzenlenmektedir ve makul şüphenin varlığı hâlinde Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nde tarif edildiği şekilde, durdurulan kişinin üzerindeki elbiseler çıkarılmaksızın yoklama biçiminde kontrol yapılır. Bu yoklamanın elle, ince arama olmayacak şekilde, "kaba arama" tabiriyle tarif edilen şekilde olacağı, kişide silah bulunduğu sonucunu çıkarmaya yeterli şüphe meydana gelirse kendiliğinden silah ve suç eşyası araması yapılabileceği düzenlenmiştir.

Suçluyla karşılaşan bekçinin kendi can güvenliği ve suç delilinin ele geçirilmesi, suçlunun yakalanıp kanun önüne çıkarılması için arama yetkisi şarttır; aksi takdirde, bekçinin görevini yapmaması zafiyeti ortaya çıkacaktır.

Çarşı ve mahalle bekçilerinin madde 8'le kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlamak amacıyla ifa edeceği adli görev ve yetkileri sayılmaktadır. Bu kapsamda, çarşı ve mahalle bekçisi, suçüstü ve suç işlendikten sonra suç delilleri meydana iken şüpheliyi yakalamak; şüphelinin kendisine veya başkasına zarar vermesini önlemek hususunda tedbirleri almak; delilleri muhafaza altına almak; varsa olayın tanıklarını ve adres bilgilerini genel kolluk birimlerine bildirmekle görevli ve yetkilidir. Bekçiler, bu kanunla, hakkında tutuklama ve yakalama kararı çıkarılmış şüpheliyi gördüklerinde derhâl yakalamak, bağlı bulunduğu genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

Hâlihazırda, mevcut uygulamaya göre, çarşı ve mahalle bekçileri, 2008 yılında kanunla emniyet hizmetleri sınıfına dâhil edilmeleriyle birlikte, bu sınıfta yer alan diğer polis amir ve memurlarında olduğu gibi adli ve idari tedbirler dışında silahlarını her zaman taşımaktadırlar. Bekçiler, 1966 yılından bu yana yürürlükte bulunan mevcut kanuna göre silah taşımakta ve yine mevcut kanuna göre Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanunu'nda polise verilen silah kullanma yetkisini kullanmaktadırlar.

Son zamanlarda, bazı kesimlerde ve Komisyonumuzda çarşı ve mahalle bekçileri sanki ayrı bir kolluk gücü gibi eleştiriler dile getirilmiş ise de 10'uncu maddede, çarşı ve mahalle bekçilerinin genel kolluk kuvvetlerine yardımcı bir kolluk gücü olacağı açıktır. Mevcut, 1966 tarihli 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nun 2'nci maddesinde çarşı ve mahalle bekçi teşkilatının, en büyük mülki amirin emrinde, genel zabıtaya yardımcı, silahlı bir kuruluş olduğu açık bir şekilde tarif edilmiştir. Aynı kanunun 5'inci maddesinde, çarşı ve mahalle bekçilerinin 2559 sayılı Kanunun 16'ncı maddesinde belirtilen hâllerde silah kullanabileceği hükmü mevcut olup yeni düzenlemede 9'uncu maddeyle, Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 16'ncı maddesinde belirtilen şekilde silah taşıma ve kullanma yetkisi çarşı ve mahalle bekçilerimize de verilmiştir. Bu, bir ayrıcalık değil, çarşı ve mahalle bekçilerimizin görevini layıkıyla yapabilmeleri ve can güvenliği için bir zorunluluktur.

Önceki dönemlerde, bekçilerin kolluk kuvveti değil de yardımcı personel gibi görevi olmayan konularda kullanıldığı açık bir gerçek olup çarşı ve mahalle bekçilerinin başka görevlerde kullanılmaması için 11'inci maddeyle, kolluk hizmetleri görevleri dışında her ne olursa olsun çalıştırılmayacağı açıkça belirtilmiştir.

Çarşı ve mahalle bekçilerinin çalışma süresi kırk saat olup haftada bir gün istirahat edecekleri, çalışma saatlerinin güneşin batışından doğuş saatine kadar olan zaman dilimini kapsayacağı, belirtilen çalışma süresi ve saatleri dışında çalıştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı kanunun 15'inci maddesiyle, jandarma hizmetinde çalışan çarşı ve mahalle bekçilerinin uzman jandarmayla eşit statüde olacağı belirtilmiş olup bu husus, çarşı ve mahalle bekçisinin jandarma hizmetinde yerinin ve rütbesinin belirlenmesi açısından önemli bir düzenlemedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde yapılan değişiklikle, çarşı ve mahalle bekçilerinin jandarma hizmetleri sınıfına da dâhil edilmesi ve jandarma hizmetleri sınıfında yer alan çarşı ve mahalle bekçileri hakkında, emniyet hizmetleri sınıfında yer alan emsali çarşı ve mahalle bekçilerinin mali ve sosyal haklarının uygulanmasına ilişkin düzenleme de yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin Komisyon görüşmeleri sırasında ve sonrasında bir çok farklı görüş ortaya sürülmüş olup bu kanun teklifi farklı şekillerde topluma lanse edilmeye çalışılmıştır. Öyle ki çok garip bir şekilde, kanunda açıkça çarşı ve mahalle bekçiliğinin görev ve yetkileri sınırlandırıldığı hâlde ve bu çok net olmasına rağmen, sanki yeni bir bağımsız kolluk teşkilatı kurulduğu yönünde toplumda yanlış bir algıya sebebiyet verecek açıklamalar yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin keyfi olduğu, kanunsuz olduğu gibi muhalefet gerekçeleri sıralansa da bunların hiçbir somut, elle tutulur bir temele dayanmadığı açıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
SERMET ATAY (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Atay.

SERMET ATAY (Devamla) - Buradaki "Keyfîlik" kelimesiyle ne kastedilmektedir? Polis ve Jandarma teşkilatlarına yardımcı bir teşkilatın kurulması ve suç işlenmeden önce tedbir olarak suçun önlenmesi amacının neresi keyfîliklidir? Biraz önce bahsettiğimiz ve rakamlarını verdiğimiz suçlardaki azalmadan bu düzenlemeyi "keyfî" olarak niteleyenlerin haberi yok mudur? Teklifin Komisyon görüşmelerinde dile getirilen muhalefet şerhlerini aynen naklediyorum: "Teklif, bekçileri 'kolluk' olarak isimlendirmekten kaçınan yürürlükteki 772 sayılı Kanun'dan ayrılarak çarşı ve mahalle bekçilerini yardımcı silahlı kolluk kuvveti olarak nitelemektedir." denmektedir. Oysa 772 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi açıkça "Çarşı ve mahalle bekçi teşkilatı, en büyük mülki amirinin emrinde, genel zabıtaya yardımcı, silahlı bir kuruluştur." der. Asıl belirsizlik buradadır. Genel zabıtaya yardımcı bir silahlı kuruluş olarak belirlenen çarşı ve mahalle bekçileri teşkilatı kolluk gücü değilse nedir? İfa ettiği görev itibarıyla bir kolluk vazifesi yapan bu teşkilatı kolluk gücü olarak nitelendirmesek bu hizmetin adını ne koyacağız? Meselenin özü: Bu teşkilat yardımcı bir kolluk gücü görevi ifa ettiğinden, yeni düzenlemeyle işin adı konulmuştur; bu, açık ve nettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SERMET ATAY (Devamla) - Devletimizin devamlılığı, asayişin ve güvenliğin tesisi, vatandaşımızın huzur ve selameti için atılan bu adımı destekliyoruz; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu kanunun Türkiye Cumhuriyeti devletimize, İçişleri Bakanlığımıza ve kolluk kuvvetlerimize hayırlara vesile olmasını; yeni göreve başlayacak ve görevdeki bekçilerimize ve cefakârca çalışan tüm güvenlik güçlerimize başarılar diliyoruz. Ve bir kez daha yineliyoruz, bekçilik kadrosunun mutlaka artırılması gerektiğini arz ediyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir önceki oturumda kürsüde konuşurken Hakan Bey'in benim konuşmama yönelik sataşma değil de hakaretimiz bir tacizde bulunduğu zannıyla ben de olmasaydı iyiydi diyebileceğim bir laf ettim kendisine, keşke böyle olmasaydı.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; kırk sekiz günlük aradan sonra Meclis açıldı ve gündemimizdeki ilk konu bekçiler yasa teklifi. Teklifin tümüne ve maddelerine ilişkin değerlendirmelerden önce, bu konuyu hangi konjonktürde tartışıyoruz sorusunu ele almak istiyoruz çünkü öncelikle bu konuyu tartıştığımız ortamı konuşmamız gerekiyor. İktidar grubu olarak, bunları söylememizden hiç hazzetmiyorsunuz, biliyoruz ama söyleyelim yine de.

Bakın, otoriter yönetimlerde toplumlar sessizliğe zorlanır; muhalif seslerden hoşlanılmaz, eleştiriye tahammül gösterilmez. Yönetilenler, ezilmişler, dışlanmışlar otoriter rejimlerde konuşamazlar, konuşsalar bile seslerini duyuramazlar. Bu gibi toplumlarda terör her türlü baskının bahanesi niteliğindedir. Topluma terör korkusu pompalanır, sonra muhalifler terörist ilan edilir. İşte, bugün yaşadığımız da tam olarak budur, aslında tam bir iktidar terörü uygulanmaktadır.

Otoriter iktidarların en çok korktuğu, gerçeklerin söyleniyor olmasıdır. Yurttaşlar için otoriter iktidarlara karşı direniş, iktidara hakikati söyleme cesaretidir aynı zamanda. Türkiye'de haksızlığa, hukuksuzluğa, adaletsizliğe, zulme, baskıya karşı çıkanların sesi duyulmuyor. Günümüz Türkiye'sinde muhalefet etmek, hakikati söyleme cesaretini göstermek ve sesi duyulmayanların sesi olmak demektir aynı zamanda. Bugün, sesi duyulmayanların sesi hakikatin ta kendisidir. Ne yazık ki Türkiye'de bir kez daha devletin partileştiği bir dönem yaşıyoruz. Tarih yeni aktörler ve yeni koşullarda tekerrür etti ve geçmişte yaşanan tek parti döneminin devlet-parti örtüşmesi bir kez daha zuhur etti. İşte, bu nedenle de iktidar mensupları ve yandaşları tarafından, iktidara muhalefet etmek devlet ve millet düşmanlığı olarak tarif edilmektedir. Muhalif olanlara gayrihukuki yaptırımlar uygulanması haklı ve meşru görülmektedir. Valilerin Adalet ve Kalkınma Partisi il başkanları, kaymakamların Adalet ve Kalkınma Partisi ilçe başkanları, mahkemelerin de Adalet ve Kalkınma Partisi hukuk bürosu gibi çalıştığı bir dönemi yaşıyoruz.

Türkiye'nin otoriterleşmesinin en açık görünümü, yürütmenin her düzlemde aşırı güçlenmesidir. Bu bir mutlak iktidar yaratma durumudur, mutlak iktidar.

(Uğultular)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok uğultu var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessizlik rica ediyorum, lütfen...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bugünkü otoriterliğin kökleri, yüz yıl önce batmış bir mutlakiyetçiliği ihya ederek toplumu zapturapt altına alma, hukukun üstünlüğü yerine üstünlerin hukukunun işlediği bir sistemi kalıcılaştırma hırında yatmaktadır. Bu, iktidarın hırısıdır aynı zamanda.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde Türkiye ağır bir demokrasi krizi içine girmiştir. Bu çok açık, bütün dünya da bunu görüyor, sadece biz değil. Kuvvetler ayrılığının ortadan kalktığı ve kuvvetlerin tek kişide birleştirildiği, yargının bağımsız ve tarafsız olmadığı, her türlü kararın tek kişi tarafından verildiği, iktidara yönelik yolsuzluk iddialarının üstünün örtüldüğü, basın özgürlüğünün bulunmadığı, tüm muhalif seslerin bastırıldığı, özgürlüklerin ancak siyasal iktidardan olanlar için çizilen çizgiler içinde kullanılabilirdiği, eğitimin bilimden koparıldığı, üniversitelerin iktidarın emrine sokulduğu, her özerk olması gereken devletin kurumunun iktidara bağlandığı, devletin partileştiği bir ülkenin demokrasiyle yönetildiğini söylemek mümkün değildir. İşte, bu koşullarda bekçiler kanun teklifini konuşuyoruz. Bu olağan bir durum değil, olağanüstü bir durum.

Bakın, hukuk devleti değil, polis devleti örnekleri pandemi döneminde bile sürdü; tuhaf ötesi bir şey. Örneğin, bayram sürecinde sokağa çıkma kısıtlaması nedeniyle polisler ve bekçiler yurttaşlara yasağı gerekçe göstererek birçok yerde şiddet uyguladı. İçişleri Bakanlığı kimi olayda fail polisleri açığa aldığını belirten açıklamalar yaptı ama bunların göstermelik olduğunu biz çok iyi biliyoruz. Sadece bayram günlerinde yaşananlara bakalım: Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde darp, ev baskını, camlar ve kapılar

kırıldı; İstanbul Kadıköy'de sözlü ve fiziksel şiddet; İstanbul Zeytinburnu'nda çocuklara ters kelepçe ve gözaltı; arabasının alarını durdurmak isteyen yurttaşın darp, mahalle sakinlerine şiddet; Eyüp Esentepe'de darp; Sultanbeyli'de darp ve ters kelepçe; Cizre'de darp; Edirne Keşan'da şiddet, biber gazı, havaya ateş; Adana'da 13 yaşındaki çocuk ve babasına darp, havaya ateş; Batman'da darp; Diyarbakır'da ters kelepçe, hakaret; Ağrı Patnos'ta darp ve gözaltı. Bunlar sadece bayram sürecinde yaşananlar, bayram sürecinde.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı, 11 Mart-11 Mayıs arasındaki yani bayram öncesi dönemde yaşanan hak ihlalleri raporunu açıkladı ve diyor ki: "Covid salgınıyla mücadele kapsamında alınan sokağa çıkma yasaklarına ve diğer tedbirlere uymadıkları gerekçesiyle 58'i polis, bekçi tarafından; 3'ü de belediye zabıtalardan tarafından olmak üzere 61 kişi şiddete, işkence ve kötü muameleye maruz kaldı. 2 kişi de maruz kaldığı şiddet sonucu hastaneye kaldırıldı." Tuhaf ötesi bir durum. Nedir bunlar? Bunlar iktidarın yeni normalinin ipuçlarıdır. Bu uygulamalar toplumda bir korku ve tehdit yaratmaya dönüktür. Polis ve bekçi sayısını artırarak toplumun tamamına uygulanan şiddet politikası, iktidarın artık yönetemiyor olduğunun, toplumsal, siyasal ve ekonomik alanda haklara, topluma uygulanan baskı politikalarının artacağına bir göstergesidir çok açık bir biçimde.

Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanının, Cumhurbaşkanı sıfatıyla salgın önlemlerini açıkladığı konuşmaların üçte 2'sini muhalefete hakaret etmekle geçirdiği bir ülkeden söz ediyoruz. Salgın önlemlerinin açıklandığı konuşmalardan söz ediyoruz. Toplumda dayanışma ve birlikte salgına karşı mücadele ihtiyacının en yüksek olduğu günlerde oldu bunlar. En tepe böyle yaparsa mahalledeki bekçi, polis de öyle yapar işte.

Şimdi, neden bekçiler bir kez daha gündeme geldi? 256 bin polis var, 190 bin jandarma var -yaklaşık rakamları söylüyorum- 21 bin bekçi oldu. Toplamda 467 bine yakın bir İçişleri Bakanlığı ordusu var. Yeni tahkimat hevesi neden? Soruyoruz "Ne oluyor?" Bu soruyu sormayalım mı yani muhalefet olarak? İşte bu koşullarda bekçileri tartışıyoruz. Peki, yeni kanun teklifi ne öngörüyor? Yeni bir paralel kolluk, çok açık. Bekçiler zor ve silah kullanma yetkisine sahip olacak, kamu düzenini bozacak mahiyetteki gösteri, yürüyüş ve karışıklıkların önlenmesi amacıyla genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar önleyici tedbirleri alacak, makul -buna geleceğiz biraz sonra- bir gerekçeyle durdurma yetkisini kullanacak, kimlik veya diğer belgeleri isteyebilecek, kişinin şüpheli uyandırması durumunda üst arama yapabilecek, araçlarının görünmeyen bölümlerinin açılmasını isteyecek. Kim yapacak bütün bunları? Eğitimsiz bekçiler yapacak. Şimdi, bu durum bizleri bu konuşmaları yapmaya itiyor ve siz bekçilerle parti devletimize yeni silahlı güçler ekliyorsunuz; mesele ortada, niyetiniz vahim.

Kanun teklifinin genel gerekçesi, bekçilerin Türkiye'deki kolluk mimarisi içindeki yerinin tespitine ilişkin çeşitli ifadeler içeriyor. Bu mimariye göre bekçiler "silahlı bir kolluk" olarak tanımlanıyor ve "yardımcı kuvvet" olarak kabul ediliyor. Genel gerekçede "halkın problemlerini sahada çözecek yapıların etkinleştirilmesi" ibaresi var. Yani bekçiler, sokaklar başta olmak üzere her türlü mahallé bölgede, muğlak olarak tanımlanan halkın problemleri bahanesine sığınarak yürütme erkinin gündemini halkın arasında işletecek, çok açık. Masum bir bekçi yasa teklifiyle karşı karşıya değiliz. Yardımcı kuvvetlere ihtiyaç duyulması, İçişleri Bakanlığı kapsamındaki emniyet güçlerinin kanunla tanımlı görevleri dışındaki amaçlarına da işaret ediyor. Elbette ki bu amaçlar, iktidarın kendi siyasal ajandası üzerinden gerçekleştirilmek istenecektir. Yoksa zaten hâlihazırda bahsedilen kuvvetlere büyük bütçeler ayrılıyor, başka devletlerin ordudaki personel sayılarını aşacak büyüklükte kamu görevlisi zaten istihdam ediliyor. Yani büyük bir iç istibdat ordusu sizin iktidarınızın döneminde yaratılıyor. Bekçilerin buna eklenmesi, iktidarın baskı anlayışının tahkim edilmesinden başka hiçbir şey değildir. Nitekim tarihte sıkça görüldüğü üzere uzun süreli iktidarlar yıpranmaya yüz tuttuğunda, yardımcı kuvvetlerin oluşturulması ve palazlanmasına zemin hazırlanmış ve toplumsal yaşam bir gerilim sahasına, hak ihlalleri ortamına ve iktidar kaynaklı şiddete sevk edilmiştir. İktidar otoriterleştiği, hukuk dışına çıktıkça, evrensel hukuk ilkelerini ve demokratik hak ve özgürlükleri adım adım yok sayıp çiğnediği yeni kuvvetlere ihtiyaç duymaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte rejimin, devletin, toplumun güvenliği tek adamın güvenliği içerisinde eritilmiştir. Tüm bunlardan ötürü, güvenlik politikaları değişmiş "yardımcı kuvvetler" denilen militer güçler iktidar tarafından devreye alınmıştır. Militer diyorum, siz paramiliter anlayın bunu. İşte, böylesi bir tek adam güvenlik mimarisinin içine bekçiler yerleştirilmiştir. Hiçbir liyakat gözetmeksizin iktidar partisi teşkilatları ve bazı iktidar odakları tarafından hazırlanan listelerle işe alınacak olan ve alınmakta olan bekçiler tek adam rejiminin güvenliğini sağlayabilir ama bu tarz bir girişimle, iktidarın toplumsal muhalefetten duyduğu güçlü korkudan dolayı bizatihi toplum için büyük bir güvenlik sorunu yaratılmış oluyor.

Liyakat usullerinden uzak bir kadrolaşma olacağı çok açık. Hatta, toplumun içinde çok ciddi korkular var. Mesela iktidarın "Suriye Millî Ordusu" adı altında örgütlediği grupların bir kısmına Türkiye vatandaşlığı verildiği biliniyor. Vatandaşlık alan bu kişilerin bekçi yapıp sokaklarda iktidarın muhafızları olarak kullanılacaklarına dair ciddi şüpheler var. Bu şüpheleri gidermek gerekiyor, bu son derece ciddi bir sorundur.

Evrenseldir, evrensel bir kuraldan bahsediyorum; otoriter yönetimler toplumu baskı altında tutmak için devreye koydukları güvenlik politikaları neticesinde hukuk devletinden güvenlik devletine geçiş yapmaktadır ve güvenlik devletleri korku üzerinden kurulu ve iktidarlar açısından, bu korkuyla birlikte, her ne pahasına olursa olsun ayakta tutulmak istenir. Güvenlik devleti baskıcı iktidarını korku üzerinden işlevselleştirir ve meşrulaştırır, yurttaşlar ise haklarından mahrum edilir; bugün yaşadığımız tam da budur ve biz bu ortamda bekçiler yarasını tartışıyoruz. Nihayetinde güvenlik devleti, hukuk devletinin temel niteliği olan hesap verilebilirlik, suç-ceza diyalektiği ve müeyyide özelliğini ortadan kaldırmaktadır. Böylece, bir polis devletinin kapıları aralanmış olur ve adli erkin sönmüşlüğüyle kolluk güçlerinden hesap sorulamazlık genel bir kural hâline getirilir. Hukuk devletinin baypas edilmesiyle yurttaşlık hakları aşılır. Bugün yaşadığımız budur. Bunun adı cezasızlıktır, işte siz bunu uyguluyorsunuz.

İktidar gitgide otoriterleşirken güvenlik politikası da aynı hızda tüm hak ve özgürlükleri yutacak, ortadan kaldıracak şekilde genişletilmektedir. Yurttaşların iktidardan duyduğu hoşnutsuzluk arttıkça iktidar her gün yeni bir baskı ve denetim mekanizması üretmektedir. İktidarın tanımladığı güvenlik ihtiyaçları bugün halkın huzur ve güvenliğini değil, otoriter tek adam rejiminin ihtiyaçlarını öncelemektedir. Adalet ve Kalkınma Partisinin güvenlik politikası, bugün yurttaşlar için en büyük güvenlik sorunlarından biri hâlini almıştır. Çünkü devlet içinde ve toplum üzerinde kendi egemenliğini kurmak ve korumak pahasına toplum açıkça militarize edilmekte ve kamplaştırılmakta, silahlanma teşvik edilmekte ve bu, bizzat kamu kaynakları kullanılarak yapılmaktadır.

Özellikle iktidara yakınlığıyla bilinen kişilerin toplumu tehdit eden ve iç savaşa gönderme yapan açıklamaları, 15 Temmuz sonrası kaybolan silahların akıbetine ve paramiliter bir yapıya ilişkin de ciddi emareler sunmaktadır. Bakın, Sevda Noyan, Mehmet Emin Göç, Fatih Tezcan; bunların bu yönlü açıklamaları kamuoyunda ciddi bir tepkiye neden olmuştur, sizler de biliyorsunuz. Kimisi "Benim listem hazır, bizim aile 50 kişiyi götürür." dedi, kimisi "Listelerden haberiniz var mı sizin, ailenizi nasıl koruyacaksınız?" dedi. AKP gençlik kolları üyesi olduğu anlaşılan Mehmet Emin Göç de bir kavanoz dolusu mermi görüntüsünü sosyal medya hesabından paylaşarak CHP ve HDP'lileri tehdit etti. Nereden alıyorlar bu cesareti? İktidardan, sizin cezasızlık politikalarınızdan alıyorlar.

Şimdi, son beş yılda Türkiye tarihinde görülmemiş şekilde ruhsatsız silah satışı yapılmış, kayıp ve çalıntı silah sayısında 6-7 kat artış olmuş vaziyettedir. 15 Temmuzdan sonra kaybolan 200 bin adet silahın akıbeti de ayrıca değerlendirilmesi gereken bir konudur.

İktidarın güvenlik paranoyasıyla kendinden olan olmayan ayrımı keskinleştirilmekte, asayiş ve güvenlik mekanizmaları iktidar tarafından çok açıkça suistimal edilmektedir. İşte bu koşullar altında bekçilik müessesesini tartışıyoruz ve bu getirilen kanun teklifini bu hâliyle "toplum yararına bir güvenlik mekanizması" şeklinde değerlendirmek maalesef mümkün değildir. Parti kuvveti olarak bekçileri tasarlıyorsunuz, vahim bir durumdur bu. İktidarın sokaktaki gözü, hafiyesi ve kelepçesi olacak bir parti kuvveti yaratmaya çalışıyorsunuz.

Şimdi, bakın sizin partinizin Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2 Ocak 2020 tarihli açıklamasında dedi ki: "Artık şehirlerimizin dış güvenliğini surlar ve hendeklerle koruyamayacağımız, içerideki düzeni de sadece kolluk gücüyle sağlayamayacağımız bir yere gelmiş durumdayız, yeni fikirler geliştirilmeli." Bu açıklamanın akabinde yardımcı kuvvet olarak bekçilerle ilgili yasal düzenleme TBMM gündemine geldi ve emir yüksek yerden olduğu için kanun teklifi bugün tartışılıyor. Bekçilerin bir bütün olarak partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde iktidara bağlı olacağı açık ve nettir. Bekçiler parti kuvveti olarak kullanılacaklardır, bu açık ve nettir. Dolayısıyla bu parti kuvvetleri hem demokratik hak taleplerine karşı hem de özellikle muhalif muhitlerde baskı aracı olarak hem de genel olarak toplumun denetlenmesi için kullanılmak istenecektir, bu büyük bir tehlikedir. Yakın tarihimizde, üstelik içinde bulunduğumuz coğrafyada bunun örnekleri görülmüştür, Baas rejimlerini sizlere hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, 2020 yılı itibarıyla iktidarın bir beka kalkanına ihtiyaç duyması tesadüf değildir. Beka tartışmaları zaten hep iktidarın bekası tartışmalarıdır, bunu söyledik. Çünkü Türkiye halkları, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının politikaları sebebiyle ciddi bir ekonomik ve siyasi krizin içine sürüklenmiştir. Bir yandan yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımında adaletsizlik, geçim sorunu gibi ekonomik krizin göstergeleri, diğer taraftan demokratik hak taleplerine karşı iktidarın her türlü şiddet aracını devreye koyması krizleri tetiklemektedir.

İrtifa kaybediyorsunuz ve panikle bu önlemleri alıyorsunuz. İktidar demokrasi ve adalet politikalarını devreye koymak yerine devletin şiddet aygıtlarına daha fazla sarılmakta, dolayısıyla toplumun güvenliğini, adil yaşamını ve refahını değil kendi bekasını öncelemektedir.

Nihayetinde karşı karşıya olduğumuz gerçeklik şudur: Bekçilik sisteminin kurumsallaşması ve yoğunlaşmasıyla birlikte toplum üzerindeki baskı artırılmak, iktidarın bekasını korumasının araçları oluşturulmak, Türkiye'de hukuk devleti daha fazla aşındırılmak, toplumsal taleplerin şiddetle bastırılması için zeminler yaratılmak istenmektedir.

Şimdi, sayın vekiller, bu bekçilerin var oldukları dönemde -yakın dönemi kastediyorum- çok sayıda ihlal ve soruna neden oldukları yargı tarafından tespit edilmiştir. Teklifin geneline hâkim olan anlayış bu tespitleri hiçe saymakta ve ihlallere, kılıf ve hukuksuz uygulamalara yasal zemin oluşturmayı amaçlamaktadır. Üstelik yargıya intikal etmiş olaylar münferit de değildir. Bekçi uygulaması başladığından beri -son dönemi kastediyorum, özellikle 2016 sonrasını- toplumun farklı kesimlerinden pek çok kişi bekçiler tarafından şiddete ve hak ihlaline maruz bırakılmıştır.

Şimdi, saymakla bitmez bu örnekler ama biraz konuşalım. Adalet ve Kalkınma Partisinin anlayışına göre kişileri durdurma ve kimlik sorma yetkisini kullanmak için aranan makul sebep nedir acaba? Makul sebep, ayrımcılığın ve kötü muamelenin gerekçesi yapılan bir anahtar niyetine kullanılmaktadır bugün, bu son derece ciddi bir sorundur.

Bakın, İzmir'de 2 bekçinin çok kısa bir zaman zarfı içinde, 2 kişiye defalarca kimlik kontrolü yapmak istemesi üzerine çıkan tartışma yargıya intikal etti, mahkeme bekçileri haksız buldu. Sonra, bir benzer olay Mardin'de yaşandı, oradaki mahkeme de bekçilerin kimlik soramayacağını belirtti. O zaman ne oldu? Önce uygulamalar yapıldı, bu uygulamalara yargı engel çıkarınca şimdi yasal kılıf yaratılıyor buna. Yani aslında bütün otoriter yönetimlerin yaptığı gibi önce uygulama yapılıyor, sonra buna uygun yasa çıkarılıyor. İşte bu, hukukun askıya alınması anlayışının çok net ve açık örneğidir, tek tek baktığımızda bunları açıkça görüyoruz. Bekçilerin yaptıkları hak ihlallerinin örneklerini tek tek saydığımızda sonuç ne görünüyor biliyor musunuz? Eğitimsiz bir silahlı güç toplum açısından büyük bir sıkıntı ve tehlike oluşturmaktadır, o görünüyor. Örneklere bakın, yani tek tek illerde yaşanan; Trabzon'undan İzmir'ine, İstanbul'undan Diyarbakır'ına kadar yaşanan örneklere bakın, görünen budur; eğitimsiz silahlı gücün yarattığı sorunlar. Yani size bir kez daha söyleyelim: Daha fazla güvenlik, daha fazla tahakküm ve güvencesizlik getirir, bunu bilin.

Geldiğimiz noktada, iktidar ile toplum arasındaki gerilimler had safhaya çıkmaktadır. Siz sadece toplumun yarısını, en iyi ihtimalle yarısını temsil ediyorsunuz, toplumun tamamını değil. Dolayısıyla, toplumun diğer yarısını göz ardı eden ve karşısına alan bir politika ve uygulama, bu toplumda büyük bir güvencesizlik ve büyük bir kriz, sıkıntı yaratır. Bunu bilmemizin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu karanlık dönemden çıkışın yolu daha fazla güvenlik bahanesine sığınarak militarizasyonu artırmak değil, aksine demokrasiyi güçlendirmek, özgürlükleri artırmak ve adaleti tesis etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Dolayısıyla, Meclisin bugün asıl konuşması gereken, OHAL kalktıktan sonra dahi ısrarla başvuru alan antidemokratik uygulamalara son verilmesidir çünkü güvenlik bahanesi bu ülkede daha fazla güvenliği değil, daha fazla tahakkümü ve güvencesizliği getirmektedir. Yani Adalet ve Kalkınma Partisinin güvenlik bahanesi daha büyük krizleri ve güven sorununu ortaya çıkarmakta, yeni hak ihlallerine, demokrasi ve insan haklarından uzaklaşmaya ve dolayısıyla yeni gerilimlere kapı aralamaktadır. Bu nedenle bu kanun teklifine muhalefet edeceğiz, bütün maddelerinde konuşacağız, gerekçelerimizi anlatacağız. Bu kanun teklifinin bu hâliyle geçmesinin toplum açısından çok büyük bir sıkıntı yaratacağını bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan, söz talebiniz mi var?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçmesi için...

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hatibin kürsüden "iktidar terörü" ifadesini reddediyoruz. Her şeyden önce, Cumhurbaşkanlığı makamı Anayasa'yı korumakla görevli ve bunun gereğini yerine getiren makamdır. Parlamentoda yapmış olduğumuz yasal düzenlemeler de hukukumuzu, özgürlüğümüzü, demokrasimizi ve güvenliğimizi teminat altına almak için yapılmış çalışmalardır. Bu anlamda yasayla, yasanın arkasındaki siyasi irade ve yasanın gerekçeleriyle ilgili yapmış olduğu iddiaları reddediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Öztunç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kilis Milletvekili Sayın Mustafa Hilmi Dülger ve 55 milletvekilinin verdiği Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini aktarmak üzere huzurunuzdayım, hepimize saygılar sunuyorum.

Kilis Milletvekili Sayın Mustafa Hilmi Dülger ve 55 milletvekilimiz bu kanun teklifini hazırlamış, vermiş değerli arkadaşlar. Şu anda 55-56 AK PARTİ milletvekilinin imzaladığı bu kanun teklifi var ama AK PARTİ sıralarında yaklaşık 20 milletvekili var.

Kendiniz hazırlayıp sunduğunuz kanun teklifine dahi sahip çıkmıyorsunuz arkadaşlar. Bakın, daha da vahimi ne biliyor musunuz? Teklifi hazırlayan Sayın Hilmi Dülger de yok burada. Olmaz arkadaşlar! Eğer bir kanun teklifi hazırlandıysa, kanun teklifini hazırlayan milletvekili burada olacak, eleştirileri dinleyecek, eksiklik varsa onları söyleyeceğiz, siz de belki bunlarla ilgili değişiklik yapacaksınız. Sayın Cumhurbaşkanı yeni sisteme geçerken diyordu ki: "Bundan sonra yasama organı kanun yapacak." Eyvallah. Peki, bu kanunu yasama organının milletvekilleri mi hazırlıyor? Hayır. Bakanlıkların bürokratları hazırladı yine. Bu kanunda da öyle oldu. İçişleri Bakanlığının bürokratları bunu hazırladılar, getirdiler. Nereden belli? AK PARTİ sıralarında 20 milletvekili olmasından belli. Konuşmamdan sonra Sayın Özkan yerinden belki söz talebinde bulunacaktır. Eğer sonra söz talebinde bulunursa, tutanaklara geçmesi için bir şeyler söyleme ihtiyacı duyarsa, kendisinden rica ediyorum, AK PARTİ milletvekillerinin neden Genel Kurul salonunda olmadığını da lütfen açıklasın. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Oylama yap bakalım, kaç kişiyiz? Hepimiz buradayız.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – 1966 yılında hazırlanan bir yasa var, bekçilikle ilgili, bekçilerle ilgili bir yasa var. Şüphesiz ki...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – İşin gücün bu.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Ya, ayıp oluyor ha, vallahi ayıp oluyor. Samimi söylüyorum Sayın Vekilim, ayıp oluyor ya! Yani, bakın Sayın Vekilim, sürekli burada oturuyorsunuz, her çıkan hatibe laf atıyorsunuz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sen bize laf atıyorsun.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin...

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Siz buraya milletvekilliği yapmaya mı geldiniz, laf atmaya mı geldiniz ya! Bir dur Allah aşkına, bir dur ya!

Yanlış bir şey mi söylüyorum arkadaş? 20 milletvekili var, kanun teklifini hazırlayan AK PARTİ, 20 vekil var ya! Ey millet, kanun teklifi hazırlayıp gönderiyorlar, sahip dahi çıkmıyorlar ya! Ne diyeceğiz yani söylemeyecek miyiz? (CHP sıralarından alkışlar)

66 yılında hazırlanan bekçi kanunu var mı? Var. Güncellenmesi gerekir mi? Evet, gerekir, yapılması gerekir. Biz, bu kanunun pek çok maddesine destek oluyoruz; doğru, yapılması gerekir, güncellenmesi gerekir ama maalesef Adalet ve Kalkınma Partisi yine araya birkaç madde serpiştirmiş. Yepyeni bir kolluk kuvveti oluşturuluyor, silahlı kolluk kuvveti. Normal bir siyasi iktidar olsa deriz ki: Eyvallah, belki ihtiyaç vardır, bir silahlı kolluk kuvvetine ihtiyaç olabilir. Ama maalesef geçmişinizde çok ciddi bir sabıka var. Bu memlekette Emniyet Genel Müdürlüğüne Fetullahçı polisleri getiren siz değil misiniz? Emniyet Genel Müdürlüğünde binlerce polis, memur, amir, müdür 15 Temmuzdan sonra ihraç edilmedi mi? Kimin zamanında alındı bunlar?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – OHAL'den dolayı niye geri gelsin istiyorsun?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Geçmişe bakıyoruz, geçmişte Emniyeti Fetullahçılara teslim ettiniz, yarın bekçilik müessesesini de başka bir yere teslim edebilirsiniz Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – "OHAL'den atılanlar geri gelsin." diyor sun. Niye diyorsunuz o zaman?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Sayın Özkan, siz Grup Başkan Vekilisiniz, lütfen tahammül edin. Siz, Adalet ve Kalkınma Partisinin Grup Başkan Vekilisiniz, lütfen tahammül edin konuşmalarımıza. Ben, muhalefet partisinin milletvekiliyim; tabii ki eleştireceğim, tabii ki kendime göre doğruları söyleyeceğim ama laf atmaz. Ayıp, ayıp!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, bırak muhalefet yapınlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yapsın ya...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bırak konuşunlar adamlar ya! Altmış yıldır muhalefettesiniz siz ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum, lütfen!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bırak konuşunlar adamlar ya! Altmış yıldır muhalefet yapıyorlar zaten, biraz daha devam etsinler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinin bazı maddeleri ciddi sıkıntılı. Bunlar nedir biliyor musunuz, ben size söyleyeyim: Şimdi, bekçiye kırk bir gün eğitim verilecek, sadece kırk bir gün. Bu kırk bir günlük eğitimde, temel hukuk dersi on sekiz saat, demokrasi ve insan hakları dersi altı saat -altı saat yahu, vicdan- devletin idari yapılanması altı saat, halkla ilişkiler altı saat, trafik ve ilk yardım altı saat, mesleki yazışmalara ilişkin ders altı saat, mevzuat on sekiz, silah eğitimi ve atış elli dört saat; toplam iki yüz on altı saat, kırk bir günlük bir eğitim verilecek.

Şimdi, bu, eksik, yanlış; daha fazla eğitim vermek gerekiyor. Bizim bir uyarımız budur, bunu söylemek durumundayız. Lise mezunu bir kardeşimizi alacağız, bekçi yapacağız, bu kardeşimize iki yüz on altı saat eğitimden sonra diyeceğiz ki: "Al sana tabanca, git görevini yap." Bakın, polislerde bile sıkıntı yaşanıyor daha fazla eğitim almasına rağmen. Bu eğitim süresinin artırılması gerekiyor, bu önemlidir.

Peki, biz bu eğitimi böyle verdiğimiz için ne oluyor biliyor musunuz? Son zamanlarda bakarsanız, her gün bekçilerle ilgili haberler var, her gün. Buna da yalan diyebilirsiniz ama maalesef gerçek, birkaç tanesini okuyayım: 13 Ekimde, İstanbul Ataşehir'de 52 yaşındaki Erol Keremci, servis aracında yüksek sesle müzik dinlediği gerekçesiyle bekçiler tarafından darbedildi, iki gün yoğun bakımda kaldı. Aralık ayında Bağcılar'da inşaat işçisi M.A ve İ.A. isimli 2 kardeş, bekçiler tarafından uzun süre bekletilmelerine tepki gösterince darbedildi. Temmuz başında Beşiktaş'ta eğlenmek için bir bara giden 2 gece bekçisi çalınan müziği beğenmedikleri için öfkelenmişler, havaya ateş açtılar. İzmir'de O.G. isimli genç, kimliğini göstermediği gerekçesiyle 3 bekçi tarafından gözaltına alındı, darbedildi. Her gün böyle sayısız haberler var. Yani rüşvetinden tutun -tabii hepsini söylemiyorum, bazılarının- aynı zamanda başka davalara kadar sıkıntılı durumları var. Bunun sebebi eğitimin az olması, bu eğitimin artırılması gerekiyor, bir defa bunu söylemek istiyorum. Gelin, bu yasadaki eğitimle ilgili maddede bunu düzenleyelim, bu önemli diye düşünüyoruz.

Elle sıvazlama meselesi vardı. Kanun teklifinde diyordu ki: "Bekçi elle sıvazlayabilir." İşte. Allah'tan Komisyonda konuştuk. Adalet ve Kalkınma Partisinin saygıdeğer kadın milletvekilleri de buna tepki gösterdiler; teşekkür ediyorum kendilerine. Sıvazlama işini çıkarttık, "sıvazlama" yok. Yani nasıl yazarlar bunu? Nasıl koymuşlardır? Bu kanun teklifini hazırlayan milletvekili arkadaşlarımız mı koydu "sıvazlama"yı, Bakanlık mı koydu bilemiyorum ama nasıl sıvazlama? "Elini koyar, hiç elini çekmeden sıvazlaya sıvazlaya üst araması yapar." diyor. Bu, yanlıştı, çıkarıldı ama başka yetkiler verildi.

Silah kullanma yetkisi verilmesi yanlıştır. Geçmişte bekçi neydi? Mahallenin babacan, sevecen ağabeyiydi, öyle değil mi? Bekçi, geçmişte zaman zaman mahalleli ile kolluk kuvveti arasında da görev yapardı. Yani, mahallede bir sorun varsa, polis geldiyse, kolluk kuvveti geldiyse bekçi araya girer: "Ya, burada, bir yanlış anlaşılma var. Bu, iyi adam, hoş adamdır. Bak, bu, bunu yapmaz." der, düzeltir idi. Şimdi, bekçiyi bire bir kolluk kuvveti hâline getiriyoruz. Bekçiye diyoruz ki: "Al sana silah. Aha da maaş şu kadar fazla, polis kadar maaş. Sen mahalleyi koru." Ya, bekçiye polisin yetkisi bire bir veriliyor ise polise ne gerek var? O zaman polise de gerek yok. Ya da polislik müessesini genişletelim, onlar bekçi gibi görev yapsınlar geceleri. O gece bekçilik işinde zaten bir de şöyle bir sıkıntı var...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen maskeleri takalım. Maskesiz oturmayalım Genel Kurulda.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Bu corona günlerinde, zaman zaman sokağa çıkma yasaklarında seçim bölgelerimize gidip

gelirken özellikle, ben, Kahramanmaraş'a giderken birkaç kez de rastladım -uyardım da- yolu kesmişler, bekçi yolu çeviriyor. Arabayı bekçi durduruyor, bekçi soruyor. Ya, bekçinin görevi gece başlar arkadaşlar. Kanun açık: "Hava karardıktan sonra aydınlanana kadar." Ama maalesef Emniyet teşkilatında polisler, bekçiyi kendi böyle yardımcıları gibi, asistanları gibi görüyorlar ve görevi onlara yaptırıyorlar. Bu da yanlış. Bekçi akşam başlayacak -gece hava kararınca başlayacak- mesaiye, sabah bitirecek.

Yine, bir eksiklik, teklifte var: "Altı gün çalışacak, haftada bir izin." diyor. Ya, her gün akşamdan sabaha kadar çalışacak bu adam; bir gün ya, Allah için bir gün izin olur mu! Onun da değişmesi gerekiyor, bir gün izin kurtarmaz, olmaz; yanlış olur.

Bir başka konu: Gece saat on birde bir kardeşimiz, bir hanımefendi çıktı iş yerinden -tekstil fabrikasında çalışıyor- evine gidiyor, servisten indi. Servisten indiği yerden evine gidene kadar bekçi çevirdi. Bekçi diyor ki bu kardeşimize: "Ben senden şüphelendim; şüphelendiğim için bu kanunun da bana verdiği yetkiye dayanarak üstünü arayacağım." Neymiş yetki? 7'nci madde "Makul bir sebebin bulunması gerekiyor." diyor. Kime göre makul bir sebep arkadaşlar, kime göre? Şimdi bana göre makul sebep, başka bir şeydir, Alpay Bey'e göre başka bir şeydir, Sayın Özkan'a göre başka bir şeydir. Herkese göre makul bir sebep vardır. Şimdi, "Ben, makul sebep buldum, ben seni arayacağım." diyecek. Kim? Bekçi.

28 bin bekçi var, maalesef sadece 70 kadın bekçi var. Bakın, şu anda bekçi sayısı 28.266. Kadın bekçi sayısı 70. Akşam çevirdi bekçi, hanımefendiyi arayacak, üst araması yapacak. Arayabilir mi? Olmaz. Kim arayacak? Kadın polis bulup getirecek. O saatte kadın polisi buldun, bulamadın, olmadı. Kim? Kadın bir devlet memuru. Nereden bulacaksın, gece bir, iki. Kim? Bir kadına soracağız, herhangi bir vatanışa; kabul ederse o arayabilir. Kim kabul eder böyle bir şeyi? Hangi kadın kabul eder? Etmez. Peki, ne olacak? "O hanımefendiyi o bekçi isterse yine makul sürede tutar." diyor. Kime göre makul süre değerli arkadaşlar?

Sayın Özkan, kime göre? Size göre makul süre belki bir saattir. Bana göre on saattir. Burada bir eksiklik var, bir yanlışlık var; bunu gidermemiz gerekiyor. Bu, iyi niyetli bir eleştiri, iyi niyetli bir düzeltme önerisidir değerli arkadaşlar. Lütfen, her söylediğimizi muhalefet olarak algılamayın her söylediğimizi kötüye yormayın diyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, polislere aylarca eğitim vereceğiz, diyeceğiz ki: "Gel kardeşim, sen şu eğitimi al." Saatlerce sınavlar yapılacak, polis olacak. Peki, niye biz bekçiye yazılı sınavda 50 puan şartı koyuyoruz? 50 puan alan herkes, mülakata girecek; niye, biliyor musunuz? Mülakatta AK PARTİ il ve ilçe başkanlıklarından gelen listeler geçsin diye. Madem öyle, KPSS koyun. Öğretmene kaç diyorsunuz? Müzik öğretmeni 80 puan, Türkçe öğretmeni 90 puan KPSS alt limiti diyorsunuz, değil mi? Ya da ne bileyim matematik öğretmeni 81 puan, bekçi 50 puan! "50 puan al, mülakata gel." Mülakatta ne filmlerin döndüğünü herkes biliyor herhâlde, var mı bilmeyen? (CHP sıralarından alkışlar) Bu teklife mülakata ilişkin, yazılı sınava ilişkin bir maddenin kesin ve net olarak eklenmesi gerekiyor.

Bakın, silahlı ciddi bir kolluk kuvveti oluşturuluyor, şu anda 28.266 bekçi var, her yıl ortalama 10 bin bekçi alınıyor, beş yıl sonra 70-80 bin, belki de 100 bin olacak; belki de 20 bin, 20 bin alınacak, bilemiyoruz. Kolluk kuvvetleri üzerinden bir çeşit -kayıtlara geçsin, Sayın Özkan da buna cevap verir- rejim muhafızları oluşturulmak isteniyor. Rejim muhafızlığının yaşandığı ülkelerin hâli ortada, rejim muhafızlarının neler yaptığı ortada. Bu uygulama yanlış.

Biz bekçi kanununa karşı değiliz, bekçi kanunu olmalı; mahallesinin o sevecen, o bildiğimiz tatlı, yüzü gülen, vatanışla kolluk kuvveti arasında görev yapan bekçi ağabeylerimizin olması gerekiyor. Eline silah vereceksin, beline cop takacak, önüne gelene istediğini yapacak! Her gün de gazetelerde, televizyonlarda okuyoruz.

Zorunlu eğitim kaç yıl oldu? On iki yıl, değil mi? Zorunlu eğitimi on iki yıl yapıyoruz ama diyoruz ki: "Sen, iki yüz saat, kırk bir gün çalış, gel, bil sana silah verelim, sen beğenil yap." Bir defa, kendinizle çelişiyorsunuz, kendinizle ters düşüyorsunuz.

Yazılı sınav meselesini söyledik, yazılı sınavın mutlaka olması gerekiyor. Bakın, Emniyette 293 bin personel var, Jandarma da var. Şimdi, bir de 100 bine yakın bekçi getiriyorsunuz. Ne, amaç ne? 500 bin silahlı insana neden ihtiyaç duyulur? Neden kurulur böyle bir şey? Makul bir sayıda bekçi alırsın, görevlendirirsin; aldığı makul sayıdaki bekçi, görevini yapar, kolluk kuvveti ile vatanışın arasında köprü olur ama belli ki kendinize bir "ak ordu" kurmak istiyorsunuz. AK PARTİ'nin Gençlik Kollarından silahlı adamlar yaratmak istiyorsunuz. Bu, topluma büyük bir zarar verir, büyük bir hata olur.

Uzman çavuşlar meselesi var. Hazır, Sayın Bakan Yardımcısı da buradayken... Bazı uzman çavuşlar şu sebepten, bu sebepten görevden istifa etmişler. Çocuğu hastalanmış, bırakmak zorunda kalmış; başına talihsiz bir olay gelmiş, ailesinin başına talihsiz bir olay gelmiş, görevini bırakmak zorunda kalmış, istifa etmiş. Şimdi, o uzman çavuşlar yeniden göreve dönmek istiyorlar; "Hayır." diyorsunuz. Ya, adam, eğitimini almış, tecrübesi de var, öyle böyle bir süre görev de yapmış. Hazır uzman çavuş varken neden yeni uzman çavuş almaya ihtiyaç duyuyorsunuz? Ben, Sayın Bakan Yardımcısı buradayken, kendisine, böyle bir çalışma yapılmasının gerekliliğini iletmek istiyorum.

Sayın Özkan, siyaset, söz verince tutma işidir. Sayın Cumhurbaşkanı, siyaset meydanında, seçimlerde Emniyet teşkilatına bir söz verdi, polislere bir söz verdi, dedi ki: "Beni tekrar seçerseniz 3600 meselesini çözeceğim." Polislerin 3600'üyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Göstergeyle ilgili bu sorunu ne zaman çözmeyi düşünüyorsunuz? Yoksa "Biz bunu meydana söyledik, seçim zamanı söyledik; hop, oyları da aldık, iktidara geldik. Şimdi, biz, o sözü unuttuk." mu diyorsunuz? Polislerin 3600'le ilgili sorunu ciddidir, bu sorunun çözülmesi gerekmektedir. Lütfen, bizim 3600'le ilgili verdiğimiz teklifleri kabul etmiyorsanız siz verin, bunu artık çözün. Emniyet teşkilatı, bekçi kanunu konuşulurken bile polisler bizi çeviriyorlar "3600 ne olacak?" diyorlar ya. Adamların tek bir derdi var, 3600 meselesi. Lafa gelince burada polisle ilgili güzel konuşuyorsunuz, lafa gelince mangalda hiç kül bırakmıyorsunuz, maşallahınız var, o konuda çok iyisiniz, helal olsun size ama icraata gelince sıfır; laf çok, icraat yok. Gelin, polislerin 3600 meselesini hep birlikte bu Parlamento çözsün. Ha, siz hazırlamazsanız zaten Bakanlık hazırlıyor, Bakanlığa söyleyin, Bakanlık bu konuda bir çalışma yapsın.

Ben birkaç cümle de başka bir konuda etmek istiyorum değerli arkadaşlar. Bakın, burada kadın milletvekillerimiz de var, geçtiğimiz hafta, affedersiniz, bayramın 1'inci günü 25 yaşında bir genç kardeşimiz, Zeynep Şenpınar isminde bir kız kardeşimiz, Muğla'da hunharca öldürüldü. Benim Kahramanmaraşlı hemşehrimdi; 25 yaşında gencecik bir kız, yeni mezun olmuş, öğretmenliğe atama bekliyor. Biri tarafından rahatsız ediliyor, Emniyete gidiyor diyor ki: "Beni rahatsız ediyor, bana koruma verin, güvenliğimi alın." Uzaklaştırma kararı alıyor. Sonra, üzerine baskı geliyor, baskı üzerine gidiyor, baskıda olduğunu söyleyerek vazgeçiyor, "Baskıdaydım." diyor. Bu kızcağız katledildi, öldürüldü.

Ben otopsi raporunu gördüm, inanır mısınız, kalbine 2 bıçak vurmuş, 20'ye yakın bıçak vurmuş vücuduna; yazıktır, günahtır. Hemen bir gün sonra Rize'de bir hanımefendi, yanlış hatırlamıyorsam, eşi tarafından öldürüldü. Arkasından Diyarbakır'da oldu.

Kadın cinayetleri her gün ama her gün duyuluyor, var. Buna ilişkin bu sorunu çözecek olan tek yer de burası. Çünkü burası, milletin iradesinin tecelli ettiği yerdir. Gelin, bu konuda bir komisyon kurulsun, siz verin teklifi, çoğunluk zaten sizde. Bir komisyon kurulsun, sebepleri araştırılsın yani neden acaba? Belki bir çözüm bulunabilir, belki bir tespit yapar Hükümet, Meclis, devlet. Belki deriz ki: "Ya arkadaş, şu şu şu, eğitimde şundan kaynaklı bir sıkıntı var. Bu düzeltilirse belki on beş yıl sonra bu iş kalkar, belki başka bir yol bulunabilir. Bunun için bir komisyonun kurulması gerektiğini düşünüyorum. Belki konunun dışındaydı ama benim hemşehrim olması ve bu kızımızın rahmetli olmasının canımı çok yakmasından dolayı da bunu Meclisin dikkatine

sunmak istedim.

Sayın Özkan, birazdan ayağa kalkacağınız farkındayım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Kalkmayacak mı? Peki.

O zaman tekrar teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz, Sayın İbrahim Özden Kaboğlu'nun.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

Konuyu önce neden Anayasa'ya uygunluk açısından ele almak gerektiğini belirteceğim, şu açıdan: Biz, bir yasanın Anayasa'ya uygun olup olmadığını değerlendirirken komisyonlarda uluslararası sözleşmelere veyahut mahkeme kararlarına veya Anayasa'nın yorumuna gitme gereği duymuyoruz çünkü 38'inci madde açık "metnine ve ruhuna" diyor. Burada yaptığımız, hazırladığımız yasaların çok büyük bir kısmı, Anayasa'nın metnine aykırılık teşkil ediyor. Bu nedenle İç Tüzük madde 38 gereği Anayasa'ya uygunluk ön incelemesini öngörüyoruz, öneriyoruz fakat bu kabul edilmiyor tıpkı bu yasal düzenlemede olduğu gibi.

Bu yasal düzenlemenin ilk bakışta en olumlu tarafı, torba yasa olmaması ama gelin görün ki 15 maddelik yasa, bir parça yasa, parçalanmış yasa. Şöyle ki: Birinci kategori, bu yasa başka yasalara yollama yapıyor, PVSK'ye örneğin; ikincisi, yönetmeliklere yollama yapıyor; üçüncüsü ise düzenlediği yaklaşık olarak 4-5 maddede açıkça Anayasa'ya aykırı hükümler öngörüyor ama Anayasa'nın özüne değil, Anayasa'nın yorumuna değil; açıkça Anayasa'nın metnine aykırılık teşkil eden hükümler, ben burada sadece değineceğim.

Değnilmeyen bir husus: Bu yasa, 6360 sayılı Yasa, Türkiye'yi ikiye bölen yasa, aslında polis ve mahalle/çarşı bekçisi yoluyla Türkiye'nin bölünmesini daha da derinleştirmektedir. Dolayısıyla örneğin, Rize'nin bir köyünde bekçi olmayacak ama bitişinde Trabzon'da mahallede bekçi olacak. Bu yasa, bundan habersizdir ve Türkiye'nin bölünmesini derinleştirmektedir.

İkinci olarak; bu yasa, hukuki belirlilik bakımından, güvenlik açısından, güvenlik ilkeleri açısından Anayasa'ya aykırıdır. Şöyle ki: "Yardıma muhtaç olarak değerlendirilen..." Peki, yardıma muhtaç olan kişilerin değerlendirilmesi nasıl yapılacak? Bu kişileri bekçi, kolluğa nasıl teslim edecek? Sonra, açıkça aykırılık dediğimiz: "Gösteri ve yürüyüşün ve karışıklıkların önlenmesi amacıyla..." Peki, iyi de "karışıklık" ne demektir? Anayasa madde 34'te böyle bir kavram yok. O zaman siz "karışıklığın önlenmesi amacıyla" bekçiye açık bir yetki tanıyorsunuz, keyfiliğe kaçacak bir yetki tanıyorsunuz.

Bunun yanında, kimlik sorma yetkisi, esasen "Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek..." Peki, bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemeyi bekçi nasıl belirleyecek, nasıl saptayacak? Bu da belli değil. İçeriğini hangi ölçüte göre belirleyecek? Dolayısıyla bu da Anayasa'ya açıkça aykırı.

Şimdi, öyle aykırılıklar var ki bekçi, polisin yardımcısı olarak öngördüğü, düzenlediği hâlde, polisin, hangi ölçütlere göre durdurma yetkisini kullanacağı, ilgili yasında belli fakat bekçi için bu yetki kullanılmıyor "Makul bir sebebin bulunması hâlinde." diyor. Amir için geçerli olan ölçütler, memuru için geçerli değil. Bu da Anayasa'nın 19'uncu maddesine açıkça aykırılık teşkil ediyor.

Bunun yanında -tabii, belirtildi- kontrol yetkisi, dıştan üstünü arama. Peki neresine kadar? Pekâlâ, bu düzenlemeye göre, mahrem yerlerini arayabilir, hiçbir engel yok ama tabii ki bu, tamamen Anayasa'ya aykırı. Anayasa Mahkemesi, bunu iptal etmez ise zaten kendi varlık nedenini yadsımış olur.

Şimdi, silah kullanma yetkisi, Anayasa'ya yaşam hakkı açısından açıkça aykırıdır. Neden aykırıdır? Bunu Komisyonunda somutlaştırdık. Aslında bu yetki, polise bile verilen fazla yetkidir ve bu yetkinin kullanılmasından bizzat polisler şikâyetçidir. Bu yetki, öznel nedenlerle kullanılıyor ve bu bakımdan öldürmelere neden olunuyor. Bu açıdan, silah kullanma yetkisi, Anayasa'nın 17'nci maddesine açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Ben, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin belli başlıklarına değinmekle yetindim. Demek ki üç parçalıdır ve bu üç parçalı olan yasanın üçüncü parçası, özellikle yönetmeliklere yollama yapan kısmından oluşuyor. Kanunla belirtilmesi gereken hususlar, yönetmelikle belirlenecek. Nedir? Göreve giriş. Zaten Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti, "Yasayla düzenleyeceksin." diyor. O zaman siz, hem 70'inci maddeye aykırılık teşkil eden hem de Anayasa madde 153/sona aykırılık teşkil eden bir düzenleme yapmış oluyorsunuz. Demek ki bu yasa, sadece yönetmeliğe yollama yapan kısımlarıyla değil, PVSK'ye yollama yapan kısımlarıyla değil, esasen bekçilere alt birim olarak tanınan yetkiler açısından da Anayasa'ya...

Bakın, yorum demiyorum; şöyle yorum yapabiliriz, şöyle tartışabiliriz, ben diyorum ki: "Kanal İstanbul, Anayasa'ya aykırıdır." Bu, bir yorumdur, bunu tartışabiliriz ama burada Anayasa'ya aykırılıkları tartışmaya gerek yok çünkü Anayasa'nın sözüne açıkça aykırıdır. Siz, hâkim veyahut da amirin verdiği bir yetkiyle kullanılacak olan bir kolluk yetkisini böyle bir koşul olmadan bekçiye verdiğiniz zaman bu, Anayasa'nın açıkça öngördüğü madde 19'a aykırılık teşkil edecektir. Bu bakımdan bir tartışma bulunmamaktadır.

Şimdi, son bir buçuk ayda büyük tarihler kutladık. Şimdi, biraz da konuya siyasal ve anayasal açıdan bakalım; 23 Nisan, 14 Mayıs, 19 Mayıs, 27 Mayıs, 29 Mayıs gibi büyük tarihler. Bakın, dikkat edin, 27 Mayıs farklı biçimlerde algıladık ve 61 Anayasası'nı eleştirirken "MGK'yi getirdi, vesayet kurumunu getirdi." diye eleştirdik, eleştirdiniz. Ama dikkat edin, 2017 Anayasa değişikliği, bütün kolektif siyasal karar alma mekanizmalarını lağvetti, başta Hükûmet olmak üzere. Tuttuğu tek bir kurul, Millî Güvenlik Kurulu. Eğer Millî Güvenlik Kurulu, bir vesayet kurulu ise o zaman 61 Anayasası'ndakinden çok daha güçlü bir kurul, tek siyasal karar mekanizması olarak Anayasa'mızda durmaktadır.

Şimdi, bu bakımdan konuya baktığımız zaman bu yaklaşımı, tarihsel değerlendirmeleri objektif yapmamızda yarar var. "Cumhuriyet" diyoruz, cumhuriyetin kurucuları. 23 Nisanı kutladık. Cumhuriyet nasıl kuruldu? Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Hükûmeti sayesinde kuruldu. Oysa 100'üncü yılı, hükûmetsiz Türkiye'yle kutladık. (CHP sıralarından alkışlar) Ama dahası var. Hani, diyebilirsiniz ki: "Biz cumhuriyeti tanımıyoruz, biz Osmanlı'ya..." Hayır, o da değil, Divan-ı Hümayun, 2'nci padişah Orhan'dan itibaren Divan-ı Hümayun, başta sadrazam olmak üzere kolektif karar alma mekanizması... İşte 2017 Anayasa değişikliğiyle bütün kolektif karar alma mekanizmalarını lağvettik ve Covid-19, Sayın Cumhurbaşkanı'nın hem devlet başkanı olarak hem yürütmenin başı olarak her hafta düzenli olarak bakanları toplama mecburiyetini ortaya çıkardı ve tabii ki Anayasa'da bakanlar kurulu olmadığı için, böyle bir kurul bulunmadığı için buna "kabine" dendi ama "kabine" diye de bir kavram yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Böylece Türkiye'nin bir kolektif siyasal karar alma mekanizmasına ihtiyacının bulunduğunu Covid-19 musibeti hatırlattı

Sayın Cumhurbaşkanına da. Zannediyorum, Cumhuriyet İttifakı mensupları bundan ders çıkarıyorlar ve binlerce kaybımıza rağmen, demokratik hukuk devletine geçiş konusundaki çalışmalarımıza ivme kazandırmamız için bunu bir tarihsel fırsat olarak görmemizde yarar var.

Dolayısıyla, sonuç olarak, sayın vekiller, dönecek olursak bu bekçi kanununa, parlamentolar, tarihsel olarak özgürlükleri savunma mekânları olarak doğdu, mutlak monarşiye karşı özgürlükleri koruma mekânları olarak doğdu; biz özgürlükleri boğucu düzenlemeye müsaade etmeyelim, aynı zamanda vesayetten de kurtulmak için çaba gösterelim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına ikinci söz talebi, Sayın Kemal Çelik'in.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi en samimi duygularıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmem gereken, her kanunda olduğu gibi Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu da ayrıntılı bir şekilde AK PARTİ Grubunda, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunda, muhalefetle de istişare edilerek ayrıntılı bir şekilde görüşülmüştür, her yönüyle değerlendirilmiştir, bunu öncelikle hatırlatmak isterim.

Türkiye, bulunduğu coğrafi konumu itibarıyla güvenli bir ülke olmak zorundadır. Güvenli bir ülkenin esası da tabii ki hem iç güvenlidir hem dış güvenlidir. Türkiye, son yıllarda, özellikle 15 Temmuzdan sonra Cumhuriyet İttifakı'ndan aldığı güçle de özellikle dış güvenlik konusunda çok başarılı sonuçlar almıştır. Türkiye'de yıllardır iç güvenlik ile dış güvenlik iç içeydi. Yani, dış güvenlik, iç güvenlik tehdidine; iç güvenlik de dış güvenliğe sebep oluyordu, böyle bir sorunumuz vardı ama artık Türkiye, terörü kaynağında kurutmak suretiyle dış güvenliğini sağlamış, bu da iç güvenliğimizin sağlanmasına neden olmuştur. Artık Türkiye'nin şehirlerinde, metropollerinde terör olayları yoktur, kitlesel eylemler yoktur, bir Kayseri olayı, bir Beşiktaş olayı, bir "Reina" olayı, efendim, İzmir'deki terör örgütlerinin eylemleri, bunların hepsi, PKK'nın ve DEAŞ'ın eylemleri artık bitirilmiştir. Yani, Türkiye, huzurlu ve güvenli bir ülke olmuştur. O hâlde AK PARTİ'nin ve Cumhuriyet İttifakı'nın yaptıkları doğrudur ve bundan sonra da yapacakları doğru olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, dış güvenlikte Allah'a şükürler olsun ki DEAŞ'la mücadelede Türkiye büyük bir başarı kaydetmiştir. PKK'yla mücadelede de kim ne derse desin, PKK içte de bitmiştir dışta da bitecektir, çeşitli hevesleri vardır ama bunlara da Türkiye müsaade etmeyecektir. Türkiye'ye rağmen bu bölgede kimse söz söyleyemez, o hâle geldik, Allah'a şükürler olsun.

Değerli arkadaşlarım, tabii ki burada iç güvenlik de önemli. Artık Türkiye, küresel bir güç ve bölgesel bir güç olarak hem iç güvenliğini hem dış güvenliğini sağlayacaktır. Bu kapsamda çok hafif görmeyelim, yani bazı arkadaşlarımızın bekçilerimizi, bekçiliğin önemini hafif görmemesi lazım. Sokakların güvenliği önemlidir. Bakınız, örneğin Amerika'da başkanların seçimi esnasında sokakların güvenliğini önemli bir unsur olarak ortaya çıkar. "Sokakların güvenliği hakkında ne yapacaksınız?" denir. İşte, Türkiye burada bunu zamanında da çözmüş. Bir ara bekçilerin yerine polisler görev yapmış ama Türkiye şimdi o noktada değil artık. Türkiye, dış terörü bitirmiş, dış güvenlik tehdidini bitirmiş, yerli ve millî silahlarıyla belli bir hamle yapmış. Artık sıra, insanlarımızın huzuru, gençlerimizin huzuru, çocuklarımızın geleceğindedir.

Nedir o hâlde, ne yapacağız içeride? Evet, iç güvenlik tedbirlerimiz devam edecek, uyuşturucuyla mücadelemize devam edeceğiz ama uyuşturucunun çocuklarımıza musallat olmamasını sağlayacağız; tabii, çocuklarımız, gençlerimiz, kızlarımız sokaklarında geceleri de rahatça yürüyebilecekler.

Bekçinin görevi budur, yani, vatandaşın güven verir. Devletin önemi nedir? Devlet, güven demektir, huzur demektir; bunu öncelikle belirtelim, huzur demektir. O hâlde terörle mücadelede, bu asayişle olan güvenlik sorununda Türkiye huzur ve güvenliği sağladıkça huzursuz olanları da görüyoruz. Evet, Türkiye düşmanları huzursuz olacaktır ama başka arkadaşlarımızın da huzursuz olmalarına gerek yoktur.

Şimdi, bir bekçi; bu bekçi, hepimizin bildiği bekçi ama bekçileri, işte "milis gücü, rejimin bekçisi..." Bunlar çok hafif şeyler bir kere. Arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'nde rejimin bekçisi millettir, millî iradedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Rejimin bekçisi budur bir kere. Bir de "milis kuvveti" deniyor. Ya, bekçiye "milis kuvveti" denir mi? Çok yanlış şeyler ve bu dil, başka bir dil yani. Bu dil, Türkiye'de kullanılmaması gereken bir dildir; polise, bekçiye hiç kimse "milis kuvveti" diyemez, "milis gücü" diyemez. Bizim – Allah'a şükürler olsun- çok demokratik seçiminiz var. Demokratik seçim sayesinde on sekiz yıldır AK PARTİ iktidardır ve ülkeyi de huzurlu bir noktaya getirmiştir.

Değerli arkadaşlarım, geldiğimiz noktada Türkiye çok daha fazla huzurlu olmak zorunda. Niçin? Ben, Antalya milletvekiliyim. Turizm çok önemli, en büyük gelir kaynaklarımızdan birisi. O hâlde nasıl olacak? Türkiye'de asayiş olaylarının belli bir alt düzeye inmesi gerekiyor. Bunun için de bekçilerimizin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bekçileri hafife almayalım ve bunu daha değişik olarak nitelemeyelim. Efendim, silah kullanacakmış. Arkadaşlar, kimse silah... Çok nadir, milyonda bir veya binde bir bazı münferit olaylar olabilir ama bunu genelleştiremeyiz, genelleştirmemiz mümkün değildir. Bekçilerimiz huzur ve güvenin sağlanmasında ana unsur hâline gelmiştir çünkü kanunlara bağlıdır. Hukuk devletinde yaşıyoruz. Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisindeki arkadaşımız hangi mevzuatların veya hangi konuların okullarda okutulduğunu, hangi derslerin verildiğini saydı: Hukuk, en başta; insan hakları, en başta; güvenlik, en başta; tüm bunları bekçilerimize öğretiyoruz, öğretmek zorundayız. Tabii mesleki eğitim de veriyoruz ve şu var, Türkiye...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yetersiz, yetersiz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Eğitim şart.

KEMAL ÇELİK (Devamla)- Evet, eğitim şart tabii ve eğitimimizi de gayet iyi veriyoruz. Bir kere, bekçiler alınırken Emniyet Genel Müdürlüğü'nün kriterleri çok ağırdır yani bir santimi bırakın, yarım santim kısa olanı almazlar; kilo, sağlık konusu vardır. Ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bugün kriterlerine hiç kimse "Yanlış." demesin. Biliyorsunuz ayrı bir spor...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Eğitim önemli değil mi? Boya mı bakılıyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, halk eğitim merkezleri çobanlara...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen rahatsız olmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, halk eğitim merkezlerinde çobanlara verilen eğitimin süresi daha fazla.

BAŞKAN – Ya, rica ediyorum yani bırakın hatip konuşmasını bitirsin. Yerinizden bağıriyorsunuz, ne dediğinizi de anlamıyorum.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Sayın Tanal, yeter, sizi çok dinledik.

BAŞKAN – Sayın Öztunç, siz başlattınız. Siz konuşurken bu kadar müdahale oldu mu?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, hiçbir şey demedim Sayın Başkan ya. Ben ne dedim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Yanlış gördüm o zaman altından şeyin...

Buyurun.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Şimdi, ilk alınırken, polisler göreve başlamadan önce yapılan mülakatlar da spor ağırlıklıdır ve kameraların altında gayet düzenli bir şekilde, hak edemeyenlerin elendiği bir sistem uygulanır, hem polislerde hem bekçilerde

uygulanır. Burada öyle "rejimin polisi, AK PARTİ'nin bekçisi" bu tür şeyleri geçelim. Yani AK PARTİ döneminde özellikle 15 Temmuzdan sonra Türkiye huzur ve güvene kavuşmuştur ama bundan huzursuz olanlar da vardır, huzursuz olanlar da huzursuz olmaya devam edecek, biz de huzuru sağlamaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hepinize saygılar sunuyorum, sağ olun var olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN - Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, özür dilerim sizden.

Şimdi, halk eğitim merkezlerinde çoban sertifikası almadan çoban yapmıyorlar. Çobanın almış olduğu eğitim süresi bekçilere verilen eğitim süresinin daha üstündedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, kayıtlara geçmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.04

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER : Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

163 sıra sayılı Kanun Teklifi ile Dışişleri Komisyonunun Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 3 Haziran 2020 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.07